اولین روزنامه سهامداری ایران (خبرنگاران و کارکنان)

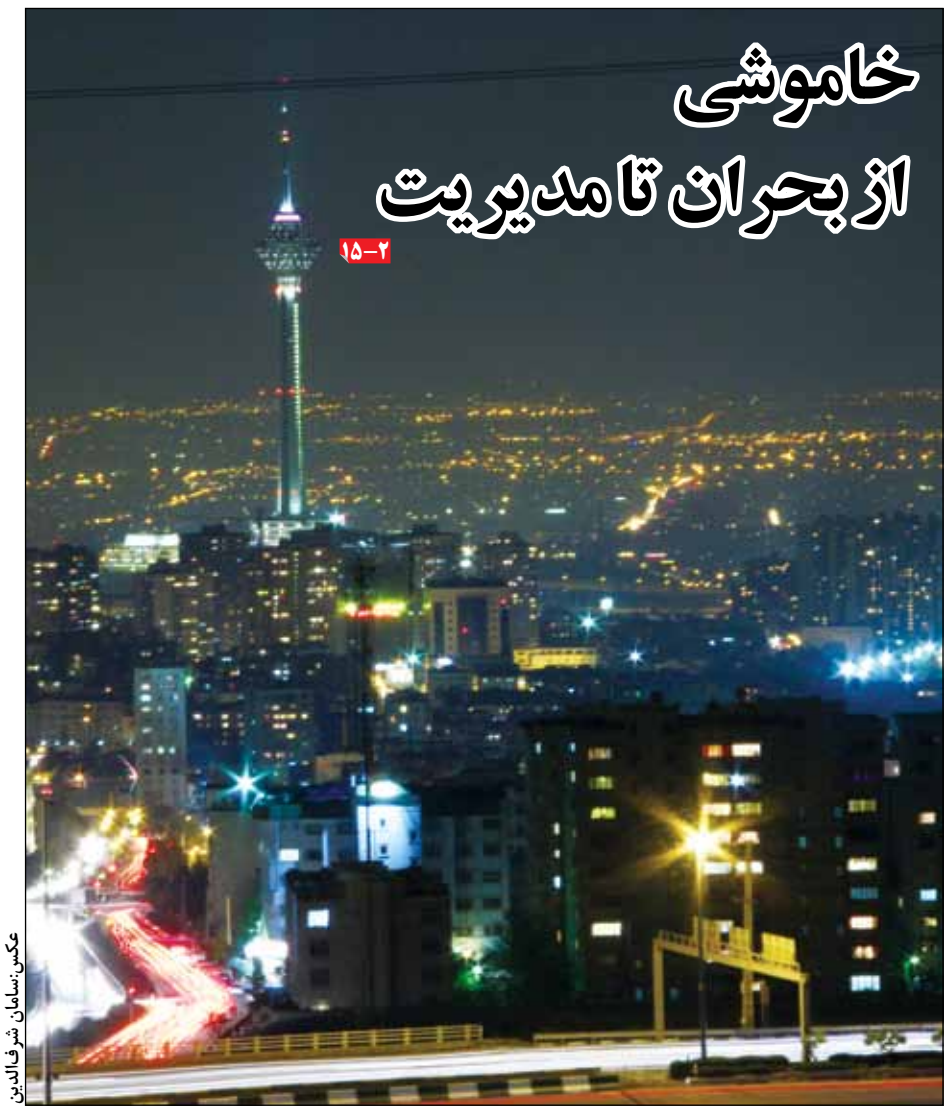
صمت
صنعت معدن تجارت

سه‌شنبه
• ۴ خرداد ۱۴۰۰
• ۱۳ شوال ۱۴۴۲
• ۲۵ مه ۲۰۲۱

• سال سی‌ویکم دوره جدید شماره ۱۷۹۷ • پیاپی ۳۱۱۵ • ۱۶ صفحه • قیمت: ۲۰۰۰ تومان

www.smtnews.ir - http://Telegram.me/smtnews

عکس: سامان شرف‌الدین

نقش مبهم دولت در نظام توزیع بررسی شد

توزیع دردسرساز

نظام توزیع ایران گرچه تحت حاکمیت بخش سنتی با مقیاس کوچک قرار دارد، اما در یک دهه اخیر پویایی‌های گسترده‌ای را به‌واسطه ورود انواعی از بازیگران توزیعی مدرن تجربه کرده است. این پویایی گرچه مدت‌ها است در شبکه توزیع به جریان افتاده اما همچنان کارکرد شبکه توزیع با اشکالات متعددی همراه است. بخشی از این اشکالات به ناکارآمدی‌های ناشی از عملکرد بخش توزیع به‌عنوان یک بخش اقتصادی و بخش دیگر آن به آثار ناشی از عملکرد بخش مدیریت و سیاست‌گذاری بخش توزیع و همچنین عملکرد زیرساخت‌های پشتیبان بازمی‌گردد. در تبیین اهمیت پرداختن به نقایص عملکردی بخش توزیع باید به تاثیر آن در تولید و مصرف اشاره کرد.

اقتصاد ایران بنا به دلایل مختلف از جمله حاکمیت تحریم‌های اقتصادی و پیامدهای ناشی از آن بر هزینه تولید و واردات کالا در معرض تکانه‌های متناوب قرار دارد. به این دلیل، با بروز شکست در سازکارهای بازاری، مداخله دولت در راستای اهداف تنظیمی در بازار ضرورت می‌یابد. تامین و توزیع مبتنی بر سازکار بازار مجموعه جریانات کالایی است که با مد نظر قرار دادن ملاحظات حداکثرسازی منفعت شخصی در واحدهای اقتصادی برنامه‌ریزی شده و جریان دارد.

در مقابل در بخش تامین و توزیع تنظیم بازاری که محوریت آن با دولت است گرچه ممکن است از ظرفیت سایر عوامل توزیعی مانند عوامل توزیع خصوصی، تعاونی و بخش عمومی غیردولتی استفاده شود، جریانات کالایی با برنامه‌ریزی متمرکز و با اتکا به ملاحظات حداکثرسازی منفعت اجتماعی صورت می‌پذیرد.

در این شماره صمت به نقش دولت درنظام توزیع پرداخته و ابعاد مختلف این نظام در اقتصاد ایران بررسی شده است.

۳-۴-۷-۸-۱۱

سنگ بزرگ تورم پیش پای اقتصاد

پیش‌بینی در بین فعالان اقتصادی همواره به‌عنوان نوعی از موهبت و برتری شناخته می‌شود؛ از پیش‌بینی نرخ ارز گرفته تا حدس زدن عملکرد سهم‌های مختلف در بورس تهران همگی از دغدغه‌های فعالان اقتصادی بوده است. اما پیش‌بینی نرخ تورم در اقتصادی که ۵۰ سال آزگار با این پدیده دست به گریبان است، به‌عنوان یکی از محورهای فعالیت اقتصادی در کشورمان شناخته شده است؛ یعنی حتی فعالان خرد نیز برای اجرای یک طرح اقتصادی شرایط عمومی کشور را سنجیده و باتوجه به آن حدس می‌زنند که اقتصاد کشور در ماه‌ها و سال‌های پیش رو تا چه حد باثبات خواهد بود تا باتوجه به آن ریسک سرمایه‌گذاری در بخش‌های مختلف را بسنجند. در حال حاضر نیز بسیاری از اقتصاددانان بر این نکته که اقتصاد ایران در سال ۱۴۰۰ نیز تورم بسیار بالایی را تجربه خواهد کرد تاکید دارند. کارشناسان و فعالان نیز معتقدند دولت باید تمام تمرکز خود را برای رفع تحریم‌ها به کار گیرد تا بار دیگر درآمدهای نفتی را به‌دست بیاورد و بتواند کسری بودجه احتمالی سال جاری را جبران کند. در غیر این صورت نه‌تنها نمی‌توان به کنترل تورم در آینده امیدوار بود بلکه به باور برخی از کارشناسان، اقتصاد ایران باید خودش را برای روزهای به‌مراتب سخت‌تر از وضعیت کنونی آماده کند.

۴

سرمقاله

ضرورت تشکیل وزارت انرژی
۲

یادداشت‌های روز

اولویت‌بندی تزریق واکسن حلقه گمشده مدیریت کرونا
۷

اصلاح سیاست‌ها ضروری است
۱۱

وارسی یک اختلاف قدیمی
۱۴

میراث محیط زیستی ۹۹ برای ۱۴۰۰
۱۵

گفت‌و گو

دوره «گفتار درمانی» تمام شده است
۱۲

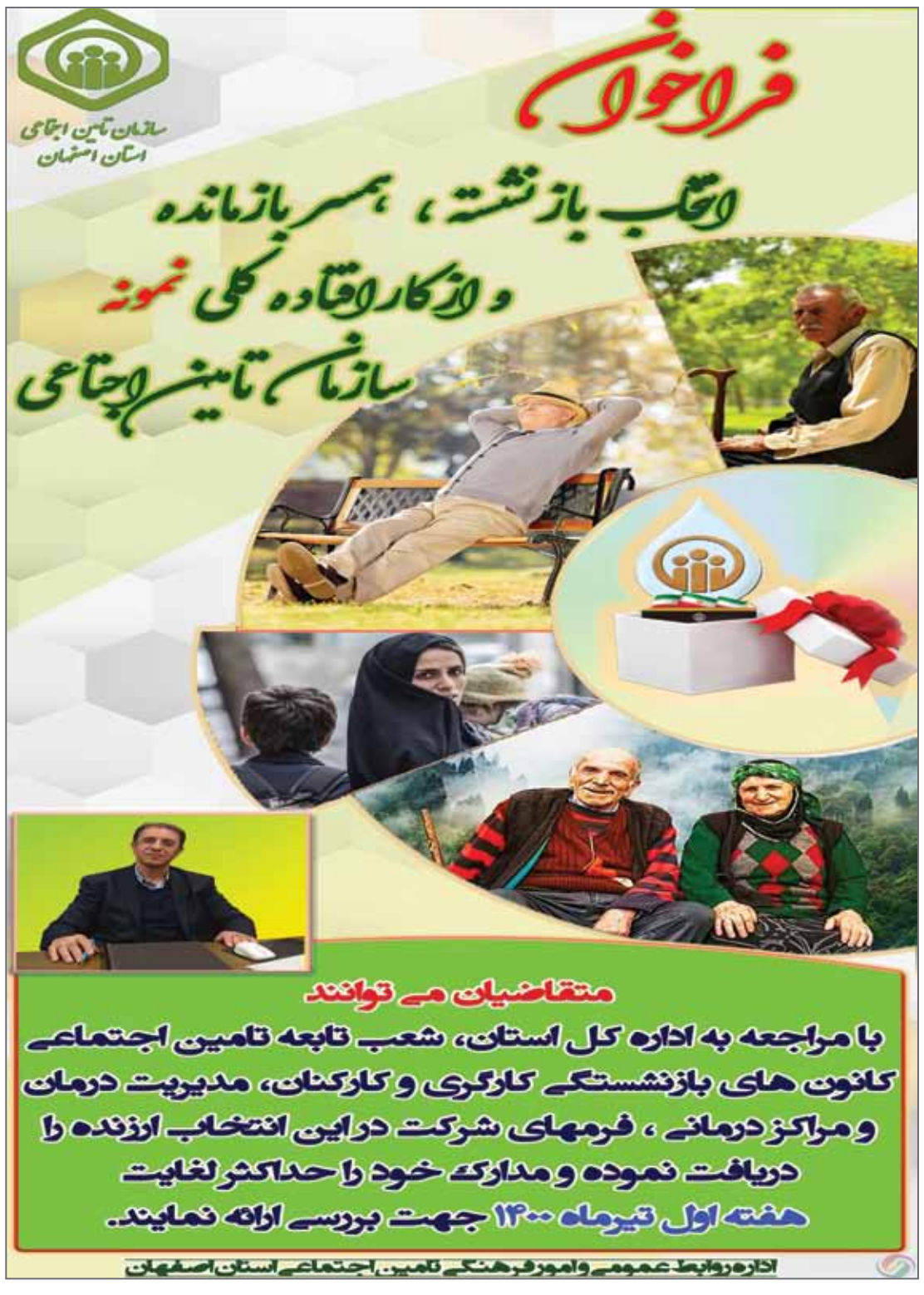

صنعت چوب ظرفیتی عظیم برای ارزآوری
۹

گزارش روز

تداوم جنجال قیمتی سیمان و فولاد

این التهاب پایانی ندارد
۶

سرمقاله

ضرورت تشکیل وزارت انرژی

(بخش پایانی)

رضا پدیدار - رئیس کمیسیون انرژی و محیط‌زیست اتاق تهران

همان‌طور که در بخش نخست این یادداشت بیان شد، در نظام حکمرانی انرژی فعلی، دو وزارتخانه نفت و نیرو وظیفه سیاست‌گذاری و تنظیم‌گری نفت و برق را بر عهده دارند. حال سوال اینجاست که آیا ادغام بخش برق وزارت نیرو در وزارت نفت و تشکیل وزارت انرژی می‌تواند موجب اصلاح کل نظام حکمرانی انرژی کشور شود و آثار مثبت و منفی تشکیل این وزارتخانه چیست؟ به‌خوبی می‌دانیم که حکمرانی به مفهوم جهانی آن یعنی پاسخگویی، شفافیت و مشارکت در بخش انرژی به‌معنای مداخله حاکمیت‌ها در اهداف، سیاست‌ها، بازیگران، نهادها و روابط بین آنان در بخش انرژی برای کسب منفعت عمومی است.

به‌طور کلی برای بررسی وضعیت حکمرانی انرژی کشورها باید ۴ عنصر اصلی حکمرانی شامل پارادایم سیاستی، اهداف سیاستی، نهادهای سیاستی و ابزارهای سیاستی آن کشور مورد بررسی قرار گیرد.

اما بد نیست بدانیم که تجربه کشورهای موفق در تحقق حکمرانی مطلوب انرژی نشان می‌دهد هماهنگی این ۴ عنصر با یکدیگر باتوجه به شرایط سیاسی، اقتصادی و اجتماعی می‌تواند منجر به تحقق منفعت عمومی شود.

در این زمینه باید یادآور شوم که کشورهای مختلف دنیا براساس شرایط اقتصادی، سیاسی، اجتماعی، دسترسی به منابع انرژی و موقعیت جغرافیایی‌شان پارادایم‌های مختلفی برای انرژی دارند. برخی از آنها انرژی را به‌عنوان عاملی برای ایجاد رفاه عمومی تلقی می‌کنند و برخی دیگر آن را عامل توسعه اقتصاد و صنعت کشور می‌دانند.

همچنین پارادایم‌هایی که توسط اغلب کشورها در حوزه انرژی وجود دارد، غیر از دو مثال یادشده عبارت است از انرژی به‌عنوان ابزار سیاست خارجی، انرژی به عنوان ابزار سیاست داخلی، امنیت تامین انرژی، ذخیره منابع و ثروت‌های انرژی برای نسل‌های آینده انرژی به‌عنوان یک کالای عادی که اصولا نیازی به دخالت دولت‌ها ندارد.

لازم به توضیح است که اهداف سیاستی حوزه انرژی متاثر از شرایط کشورها و پارادایمی که برگزیده‌اند انتخاب می‌شوند. کلیه اهداف سیاستی انرژی را از نظر مفهومی می‌توان به۶ بخش به‌شرح زیر تقسیم کرد:

۱- تولید انرژی در گستره وسیع خود
۲- مصرف انرژی مطابق نیاز واقعی
۳- مدیریت درآمدهای حاصل از بخش انرژی
۴- صنایع و خدمات مرتبط با انرژی
۵- محیط‌زیست و انرژی
۶- بازار و دیپلماسی انرژی

به‌عنوان مثال اگر یک کشور پارادایم انرژی به‌عنوان ابزار سیاست خارجی را انتخاب کرده باشد، سیاست کاهش مصرف داخل و انعقاد قرارداد صادرات انرژی با مشتریان راهبردی را انتخاب می‌کند. بدیهی است نهادهای سیاستی بخش انرژی دارای یکی از ۴ نقش پیش‌گفته از جمله سیاست‌گذاری، تنظیم‌گری، تسهیل‌گری و تصدی‌گری هستند. در این شرایط وظایف سیاست‌گذار انرژی مواردی از قبیل تعیین نقش سایر بازیگران، تعیین اهداف و جهت‌گیری‌ها، تعیین اولویت‌بندی‌های کلان، تصمیم‌گیری‌های بین‌بخشی مرتبط با انرژی، هوشمندسازی و پاسخگویی و حساب‌دهی است.

تنظیم‌گر بخش انرژی موظف به پیاده‌سازی سیاست‌ها، مقررات‌گذاری و اعمال مقررات، رصد، آگاه‌سازی، ارزیابی، حل دعاوی و منازعات، اعمال مجازات و پیگیری سیاست‌های لازم برای کسب منفعت عمومی از نهاد سیاست‌گذار است. نهادهای تسهیل‌گر حوزه انرژی، شرایط و زیرساخت‌های لازم را از ابعاد مختلف مالی، حقوقی، فناوری و دیپلماسی برای فعالیت بخش تصدی‌گری فراهم می‌کنند. تصدی‌گران بخش انرژی را نیز از منظر دولتی یا خصوصی بودن یا از حیث نوع فعالیت آنها می‌توان دسته‌بندی کرد. در این حالت از ابزارهای سیاستی توسط نهادهای مختلف سیاست‌گذار و تنظیم‌گر برای تحقق اهداف سیاستی استفاده می‌شود. این ابزارها می‌توانند در قالب قوانین، اسناد بالادستی، مقررات و آیین‌نامه‌ها، قراردادها، مجوزها، وضع تعرفه، استانداردگذاری، وضع مالیات، وضع جریمه و تحریم، مشوق‌ها و معافیت‌ها و اطلاع‌رسانی و آگاه‌سازی استفاده شوند.

در همین حال مسائل حکمرانی انرژی در یک نظام واحد در بستر وزارت انرژی را می‌توان به‌شرح زیر نام برد:

۱- وابستگی مستقیم بودجه‌ای دولت به درآمدهای حاصل از فروش انرژی
۲- توجه جدی به تداخل حکمرانی و تصدی‌گری در وضعیت موجود
۳- ضرورت در اختیار داشتن یک برنامه جامع در بخش‌های تولید و مصرف
۴- الزام در اختیار داشتن یک نظام جامع اطلاعاتی در حوزه انرژی
۵- توجه لازم برای بازخورد مناسب تصمیمات گرفته‌شده در حوزه انرژی

در این صورت می‌توان اطمینان داشت که منابع و مصارف در حوزه انرژی از یک نظام پایدار و اثرگذار برخوردار است و ضرورت شکل‌گیری وزارت انرژی را با اشاره به آنچه که از نظر گذشت مورد تاکید قرار داد. البته آسیب‌ها و مشکلات حکمرانی در بخش انرژی کشور بر هیچ کس پوشیده نیست و در ابعاد تولید انرژی، مصرف انرژی، مدیریت درآمدهای حاصل از فروش انرژی، فناوری‌های جدید و صنعت انرژی و در نهایت بازار و دیپلماسی انرژی است که امید می‌رود با تمرکز بر تمام نکات پیش‌گفته و فعال‌سازی وزارت انرژی به اهداف عالی انرژی در کشور دست یابیم.

دل‌های ما در صحنه مبارزات شما حاضر است

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای فرمودند: دل‌های ما در صحنه مبارزات شما حاضر و دعای ما برای دوام و استمرار پیروزی‌های شما، دائم است. به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر مقام معظم رهبری، حضرت آیت‌الله خامنه‌ای در پاسخ به نامه‌های آقایان اسماعیل هنیه، رئیس دفتر سیاسی جنبش مقاومت اسلامی فلسطین (حماس) و زیاد نخاله، دبیرکل جنبش جهاد اسلامی فلسطین، مبارزه با غاصبان فلسطین را مقاومت در برابر ظلم، کفر و استکبار خواندند و تاکید کردند: دل‌های ما در صحنه مبارزات شما حاضر و دعای ما برای دوام استمرار پیروزی‌های شما، دائم است. در پیام رهبر معظم انقلاب اسلامی آمده است: «برادر مجاهد جناب آقای اسماعیل هنیه اعزّه الله؛ نامه جنابعالی را که در آن شرح و تحلیل جهاد اخیر فلسطین را مرقوم داشته‌اید، دریافت کردم. مبارزه شما، مقاومت در برابر ظلم و کفر و استکبار است و چنین مبارزه‌ای مرضیّ خداوند عزیز قدیر و مصداق: اِن تَنصُروا اللهَ یَنصُرکُم وَ یُثَبِّت اَقدامَکُم است. به حول و قوه الهی پیروز خواهید شد و ارض مقدّسه را از لوث وجود غاصبان تطهیر خواهید کرد ان‌شاءالله.» در پیام دیگر رهبر معظم انقلاب اسلامی آمده است: «برادر مجاهد جناب آقای زیاد نخاله وفّقه الله و اَعانه؛ نامه برادرانه جنابعالی را دریافت کردم. جهاد بزرگ و پیروز شما برادران فلسطینی، چشم دوستداران‌تان در سراسر جهان را روشن کرد. دل‌های ما در صحنه مبارزات شما حاضر و دعای ما برای دوام و استمرار پیروزی‌های شما، دائم است. وعده الهی راست است که فرمود: وَ لَیَنصُرَنَّ اللهُ مَن یَنصُرُه، و شما پیروزی نهایی را خواهید دید ان‌شاءالله و بحوله و قوّته.»

خاموشی؛ از بحران تا مدیریت

این روزها قطع برق تبدیل به بحران شده و مشکلات قطع دستگاه‌های بیمارستانی این بحران را جدی‌تر کرده است. برخی معتقدند کسری عجیب ۹۰۰۰ مگاواتی برق موجب بروز قطعی‌های متعدد و پراکنده برق در نقاط مختلف شده و سخنگوی صنعت برق ایران نیز پیش‌بینی کرده با اجرای طرح‌های مدیریت مصرف این کمبود به ۵۵۰۰ تا ۶۰۰۰ مگاوات برسد، این درحالی است که ضرر و زیان سنگین واحدهای تولیدی به‌خاطر قطعی برق و خطرات جانی این موضوع قابل‌کتمان نیست. کارشناسان می‌گویند قطع برق با خطر خفگی بیماران کرونا وابسته به ونتیلاتور همراه است.

گزارش وزارت نیرو به هیات دولت

به‌دنبال این اتفاق روز گذشته وزارت نیرو مکلف به ارائه گزارش وضعیت تامین برق کشور در تابستان امسال و برنامه‌ها و اقدامات لازم برای گذر از اوج مصرف برق در سال ۱۴۰۰به هیات وزیران شد. به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر هیات دولت، براساس گزارش وزارت نیرو، باتوجه به افزایش یک میلیون مشترک جدید برق و افزایش مصرف صنایع جدید در سال ۱۳۹۹، با برنامه‌ریزی‌های قبلی و احداث نیروگاه‌های جدید و ارتقای ظرفیت واحدهای موجود و اعمال برنامه‌های مدیریت مصرف، نیاز مصرف متعارف به‌خوبی پوشش داده شده است. همچنین براساس این گزارش، مقایسه حجم مفید کل نیروگاه‌های آبی در سال‌های آبی ۱۳۹۷ تا ۱۴۰۰، نشان می‌دهد جمع حجم مفید سال آبی ۱۴۰۰-۱۳۹۹ نسبت به سال آبی ۹۹-۹۸، با کاهش ۵۷ درصدی همراه بوده است. مقایسه حجم مفید کل نیروگاه‌های آبی در سال‌های آبی ۱۳۹۷ تا ۱۴۰۰، حاکی از کاهش ۳۵۰۰ مگاواتی تولید نیروگاه‌های برق آبی است. براساس آمار ارائه‌شده و مقایسه صورت گرفته درباره اوج مصرف برق از ابتدای امسال تا آخر اردیبهشت به‌نسبت مدت مشابه سال ۱۳۹۹، میزان مصرف برق حدود ۹۰۰۰ مگاوات (معادل ۲۰ درصد) افزایش یافته، این در حالی است که متوسط رشد مصرف برق از سال ۱۳۹۳ تا۱۳۹۹ سالانه در ماه‌های فروردین و اردیبهشت تنها حدود ۱.۸ درصد رشد داشته است. از دلایل این میزان رشد مصرف طی یک سال اخیر، افزایش زودهنگام و شدید دمای هوا و در مدار قرار گرفتن سیستم سرمایشی، رشد فزاینده استفاده از ماینرها و تجهیزات استخراج رمزارز، راه‌اندازی زودهنگام چاه‌های کشاورزی به‌دلیل کاهش بارش‌ها و رشد تولید و افزایش مصرف برق صنایع بزرگ است. براساس گزارش وزارت نیرو، از تیر سال گذشته تا پایان فروردین امسال، ۱۷۵ هزار دستگاه ماینر و ۲۶۶۱ مرکز غیرمجاز استخراج رمز ارز در کشور که بیشتر آنها در بخش صنعت، کشاورزی و خانگی بوده، کشف و جمع‌آوری شده که سهم گزارشات مردمی از این میزان، ۲۷ درصد بوده است. آمار وزارت نیرو درباره استخراج غیرمجاز رمزارزها در حالی عنوان می‌شود که بسیاری دلیل قطعی برق را استخراج بی‌برنامه و کاسب‌کارانه رمزارزها می‌دانند؛ هرچند برخی مانند رئیس کمیته اقتصاد دیجیتال مجلس نیز معتقدند علت قطع برق، استخراج رمزارز نیست، بلکه علت توقف سرمایه‌گذاری و فرسودگی شبکه توزیع و تولید است. مجتبی توانگر در گفت‌وگو با ایسنا با بیان اینکه موضوع ارتباط احتمالی قطعی برق و استخراج رمزارزها، در کمیته اقتصاد دیجیتال مجلس بررسی شده، گفت: ظرفیت اسمی تولید برق در کشور ۸۵۰۰۰ مگاوات و ظرفیت واقعی تولید برق در کشور ۶۰۰۰۰ مگاوات است. وی با بیان اینکه میزان برق مصرفی در صنعت استخراج در دنیا ۱۲۰۰۰ مگاوات است، اضافه کرد: میزان برق مصرفی در صنعت استخراج در واحدهای مجاز ۳۰۰ مگاوات و در واحدهای غیرمجاز نیز همین رقم است. سهم برق صنعت استخراج در کشور از کل برق تولیدی ۱ درصد است. رئیس کمیته اقتصاد انرژی مجلس، سهم کشور از کل صنعت استخراج در دنیا را کمتر از ۵ درصد عنوان و خاطرنشان کرد: علت قطع برق، استخراج رمزارز نیست، بلکه علت توقف سرمایه‌گذاری و فرسودگی شبکه توزیع و تولید است.

کمیسیون انرژی مجلس موظف به پیگیری شد

رئیس مجلس شورای اسلامی نیز با بیان اینکه بی‌نظمی در قطعی برق غیرقابل‌پذیرش است، از رئیس کمیسیون انرژی خواست در نشستی با حضور وزیر نیرو، جداول خاموشی را بررسی کند. به گزارش ایرنا، هادی بیگی‌نژاد در جلسه علنی روز یکشنبه مجلس شورای اسلامی در تذکری شفاهی خطاب به رئیس مجلس گفت: یکی از مسائلی که کمیسیون انرژی به آن ورود کرده مسئله برق است، زیرا این موضوع نگران‌کننده است و اگر اعلام کنیم که موضوع برق مانند یک بمب ساعتی در سال‌های آینده عمل می‌کند، اغراق نکرده‌ایم.

نماینده مردم ملایر افزود: سالانه مصرف برق در کشور افزایش پیدا می‌کند اما تولید آن کمتر می‌شود. سال گذشته ۵۸ هزار مگاوات و سال جاری ۵۷ هزار مگاوات برق تولید شده و وزارت نیرو اعلام کرده اعتبار لازم برای افزایش میزان تولید برق را ندارد.

وی تاکید کرد: سران قوا و شورای‌عالی امنیت ملی باید به مسئله تولید برق ورود داشته باشند، زیرا آسیب‌های اجتماعی و اقتصادی نگران‌کننده‌ای دارد. تا سال ۱۴۱۵ باید به تولید ۱۰۰ هزار مگاوات برق دست پیدا کنیم؛ در غیر این صورت با مشکل مواجه می‌شویم.

محمدباقر قالیباف در پاسخ به تذکر بیگی‌نژاد گفت: به دلیل اهمیت بحث انرژی در بودجه سال ۱۴۰۰، مجلس در زمینه سرمایه‌گذاری در تولید برق تصمیمی گرفت که در ۴۰ سال گذشته بی‌سابقه بود و وزیر نیرو از این اقدام مجلس تشکر کرد.

وی با اشاره به اینکه مجلس در حوزه انرژی به وظایف خود عمل کرده، ادامه داد: در برنامه هفتم توسعه موضوع تولید برق در اولویت قرار می‌گیرد. از سوی دیگر وزارت نیرو باید برای جلوگیری از مصارف غیرقانونی برق تدابیر لازم را اتخاذ کند. قالیباف خاطرنشان کرد: از رئیس کمیسیون انرژی درخواست داریم در نشستی با حضور وزیر نیرو، جداول خاموشی را بررسی کند، بی‌نظمی در قطعی برق غیرقابل پذیرش است.

چگونه از توانیر خسارت بگیریم؟

معضلات قطع برق تنها به خطرات جانی بیماران کرونایی و مشکلات سیستم درمان ختم نمی‌شود و علاوه بر مشکلات ایجاد شده برای تولید، قطع برق و نوسانات برقی احتمال خرابی دستگاه‌های برقی خانواده‌ها را نیز بالا برده، این در حالی است که در هر قبض برق، مشترکان برق خانگی موظف به پرداخت حق بیمه هستند و طبق قانون خسارت وسایل را می‌توان از شرکت توانیر مطالبه کرد. بسیاری از مشترکان از چنین تسهیلاتی بی‌اطلاع هستند و پیگیر حق خود نمی‌شوند.

براساس آمار، در حال حاضر ۳۵ میلیون مشترک برق در کشور وجود دارند که ماهانه به‌طور میانگین مبلغی حدود ۳.۵ میلیارد تومان به‌عنوان حق بیمه در قبض برق پرداخت می‌کنند.

مدیرکل دفتر مدیریت مصرف و خدمات مشترکین می‌گوید: مشترکان نگران دریافت خسارات برقی خود که به‌دلیل قطع و وصل برق پیش آمده نباشند، چراکه به‌راحتی می‌توانند درخواست خود را در سامانه درج کنند و قطعا پیگیری خواهد شد. عبدالامیر یاقوتی در گفت‌وگو با ایسنا، با بیان اینکه براساس بیمه مشترکان اگر خسارتی به دارایی مشترکان خانگی یا سایر مصارف تحمیل شود که منشأ آن برق باشد، در چارچوب قرارداد بیمه خسارت مشترکان و مفاد قرارداد پرداخت خواهد شد، اظهار کرد: در ابتدا لازم است مشترک وارد سایت توانیر و بخش بیمه خسارات مشترکین شود یا از طریق جست‌وجو در موتورهای جست‌وجوگر به‌راحتی وارد سایت موردنظر شود و درخواست خود را ثبت کند. وی با بیان اینکه زمانی که مشترکان وارد سایت bimetavanir.org.ir شدند باید شناسه قبض خود را وارد و اگر مستنداتی دارند اطلاعات آن را وارد کنند، گفت: مشترکان اگر هزینه‌ای پرداخت کردند باید فاکتور آن را به درخواست خود اضافه کنند که پس از آن وارد مراحل رسیدگی، بررسی کارشناس، تعیین خسارت، گرفتن شماره شبا و در نهایت پرداخت می‌شوند. یاقوتی با بیان اینکه اگر حادثه منجر به قطع عضو شود، دوباره براساس قوانینی که وجود دارد، هزینه‌ها برآورد می‌شود و پرداخت صورت می‌گیرد، گفت: اگر حادثه منجر به فوت شده باشد، براساس مستندات پزشک قانونی مراحل کار پیش می‌رود و هزینه‌ها پرداخت می‌شود. در واقع در ۵ گروه لوازم خانگی، آتش‌سوزی، پزشکی، نقص عضو و فوت هزینه‌ها پرداخت می‌شود. وی با اشاره به میزان حق بیمه‌ای که در قبوض برق از مشترکان اخذ می‌شود، اظهار کرد: مشترکان خانگی شهری ۱۰۰ تومان به ازای هر ماه و مشترکان تجاری شهری ۱۰۰۰ تومان به ازای هر ماه پرداخت می‌کنند و این مبلغ برای مشترکان روستایی نصف می‌شود.

▣ چقدر خسارت پرداخت می‌شود؟

مدیرکل دفتر مدیریت مصرف و خدمات مشترکین با بیان اینکه پرداخت خسارات در سال گذشته نسبت به سال ۱۳۹۸ افزایش یافت و تقریبا ۲ برابر شد که اکنون نیز در حال پرداخت‌های سال قبل هستیم، گفت: قرارداد ۱۴۰۰ نیز باتوجه به اینکه در اردیبهشت دستورالعمل اجرایی آن تدوین شد، اکنون تشریفات مناقصه آن در حال انجام است و امیدواریم برای مرداد بیمه جدید را برای سال ۱۴۰۰ داشته باشیم. یاقوتی با اشاره به پرداخت سقف خسارت برای بخش‌های مختلف گفت: برای سال ۱۳۹۹ خسارت لوازم ۲۵۶ میلیون ریال، انفجار و آتش‌سوزی حدود ۹۵۰ میلیون ریال، غرامت فوت و غرامت نقص عضو مطابق قوانین کشوری است.

▣ نیازی به مراجعه حضوری نیست

وی با بیان اینکه اگر مدارک مورد نیاز برای این امر ناقص باشد، کارشناس به متقاضی اطلاع می‌دهد و وقتی مدارک کامل شد پرونده پیش می‌رود، تاکید کرد: عملا نیازی به حضور فیزیکی متقاضی نیست اما اگر در مواردی نیز لازم باشد کارشناسان بیمه اعلام خواهند کرد.

نیاز به سرمایه‌گذاری در صنعت برق

اسحاق جهانگیری در جلسه شورای اقتصاد با اشاره به گزارش وزارت نیرو درباره سرمایه‌گذاری در نیروگاه‌های برق‌آبی، بر لزوم حمایت از سرمایه‌گذاری در صنعت برق کشور تاکید کرد و گفت: سرمایه‌گذاری در صنعت برق یک نیاز ضروری برای کشور است. خاموشی‌های چند روز اخیر در واقع یک هشدار بود تا با برنامه‌ریزی و اتخاذ تدابیر لازم، انگیزه بخش خصوصی را برای سرمایه‌گذاری در این بخش افزایش دهیم.

به‌گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی معاون اول رئیس‌جمهوری، معاون اول رئیس‌جمهوری با اشاره به درخواست وزارت علوم، تحقیقات و فناوری مبنی بر استفاده از فاینانس برای خرید تجهیزات آزمایشگاهی برخی دانشگاه‌های کشور، اظهار کرد: لازم است با سرمایه‌گذاری و برنامه‌ریزی دقیق به‌دنبال نوسازی و خرید تجهیزات آزمایشگاهی دانشگاه‌ها باشیم تا از فرسودگی تجهیزات دانشگاه‌ها جلوگیری شود.

جهانگیری با اشاره به پیش‌بینی‌ها برای رفع تحریم‌ها در آینده نزدیک اظهار امیدواری کرد با لغو تحریم‌ها، فضایی مناسب ایجاد شود تا وضعیت دانشگاه‌ها و تجهیزات آزمایشگاهی مراکز آموزشی ارتقا پیدا کند.

سخن پایانی...

چند سالی است که با گرم شدن هوا، شاهد قطعی‌های برق گسترده در نقاط مختلف کشور هستیم. صنعت برق به‌عنوان صنعتی زیرساختی، علاوه بر تامین رفاه عمومی، نقش پررنگی در بخش تولید ایفا می‌کند؛ بنابراین زمانی که از رونق تولید صحبت می‌شود باید ظرفیت تولید برق را نیز افزایش داد. بخشی از تولید برق به‌منظور تامین برق مشترکین ثابت است و بخشی دیگر نیز باید برای مشترکین تازه‌ای که به شبکه افزوده می‌شوند، تولید شود. از سویی دیگر به‌گفته مدیرعامل توانیر به‌دلیل کاهش بارش‌ها و سطح آب ذخیره سدها، حدود ۴ هزار مگاوات از ظرفیت تولید برق نیروگاه‌های برق‌آبی را نیز از دست داده‌ایم. هرچند در پی تغییرات سینوسی الگوی آب و هوایی امسال یکی از کم‌بارش‌ترین و خشک‌ترین سال‌های آبی کشور است، اما نکته اینجا است که باتوجه به جغرافیای خشک و نیمه‌خشک ایران، آیا چنین چالشی مقوله جدید و غیرقابل پیش‌بینی محسوب می‌شود؟ آیا این تغییرات طبیعی دلیل موجهی برای بی‌برنامگی و توسعه ندادن متوازن ظرفیت تولیدی و انتقال برق است؟

یادواره

فتح یک شهر به روایت بازماندگان

آزادسازی خرمشهر از اهداف اصلی عملیات بیت‌المقدس در خلال جنگ ایران و عراق بود که توسط ارتش جمهوری اسلامی ایران و سپاه پاسداران انقلاب اسلامی انجام شد.

بعد از این نبرد، شهر خرمشهر پس از ۵۷۶ روز اشغال توسط نیروهای ارتش عراق، در روز ۳ خرداد سال ۱۳۶۱ به‌دست نیروهای مسلح ایران بازپس گرفته شد. فتح خرمشهر بازتاب جهانی داشت و عراق با از دست دادن خرمشهر، از نظر سیاسی تکیه‌گاهش را برای مذاکره از دست داد.

به‌گزارش ایسنا، پس از آزادسازی خرمشهر رزمندگان ایرانی در نخستین اقدام، در مسجد جامع خرمشهر نماز شکر به جا آوردند. با انتشار خبر این پیروزی در سطح کشور موجی از شادی و سرور سراسر ایران را فرا گرفت؛ به‌طوری که مردم در سرتاسر کشور به خیابان‌ها رفته و به شادی و پخش شیرینی پرداختند.

از آن روزها سال‌ها گذشته، اما دردها و رنج‌هایش و حس ناب پیروزی‌هایش با دست خالی، همچنان در دل تازگی می‌کند. این تازگی باید بماند تا آن روزها و آن دردها فراموش نشود.

فراموشی روزهایی چون فتح شیرین خرمشهر، به‌معنای فراموشی تمام دلاورمردانی است که اکنون با قلبی پرامید و به یاد آن روزها روی تخت بیماری روزگار می‌گذرانند.

خرمشهر به‌جهت واقع شدن در مجاورت خلیج‌فارس و کشور عراق، از اهمیت اقتصادی، تجاری و سیاسی ویژه‌ای برخوردار است و آن زمان با فتح خرمشهر تمام تخیلات و رویاهای حکومت عراق از بین رفت.

تحلیل روز

نقش مبهم دولت در نظام توزیع بررسی شد

توزیع دردسرساز

سهم هزینه توزیع از قیمت تمام‌شده کالا، ۴ برابر نیروی کار است

۷۱ درصد توزیع خواربارفروشی در کشور از راه واحدهای صنفی سنتی مستقل انجام می‌شود. این گروه از عوامل توزیعی یا بدون مجوز هستند که غیرسازمان‌یافته خوانده می‌شود، یا اگر مجوز دارند به صورت غیرزنجیره‌ای یا نیمه‌سازمان‌یافته فعالیت می‌کنند

امیرعباس آذرموند: نظام توزیع ایران گرچه تحت حاکمیت بخش سنتی با مقیاس کوچک قرار دارد، در یک دهه اخیر پویایی گسترده‌ای را به‌واسطه ورود انواعی از بازیگران توزیعی مدرن تجربه کرده است. این پویایی گرچه مدت‌ها است در شبکه توزیع به جریان افتاده اما همچنان کارکرد شبکه توزیع با اشکالات متعددی همراه است. بخشی از این اشکالات به ناکارآمدی‌های ناشی از عملکرد داخلی شبکه توزیع به‌عنوان یک حوزه اقتصادی و بخش دیگر آن به آثار ناشی از عملکرد بخش مدیریت و سیاست‌گذاری شبکه توزیع و همچنین عملکرد زیرساخت‌های پشتیبان بازمی‌گردد. در تبیین اهمیت پرداختن به نقایص عملکردی بخش توزیع باید به تاثیر آن در تولید و مصرف اشاره کرد.

اشکالات نظام توزیع در یک نگاه

به گزارش صمت در بخش تولیدکننده، کارکردهای نظام تامین و توزیع را می‌توان در روش‌های دسترسی واحدهای تولیدکننده به مواد اولیه و هزینه‌های زمانی و پولی متناظر با این دسترسی ردیابی کرد. درواقع هر قدر جریان توزیع مواد اولیه و کالاهای واسطه‌ای درنتیجه مواجهه با شرایط احتکار نهاده‌ها، عرضه خارج از شبکه از سوی برخی تولیدکنندگان یا واردکنندگان سودجو با اختلالات شدیدی مواجه باشد، فضای برنامه‌ریزی برای سرمایه‌گذاری‌های دوره بعد تنگ‌تر می‌شود. ضمن اینکه با ایجاد اختلال در مسیر دسترسی به مواد اولیه برای واحدهای تولیدی، به ناچار ظرفیت تولید واحدها کاهش یافته و با کاهش امکان بهره‌مندی از صرفه‌های مقیاس در واحدهای تولیدی، هزینه تمام‌شده واحدهای تولیدی افزایش می‌یابد.

اشکال دیگر ناشی از ضعف نظام توزیع بر بدنه تولید را می‌توان در ناتوانی جریانات توزیعی در کشف نرخ نهاده‌ها، به واسطه تعدد واسطه‌های غیرضروری ردیابی کرد که در نتیجه آن عدم شفافیت از نخستین مراحل تولید، در اقتصاد بروز و ظهور می‌کند.

آن‌طور که مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی گزارش می‌دهد، به منظور مقابله با کاهش احتمالی سرمایه‌گذاری در دوره‌های بعد، ممانعت از بروز عدم شفافیت و همچنین افزایش هزینه‌های منتج آن در برابر تولیدکنندگان، در مواقعی اقدامات مداخله‌ای دولت هم توصیه می‌شود.

اما شرایط هنگامی دشوارتر می‌شود که مداخله دولت متکی بر ابزارهای سهمیه‌بندی تقاضای بنگاه‌های تولیدی شود. در این صورت احتمال بروز تقاضای سوداگرانه برای مواد اولیه زمینه‌ای برای بروز کمبودهای مصنوعی در بازار فراهم می‌کند. ضمن اینکه تزلزل در فضای سرمایه‌گذاری‌های آینده و عدم شفافیت در بدنه تولید را نیز تشدید می‌کند.

مجرای دیگر آسیب‌پذیری بخش تولید از اختلالات بخش توزیع را می‌توان در کاهش توان موقعیت‌یابی این واحدها در مقابل تقاضای موجود عنوان کرد.

تحولات قیمتی و افزایش هزینه‌های برشمرده اگر درباره کالاهای اساسی رخ دهد، علاوه بر آنکه به‌عنوان نمره منفی در کارنامه نظام توزیع کشور قلمداد می‌شود، به کاهش شدید سطح رفاه عمومی در کشور و حتی بروز بحران‌های اجتماعی منجر می‌شود. این امر همواره دولت را بر آن داشته تا با هدف حمایت از مصرف‌کنندگان مجموعه‌ای از مداخله‌های مستقیم در قالب توزیع دولتی و اقدامات تنظیم بازار را در دستور کار قرار دهد. این اقدام گرچه یک راهکار عاجل بوده اما بار هزینه‌ای سنگینی دربر داشته و به‌عنوان یک راهکار دائمی نمی‌تواند تلقی شود.

ساختار دو لایه نظام تامین و توزیع

اقتصاد ایران بنا بر دلایل مختلف از جمله حاکمیت تحریم‌های اقتصادی و پیامدهای ناشی از آن بر هزینه تولید و واردات کالا در معرض تکانه‌های متناوب قرار دارد. به این دلیل، با بروز شکست در ساز کارهای بازاری، مداخله دولت در راستای اهداف تنظیمی در بازار ضرورت می‌یابد. تامین و توزیع مبتنی بر ساز کار بازار مجموعه جریانات کالایی است که با مد نظر قرار دادن ملاحظات حداکثرسازی منفعت شخصی در واحدهای اقتصادی برنامه‌ریزی شده و جریان دارد. در مقابل در بخش تامین و توزیع تنظیم بازاری که محوریت آن با دولت است اگرچه ممکن است ظرفیت سایر عوامل توزیعی مانند عوامل توزیع خصوصی، تعاونی و بخش عمومی غیردولتی استفاده شود، جریانات کالایی با برنامه‌ریزی متمرکز و با اتکا به ملاحظات حداکثرسازی منفعت اجتماعی صورت می‌پذیرد.

تامین کالا در کشور از دو راه واردات و خرید از تولیدکنندگان داخلی صورت می‌گیرد و درباره آن بنکداران و خرده‌فروشی‌های بزرگ از جمله بازیگران مهم به شمار می‌روند. اما هنگامی که بحث به تامین کالاهای اساسی می‌رسد، این کار یا از طریق خرید کالا از طریق شرکت بازرگانی دولتی ایران و از سوی بخش غیردولتی در قبال انعقاد با دولت صورت می‌گیرد. بررسی وضعیت ساختار توزیعی ایران مبین آن است که بخش توزیع ایران دارای یک ساختار دو لایه بوده که در آن کالاها بلافاصله پس از تولید وارد مرحله عمده‌فروشی و سپس خرده‌فروشی می‌شوند. ظاهر این مسئله بیانگر آن است که در ایران کالاها با سرعت بیشتری به دست مصرف‌کننده می‌رسد اما واقعیت آن است که به سبب نبود لایه تجمیع و بازتوزیع کالاها عملا واسطه‌های غیرضروری به‌ویژه در بخش عمده‌فروشی فرصت بروز می‌یابند و سرعت و شفافیت جریانات کالایی در کشور کمتر می‌شود.

در لایه عمده‌فروشی به‌عنوان نخستین زیربخش از توزیع کالا در کشور، بنکداران و عمده‌فروشان سنتی و همچنین شرکت‌های پخش کالا به توزیع کالا مبادرت می‌کنند. با وجود اینکه بنکداران جزو بازیگران سنتی شبکه توزیع هستند اما فعالیت آنها به بروز آسیب در شبکه توزیع منجر شده است زیرا به واسطه آنکه در قانون نظام صنفی تمایزی میان واحدهای صنفی خرده‌فروشی و عمده‌فروشی به لحاظ استانداردهای مقیاس و تجهیزات اعمال‌نشده از این رو، واحدهای عمده‌فروشی مجال بیشتری برای فعالیت در مقیاس غیربهینه و غیرمجهز به تجهیزات نوین توزیع و فروش خواهند داشت. این امر شفافیت کمتری در بخش سنتی توزیع ایجاد می‌کند. شفافیت پایین اطلاعات مربوط به عملکرد عمده‌فروشان سنتی سبب می‌شود حذف واسطه‌های غیرضروری از این بخش دشوارتر شود.

به واسطه فضای غیرشفاف اطلاعاتی تعداد واحدهای عمده‌فروشی سنتی مجرایی برای ورود کالای قاچاق به شبکه توزیع و کاهش تقاضا برای تولید داخل ایجاد می‌کند. به واسطه سطح پایین استانداردهای توزیعی در این واحدها، کیفیت کالای عرضه‌شده در شبکه توزیع کاهش می‌یابد و از این جهت حقوق مصرف‌کننده تضییع می‌شود. همچنین باید توجه داشت ۵۸ درصد از مخارج صورت گرفته در بخش خرده‌فروشی مربوط به حوزه خواربار یا به عبارتی کالاهای «تند مصرف» است که درباره آن لزوم توجه به ملاحظات تنظیم بازار بسیار پررنگ است. بخش دیگر نیز مربوط به کالاهای مصرفی است که بیشتر مداخله تنظیمی دولت درباره آن در «بازار مواد اولیه» صورت می‌گیرد. بخش بزرگی افزون‌بر ۷۱ درصد از توزیع خواربارفروشی در کشور از راه واحدهای صنفی سنتی مستقل انجام می‌شود. این گروه از عوامل توزیعی یا بدون مجوز که غیرسازمان‌یافته خوانده می‌شود، هستند یا اگر دارای مجوز هستند به صورت غیرزنجیره‌ای یا نیمه‌سازمان‌یافته فعالیت می‌کنند.

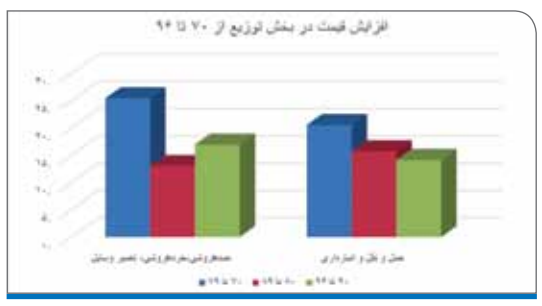
سهم ۲۰ درصدی توزیع درقیمت

به دلیل تعدد انواع عوامل توزیعی، ارائه یک فهرست کلی از چالش‌های مربوط به تمامی آنها ممکن نیست اما به منظور آسیب‌شناسی عملکرد عوامل توزیعی و تاثیر آن بر شبکه توزیع در هر حال نیاز یک گروه‌بندی آن وجود دارد. به این ترتیب واحدهای توزیعی بدون مجوز می‌توانند با عنوان «غیرسازمان‌یافته» معرفی شوند و واحدهای برخوردار از مجوز، به‌سبب شناسا بودن در سیستم در زمره واحدهای «سازمان‌یافته» تلقی می‌شوند. این واحدها اگر غیرزنجیره‌ای عمل کنند، به سبب عملکرد انفرادی در این سیستم، امکان محدودی برای اجرای «برنامه‌های مدیریت جمعی» به وجود می‌آورند. بنابراین واحدهای دارای مجوز و غیرزنجیره‌ای به‌عنوان «نیمه‌سازمان‌یافته» و واحدهای دارای مجوز و زنجیره‌ای به‌عنوان «کاملا سازمان‌یافته» خوانده می‌شود.

به لحاظ آماری حدود یک‌چهارم شبکه توزیع را توزیع‌کنندگان بدون مجوز یا همان سازمان‌نیافته تشکیل می‌دهند. در بخش سازمان‌یافته نیز حدود ۱۶ درصد از واحدها به این مجموعه تعلق دارند. مابقی واحدها را بخش نیمه‌سازمان‌یافته تشکیل می‌دهند که به‌عنوان حلقه‌گذار از «بخش غیرسازمان‌یافته» به «کاملا سازمان‌یافته» محسوب می‌شود. از مهم‌ترین آسیب‌های وارد به شبکه توزیع از مجرای فعالیت عاملان توزیع را می‌توان در زمینه «افزایش هزینه خدمات توزیعی در مقایسه با ارزش افزوده ایجاد شده در این بخش» دانست. این امر درنهایت منجر می‌شود که نرخ تمام‌شده کالا برای مصرف‌کنندگان افزایش یابد.

شکاف میان رشد شاخص نرخ خدمات توزیعی و ارزش افزوده ایجاد شده در این بخش، زیاد است و فشار ناشی از آن بر هزینه تمام‌شده تولیدات کشور وارد می‌شود. طبق برآوردهای انجام‌شده در موسسه مطالعاتی بازرگانی، متوسط هزینه توزیع از نرخ تمام‌شده تولیدات نهایی کشور برابر با ۱۹.۴ درصد و در محصولات فله‌ای حدود ۳۰ درصد است. این در حالی است که نسبت یادشده در متوسط جهانی حدود ۹ تا ۱۱ درصد است.

درباره این شاخص باید توجه داشت که اغلب گزارشات در زمینه نقش نیروی کار در نرخ تمام‌شده کالا حاکی از آن است که سهم این بخش کمتر از ۵ درصد است. به عبارت دیگر، نیروی انسانی تولید در کشور روی هم یک چهارم بخش توزیع از تولید به دست می‌آورند. این امر در حالی است که در برخی از کشورها، به‌ویژه کشورهای شمالی اروپا سهم نیروی کار از نرخ تمام‌شده کالا بیش از نیمی از نرخ یک کالا را هم دربر می‌گیرد. هرچه از سهم عوامل اصلی تولید کاسته شود و بر سهم بخش‌هایی چون توزیع افزوده شود، به سرمایه‌گذاران این سیگنال داده می‌شود که تولید به‌صرفه نیست و بهتر است سرمایه خود را به این بخش نیاوردند. اهمیت این مسئله در این است که به عقیده بسیاری از کارشناسان می‌توان در نظام مالیاتی کشور هزینه فعالیت‌های بخش نامولد را به نحوی افزایش داد که از یک سو درآمدهای دولت رو به فزونی گذارد و از سوی دیگر با افزایش هزینه فعالیت‌های نامولد، فعالیت‌های مولد از توجیه و بهره اقتصادی بیشتری بهره‌مند شوند؛ امری که به نظر می‌رسد بدون اصلاح نظام توزیع کشور و به‌ویژه مدرن‌سازی آن ممکن نباشد.

«تضییع حقوق مصرف‌کنندگان» آسیب شبکه توزیع

همچنین در ساز کار فعلی «تضییع حقوق مصرف‌کنندگان» نیز از دیگر آسیب‌هایی است که در شبکه توزیع کشور مشاهده می‌شود. این امر بنابر توجه پایین واحدها به استانداردهای توزیعی، پاسخگویی پایین آنها در قبال استانداردهای کالایی و کم‌توجهی به خدمات متصل به توزیع در واحدها رخ می‌دهد. درنتیجه استانداردهای پایین خدمات توزیعی، عمر مفید محصولات و کیفیت آنها در زمان عرضه به مشتریان تحت تاثیر منفی قرار می‌گیرد. بدیهی است هرچه کیفیت کالاهای تولید در شبکه توزیع دچار افت شود، قدرت آنها نیز کاسته خواهد شد.

ایجاد شرایط تشتت نرخ در بازار و کاهش شفافیت اطلاعات در شبکه توزیع، از جمله مهم‌ترین اشکالاتی است که درنتیجه عملکرد بازیگران توزیعی ایجاد می‌شود. این امر ضمن کاهش کنترل‌پذیری کالاها در شبکه توزیع، نیاز به انجام مداخلات نابازاری دولت در جهت تثبیت شرایط بازار را افزایش می‌دهد. اشکالات عملکردی عوامل توزیع تنها بر توانمندی‌های بخش توزیعی کشور وارد نمی‌شود، بلکه به راه‌های مختلف بر بدنه تولیدی کشور نیز آسیب وارد می‌کند. مهم‌ترین کانال‌های ورود آثار عملکردی شبکه توزیع بر نرخ تمام‌شده، در کاهش تقاضا برای کالاهای تولید داخل و همچنین تولید کشور است. بر اثر کاهش تقاضا، امکان بهره‌گیری از صرفه‌های مقیاس در واحدهای تولیدی کاهش می‌یابد و درنتیجه هزینه تمام‌شده و متناسب با نرخ تمام‌شده تولیدات داخلی افزایش مضاعف یافته و دور باطل تکرار شونده شکل می‌گیرد.

تبعات مداخله دولت در بازار

نباید فراموش کنیم دولت در بازار ایران انواع مداخلات را به طور همزمان انجام می‌دهد. از یک سو با اعمال مداخله‌های مستقیم بازار، اقدام به تنظیم عملکرد واحدهای توزیعی در بازار می‌کند و از سوی دیگر با هدف مهار نوسانات قیمتی و مقدار کالاها اقدام به مداخله نابازاری و یا به عبارتی تامین محصولات اساسی و توزیع دولتی محصولات اساسی در بازار می‌کند. در این باره اشکالات مختلفی به وجود می‌آید. از جمله این مشکلات می‌توان به اشکالات ناظر بر ایجاد هماهنگی میان وزارت صنعت، معدن و تجارت و جهاد کشاورزی در امور تنظیم بازار کالاهای اساسی اشاره کرد. محدودیت‌های مقابل شرکت‌های بازرگانی دولتی در ورود به بازارهای صادراتی و درنتیجه افزوده شدن ریسک هرگونه بیش‌برآوردی در برنامه‌های تامین کالاهای اساسی دیگر مشکلی است که در این میان مشاهده می‌شود.

مجموع این اشکالات منجر به‌آن می‌شود که نه‌تنها کارایی اقدامات تنظیم بازاری کاهش یابد، بلکه منابع بودجه‌ای تحت اختیار دولت برای تامین زیرساخت‌های پشتیبان توزیع به‌عنوان مهم‌ترین روش مورد انتظار مداخله دولت در بازار نیز کاهش یابد. به این ترتیب تمرکز پایین دولت بر تامین زیرساخت‌های پشتیبان توزیع به سبب کاهش انگیزه ورود سرمایه‌گذاران مولد آثار منفی اقتصادی است. با کاهش انگیزه ورود سرمایه‌گذاران جدید و در عین حال اتکای بالاتر شبکه توزیع به مداخلات بازاری مستقیم، به‌تدریج انگیزه «اقدامات توسعه‌ای» در واحدها کاهش یافته و صرفا تمرکز آنها به امور «وظیفه‌ای» منحصر می‌شود. درنتیجه توان خلق ارزش افزوده در بخش‌های مختلف توزیعی رو به کاهش می‌گذارد. در نهایت چون آسیب‌های ناشی از عملکرد نامناسب عوامل توزیعی، اشکالات ناظر بر عملکرد نهادهای سازماندهی و مدیریت شبکه توزیع کالا نیز نه‌تنها بر توانمندی‌های بخش توزیعی کشور وارد بلکه به طرف مختلف بر بدنه تولید کشور نیز آسیب وارد می‌کند. مداخله‌های نهاد متولی سیاست‌گذاری و نظارت بر بازار که با هدف تثبیت بازار کالاها به‌ویژه کالاهای اساسی صورت می‌پذیرد، درنهایت با برجای گذاردن فشار هزینه‌ای بر بودجه و تورم ناشی از آن، همچنین ایجاد انگیزه تقلب و فعالیت غیرسازمان‌یافته در واحدها، زمینه‌ساز کاهش شفافیت در سیستم است. این موضوع منجر به افزایش نرخ تمام‌شده تولیدات داخل و کاهش تقاضا می‌شود و از سوی دیگر با تاثیرگذاری منفی بر انگیزه سرمایه‌گذاری در دوره‌های بعد، بر میزان رشد تولید نیز اثر منفی خواهد داشت. همچنین مهم‌ترین کانال‌های تاثیرگذاری نظام قیمت‌گذاری حاکم بر بخش تولید را باید افت بهره‌وری، افزایش هزینه‌های تولید و کاهش انگیزه سرمایه‌گذاری‌های جدید دانست. نتیجه تمامی این موارد نیز در کاهش حجم تولید در طول زمان متبلور می‌شود. با توجه به اینکه در ایران ساختار بخش صنعتی و صنفی به‌شدت تحت تسلط واحدهای خرد و کوچک قرار دارد، به همین دلیل ضرورت ایجاد زمینه‌های تجمع در میان این واحدها بسیار بالا است. بررسی‌ها به‌خوبی نشان می‌دهد جایگاه واحدهای خرد تا چه اندازه در نظام توزیع کشور مهم است. این در حالی است که سهم بزرگی افزون‌بر ۶۰ درصد از واحدهای خرد، کوچک و متوسط به صورت انفرادی عمل می‌کنند که تاثیر زیادی بر هزینه‌های آنها بر جا می‌گذارد. یکی از تمهیدات مهمی که در راستای سازماندهی این واحدها باید صورت گیرد، ایجاد و توسعه کانون‌های تولیدی و توزیع خرد یا به عبارتی خوشه‌ها و شهرک‌های صنفی است که زیرساخت مهم عرضه کالا نیز به شمار می‌رود. اهمیت آن نیز از آن رو است که این زیرساخت کمک زیادی به بهره‌مندی از صرفه‌های تجمع در شبکه تولید کارگاه‌های خرد تولیدی و توزیعی می‌کند.

هزینه بالای انبارداری در کشور

نظام انبارداری کنونی کشور دارای چالش‌های متعدد است که آسیب‌های زیادی را به عملکرد اقتصادی و به‌ویژه بخش توزیع وارد می‌کند. نخستین اشکال ناظر بر این بخش عبارت از آن است که بیشتر انبارهای موجود در کشور به صورت سنتی و بدون نظارت نهاد خاصی فعالیت می‌کنند؛ این امر مشکلات گوناگونی از جمله تسهیل در امر قاچاق و احتکار کالا را به همراه داشته است.

به همین دلیل دور از انتظار نیست که با وجود رشد ۶۶ درصدی تعداد انبارهای کشور و رشد ۱۰۲ درصدی مقیاس آنها، در یک دهه ۸۸ تا ۹۸ و همچنین براساس این واقعیت که مقیاس انبارها و سردخانه‌ها در دوره مشابه افزایش قابل توجهی داشته اما همچنان به طور متوسط ۳۰ درصد از هزینه‌های لجستیکی در اقتصاد ایران مربوط به بخش انبارداری و سردخانه است که در مقایسه با متوسط جهان بسیار بالاتر بوده و منجر به افزایش هزینه تمام شده توزیع در کشور می‌شود.

ضمن اینکه همچنان یکی از مجاری اصلی ورود غیر رسمی کالا به شبکه توزیع نیز انبارهای پراکنده است. از این رو، در یک اقدام اولیه و در راستی بهبود بهره‌مندی از ظرفیت انبارهای کشور در یک قالب یکپارچه، باید پروژه «سامانه یکپارچه انبارها» وفق الزامات قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز در دستور کار قرار گیرد.

جمع‌بندی مشکلات توزیع

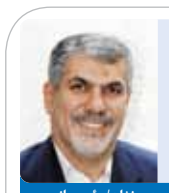
عملکرد بخش تامین و توزیع ایران در دو گروه «تامین و توزیع مبتنی بر ساز کار بازار» و «تامین و توزیع تنظیم بازاری» قابل بررسی است. «تامین و توزیه تنظیم بازاری» به‌عنوان مکمل تامین و توزیع مبتنی بر ساز کار بازار محسوب شده و درباره آن ۳ ابزار از بیشترین کاربرد برخوردار است. از یک سو «تامین و توزیع» دولتی که به‌اصطلاح با عنوان مداخله نابازاری خوانده می‌شود و مبین نقش بازیگری دولت است. «قیمت‌گذاری» که به‌عنوان مداخله مستقیم بازاری بوده و دولت را در مقام تنظیم‌گر قرار می‌دهد و «توسعه زیرساخت‌های اطلاعاتی» که به‌عنوان نوعی از «مداخله بازاری غیرمستقیم» که متاسفانه در نظام تنظیم بازاری ایران از اهمیت به مراتب کمتری نسبت به ۲ ابزار قبلی برخوردار است و از مجرای نقش «سیاست‌گذار» دولت انجام می‌شود.

از سوی دیگر، با توجه به اینکه بخش بزرگی از کالاها و خدمات کشور مشمول قیمت‌گذاری هستند، انگیزه عوامل تولیدی به فعالیت غیرسازمان‌یافته و اتخاذ رویه‌های غیررقابتی بیشتر می‌شود. در این باره نه‌تنها ظهور واسطه‌های غیرضروری دور از انتظار نخواهد بود بلکه فرآیند تامین کالاهای واسطه‌ای در واحدهای تولیدی را به دلیل قیمت‌گذاری دستوری و اختلاف نرخ به وجود آمده به‌دلیل قیمت‌گذاری دستوری با نرخ بازار سیاه با اشکال مواجه می‌شود که تاثیر این امر بر رشد هزینه تولید محصولات وارد می‌شود. تاثیر متاخر افزایش هزینه‌های تولید بر نرخ محصولات و کاهش تقاضا وارد می‌شود که با اهداف تقویت بخش تولید در تعارض است.

آسیب مهم دیگری که بر نظام‌مندی عملکرد بازار در کشور تاثیر منفی دارد، ساختار دوگانه نظام سیاست‌گذاری و نظارت بر بازار است. به عبارت دیگر، از یک‌سو در بخش سیاست‌گذاری انواعی از دستگاه‌ها و نهادها در قالب یک شورا گرد هم می‌آیند و تصمیمی متمرکز اتخاذ می‌شود، از سوی دیگر با تعدد ناظران و پاسخگو نبودن آنها در مواقع بروز بحران و آوردن بهانه‌هایی مانند اینکه تصمیم‌ها گاهی کارشناسی نیست و از سوی یک نهاد دیگر اتخاذ شده بنابراین پاسخگویی نیز از آنها سلب خواهد شد زیرا با وجود مخالفت نماینده آنها در ستاد تنظیم بازار یا شورای گفت‌وگو این سیاست اتخاذ شده است. به نظر می‌رسد این منطق و استدلال نافی انجام وظایف ذاتی سازمان‌ها و نهادهای نظارتی نیست.

یادداشت

معاینه فنی و فرهنگ اجتماعی

عباس مجیدی‌نژاد/ رئیس انجمن صنفی مراکز معاینه فنی خودرو کشور

طول عمر واقعی بازرسی خودرو را باید دهه نخست قرن جاری دانست اما براساس اسناد بالادستی، آنجا که به‌طور مدون از معاینه فنی خودرو نام‌برده می‌شود به سال ۱۳۴۷ و در قوانین راهنمایی‌ورانندگی برمی‌گردد. در دهه ۷۰ بنابر متقضیات و به‌دلیل وجود آلودگی‌های زیست‌محیطی بر اثر تعدد خودروها، ضرورت تدوین و تهیه قانون مختص این امر ضروری تشخیص داده شد و در سال ۱۳۸۰ بخشی از درآمدهای مالی دولت در تبصره ۵ ماده ۱۸ قانون معاینه فنی پیش‌بینی شد.

درحال‌حاضر پرسش این است که با آنکه بازرسی خودرو امری ضروری است، چرا همت و ممارست لازم برای فرهنگ‌سازی در سطح اجتماع انجام‌نشده و این فرآیند، جایگاه خود را در ساختار حمل‌ونقل پیدا نکرده است.

عوامل متعددی را باید در این امر موثر دانست که هر یک از این عوامل باید در جایگاه خود مورد ارزیابی قرار گیرند؛ این عوامل عبارتند از اخلاق و فرهنگ اجتماعی، اخلاق سازمانی و حقوق شهروندی، قوانین و استانداردها، کیفیت خودروها و قطعات، خدمات پس از فروش و طول عمر ناوگان خودروهای عمومی و شخصی. البته عواملی دیگری مانند کیفیت سوخت آموزش همگانی برای رانندگی، کنترل خشم و مناسبات اقتصادی با وجود تورم دو رقمی در ۵۰ سال گذشته که هر کدام معضلات خاص خود را در این فرآیند به‌وجود آورده‌اند نیز وجود دارند.

اخلاق و فرهنگ رابطه‌ای متقابل دارند و می‌توانند یکدیگر را تقویت کنند یا سبب فروپاشی هم شود. در سال‌های اخیر پژوهش‌های بسیاری ارزش‌ها، هنجارها و ویژگی‌های متفاوت در میان کشورها و اثرات قابل‌اندازه‌گیری این تفاوت‌ها بر رفتار اقتصادی را موردبررسی قرار داده‌اند. یکی از شاخص‌های اساسی در تفاوت رفتارهای مختلف در جوامع را باید سرمایه اجتماعی دانست. علاوه‌بر سرمایه‌های فیزیکی، اقتصادی و انسانی، مفهوم نوظهور دیگری تحت عنوان سرمایه اجتماعی در مباحث توسعه مطرح‌شده است. سرمایه اجتماعی به مجموعه‌ای از عناصر فردی و گروهی، رسمی و غیررسمی در اجتماع اطلاق می‌شود که با خلق مشارکت اجتماعی، انسجام اجتماعی و اعتماد اجتماعی، موجب زایش اثراتی هم‌افزا شده و در نهایت بر تمامی ابعاد توسعه تاثیر می‌گذارد. تاکید می‌شود همکاری موثر برای نیل به اهداف مشترک فقط زمانی اتفاق خواهد افتاد که افراد به همکاری دیگران اعتماد داشته باشند. در صورت فقدان این اعتماد، به‌طور قطع دام اجتماع پدیدار خواهد شد. وضعیت جامعه‌ای که در روند حرکتی خود درگیر دام اجتماعی شود، بغرنج خواهد شد. پدیده دام اجتماعی به وضعیتی اطلاق می‌شود که بهره کوتاه‌مدت در مناسبات اجتماعی مدنظر قرار می‌گیرد و آثار آن در بلندمدت و نتیجه نهایی به یک فاجعه تبدیل خواهد شد.

در ادامه رابطه اخلاق و فرهنگ را در راستای دستیابی به توسعه و الزام ایجاد سرمایه اجتماعی در جهت فرآیند مختلف و به‌ویژه معاینه فنی خودرو را موردتحلیل قرار می‌دهیم. با کمال تاسف بنا بر مدیریت حاکم بر امور اجرایی کشور و عدم‌برنامه‌ریزی استراتژیک بلندمدت عملا دام‌های متعدد اجتماعی جامعه ما را فراگرفته است. مالیات، عوارض شهرداری یا استفاده خودرو شخصی و ترافیک و آلودگی هوا، ایده‌های مهمی برای بررسی و حل این مسئله خواهند بود. حل این مسئله در گرو اعتماد و سرمایه اجتماعی در جوامع است.

با توضیحات داده‌شده در روند فرآیند مراکز معاینه فنی خودرو به‌دلیل در نظر نداشتن اهداف بلندمدت و جایگاه اجتماعی این فرآیند در ناوگان حمل‌ونقل کشور و برنامه‌ریزی و فرهنگ‌سازی نداشتن خود به یک معضل برای شهروندان تبدیل‌شده است.

حال باید دید با توجه به شرایط و موارد عنوان‌شده تصمیم مدیران و مسئولان در حوزه حمل‌ونقل برای ساماندهی مسئله معاینه وفنی خودرو چیست و آیا این مسئله با همفکری مسئولان و کارشناسان امر به سرانجام می‌رسد.

نامه خودروسازان به کمیسیون صنایع مجلس

سخنگوی کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی از نامه‌نگاری خودروسازان و قطعه‌سازان با کمیسیون متبوعش خبر داد و گفت: در این نامه پیشنهادشده خودروهای عمومی براساس بهای تمام‌شده و در نظر گرفتن حداقل ۵ درصد سود قیمت‌گذاری شود.

حجت‌اله فیروزی در گفت‌وگو با خانه ملت از ارسال نامه مشترک مدیران‌عامل ایران‌خودرو، سایپا و نیز دبیر انجمن قطعه‌سازان کشور به کمیسیون صنایع و معادن مجلس با موضوع قیمت‌گذاری خودرو خبر داد.نماینده مردم فسا در مجلس شورای اسلامی افزود: در این نامه پیشنهادشده برای رعایت حقوق مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان، ایجاد شفافیت در بازار خودرو، خروج از شرایط انحصار و ایجاد رقابت، قیمت خودروهای عمومی یعنی خودروهایی که عموم مردم چه در بخش کم‌درآمد و چه با درآمد متوسط جامعه از آنها استفاده می‌کنند، با فرمول بهای تمام‌شده و در نظر گرفتن حداقل ۵ درصد سود محاسبه و به بازار عرضه شود.وی اضافه کرد: در این نامه آمده، خودروهای اختصاصی که همان خودروهای اختصاصی یا لوکس تولید داخل بوده و مشابه خارجی هم در جامعه دارند و خودروهای نسبتا گران محسوب شده و دارای مشتریان خاص هم هستند، براساس پیشنهاد هیات‌مدیره شرکت‌ها و تایید و نظارت وزارت صنعت، معدن و تجارت قیمت‌گذاری شود.فیروزی ادامه داد: در این نامه تصریح‌شده که خودروسازان و قطعه‌سازان مخالفتی با آزادسازی واردات خودرو نداشته و آن را موجب بهبود فضای رقابتی در بازار می‌دانند.

تامین کنندگان قطعات یدکی از معاملات غیرشفاف در بازار گلایه دارند

نظام توزیع سنتی و چالش‌های قاچاق

فاطمه امیراحمدی
editor@smtnews.ir

بازار قطعات یدکی خودرو یکی از بازارهای پرتنش کشور بوده که عنوان می‌شود مشخص نیست بیش از ۵۰ درصد قطعات موجود در بازار از چه مجرایی در بازار توزیع شده است. قاچاق برخی قطعات و در نهایت بسته‌بندی آنها به‌نام تولید داخل یکی از مشکلات این بازار است. حتی برخی تولیدکنندگان غیررسمی به‌راحتی محصولات با کیفیت پایین را در بسته‌بندی کالای خارجی در بازار توزیع می‌کنند.

طرح‌های گوناگونی برای شفاف‌سازی بازار قطعات یدکی خودرو اجرا و ناکام مانده است، از جمله کُد شناسا. بخش زیادی از این مشکل با اصلاح نظام توزیع قابل‌پیگیری و حل است. بنا به گفته کارشناسان و فعالان این حوزه شیوه‌های توزیع سنتی شفاف نبوده و مشکلات را افزون کرده است اما شیوه‌های نوین در پخش محصولات چون براساس فاکتور انجام می‌شود، شفاف بوده و هر خریدوفروشی قابل‌ردیابی است.

عکس: فارس

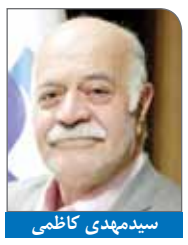
شفاف‌سازی با روش‌های نوین توزیع

جعفر نصیری

یونس اکبرپورپایدار

سیدمهدی کاظمی

جعفر نصیری از تولیدکنندگان قطعات خودرو و تامین‌کنندگان بازار لوازم یدکی درباره نظام توزیع و تاثیر در ساماندهی این بازار به صمت گفت: هیچ کنترلی بر نظام توزیع سنتی وجود ندارد؛ اینکه قطعات به چه طریقی و از چه مجرایی وارد بازار لوازم یدکی قطعات خودرو می‌شوند اما در شیوه مدرن فعالیت‌ها شفاف است. وی افزود: در شیوه‌های نوین این شرکت‌ها هستند که توزیع محصولات را برعهده دارند و آنها هم موظف هستند دفاتر قانونی داشته باشند و براساس دفاتر حسابرسی هم ملزم به پرداخت مالیات ارزش‌افزوده هستند.

او ادامه داد: فعالیت دادوستد، چه خرید و چه فروش بر مبنا فاکتور رسمی انجام می‌شود؛ از این‌رو بهترین ردیابی منابع تامین و توزیع قطعات یدکی را می‌توان از روی فاکتورهای رسمی پیگیری کرد اما در سیستم توزیع سنتی چون فاکتور رسمی وجود ندارد، نه منابع ورودی قابل‌شناسایی است و نه توزیع.

او تصریح کرد: این تفاوت، نمود بیشتری در نمونه‌های خریدوفروش در مغازه‌های کوچک و فروشگاه‌های بزرگ دارد؛ بنابراین اصلاح روش‌های توزیع قطعات یدکی در بازار ضروری است .نصیری با بیان اینکه هنوز این امر مهم در بین تامین‌کنندگان قطعات یدکی همگانی و عمومی نشده، گفت: در نظام مدرن هنگامی که شرکت‌ها برند می‌شوند، دارای دفاتر قانونی شده و حسابرسی می‌شوند؛ در نتیجه موظف هستند خریدوفروش را براساس فاکتورهای رسمی انجام دهند. این تولیدکننده قطعات خودرو ادامه داد: برخی تولیدکنندگان با پیگیری بسیاری توانسته‌اند ردیف تعرفه محصولات خود را در وزارت صنعت، معدن و تجارت درست کنند تا محصولاتی که در داخل تولید دارند، وارد نشوند. البته غافل از این مسئله بودند که همین محصولات به‌شکل قاچاق نه با تعرفه که کیلویی وارد کشور شده و در بازار توزیع می‌شود.

نصیری گفت: بسیاری از کالاها همچنان به شکل کولبری و... وارد کشور و در بازار توزیع می‌شود که برای دلال واردکننده تفاوتی نمی‌کند در بسته‌ای که در حال حمل است طلا جاسازی‌شده یا خاک. او برای هر کیلو کالا مثلا ۱۰ هزار تومان دریافت می‌کند. تمام این مسائل پیامد نظام توزیع سنتی بوده که می‌توان با شیوه‌های نوین اصلاح کرد.

راه‌اندازی شرکت‌های رسمی توزیع

در ادامه یونس اکبرپورپایدار از دیگر تولیدکنندگان حوزه خودرو درباره نظام توزیع قطعات در کشور به صمت گفت: برای ساماندهی و تعامل تولیدکنندگان با بازار لوازم یدکی مطالعاتی طی ۲ سال انجام شد. در این راستا، شرکت‌هایی با هدف جمع‌آوری قطعات تولیدی راه‌اندازی شد که قطعات تولیدی اعضای این شرکت‌ها در یکجا گردآوری و بسته‌بندی‌شده و سپس به بازار عرضه می‌شود. وی ادامه داد: کیفیت این قطعات تضمین‌شده و قابل‌شناسایی از قطعات قاچاق و بی‌کیفیت موجود در بازار هستند. این فعال صنعت قطعه خاطرنشان کرد: معضلی که چند سالی است بازار لوازم یدکی کشور با آن مواجه کرده تولید قطعات زیر پله‌ای و قاچاق بوده که بلای جان صنعت قطعه و موجب بی‌اعتمادی شهروندان به قطعات داخلی شده است.

اکبرپورپایدار با بیان اینکه برای توسعه و گسترش فعالیت‌ها این شرکت‌ها باید در حوزه صادرات نیز ورود کنند، اظهارکرد: با افزایش تیراژ تولید و تعامل قطعه‌سازان بیشتر بخشی از محصولات می‌تواند برای بازارهای منطقه صادر هم شوند. او تاکید کرد: نظام‌مند کردن فعالیت از تولید تا توزیع یکی از ضروریات امروز صنعت قطعه کشور است؛ از این‌رو به دنبال این هستیم تا در ساختاری نظام‌مند از مواد اولیه موردنیاز تولید تا قطعات موردنیاز بازار را در این شرکت‌ها تولید و تامین کنیم. جای خالی چنین شرکت‌هایی در زنجیره تامین خودرو مشهود است.

خداحافظی با شیوه‌های سنتی

او یادآور شد: برای توسعه نیازمندیم با شیوه‌های سنتی تولید و توزیع خداحافظی کنیم و به روش‌های نوین جهانی روی آوریم، زیرا امروز دیگر نمی‌توان با شیوه‌های سنتی بازاریابی کرد؛ علاوه‌بر اینکه در خرده‌فروشی، چون هر شرکتی جداگانه به بازاریابی می‌پردازد این روش‌ها زمان‌بر و هزینه‌بر است، اما اگر مجموعه‌ای برای این امر تعریف شود ساختار تولید و توزیع اصلاح‌شده و با افزایش راندمان کار، بهره‌وری فعالیت‌ها بالا رفته و قیمت‌ها رقابتی می‌شوند. همین امر خود بستری برای صادرات و افزایش سهم قطعه‌سازان از بازار جهانی خواهد شد.

این فعال صنعت قطعه اظهارکرد: درحالی‌که امروز تمام تلاش‌ها و سختی‌های کار برای تولیدکننده است اما سود هنگفت را واسطه‌ها می‌برند، زیرا صنعتگر ناچار است برای فروش، قطعات را در اختیار یک واسطه قرار دهد و این واسطه‌گران با دلالی بدون هیچ دردسری بیشترین سود را از آن خود می‌کنند.

اکبرپور پایدار اضافه کرد: این واسطه‌ها قطعات را از سازندگان با قیمت پایین خریداری کرده و با قیمت موردنظر خود در بازار لوازم یدکی توزیع می‌کنند. با واقعی شدن قیمت برای تولیدکننده به‌دلیل حذف واسطه‌ها، می‌توان روی فناوری و توسعه واحد صنعتی با انگیزه بیشتر برنامه‌ریزی کرد. چنین رویکردهایی قیمت را هم برای تولیدکننده و هم مصرف‌کننده اقتصادی خواهد کرد.

چرایی نابسامانی در بازار یدکی

در ادامه سیدمهدی کاظمی، عضو هیات‌مدیره اتحادیه فروشندگان لوازم یدکی خودرو و ماشین‌آلات تهران با اشاره به اینکه مشکلات این بازار از دو منبع نشأت می‌گیرد به صمت گفت: تمام مشکلاتی که بازار لوازم یدکی خودرو داشته و امروز هم ادامه دارد و ما هم به‌عنوان اتحادیه این صنف نگران هستیم، نظام تولید تا توزیع از تولیدکننده تا فروشنده و نیز مصرف‌کننده است.

وی افزود: منظور از تولید، نخستین مبدا بوده که شامل تولیدکننده داخلی و خارجی می‌شود. دومین مبدا پس از کارخانه‌دار و تولیدکننده، گمرک و سازمان ملی استاندارد کشور است که براساس قانون موظفند کالای قاچاق را از غیرقاچاق و باکیفیت را از بی‌کیفیت تشخیص دهند. حتی باید کالای فاسد شده را از غیرفاسد تمیز دهند و سپس مبادرت به ترخیص و توزیع آن کنند. او تاکید کرد: معتقدم اگر این سازمان‌ها دقت و کنترل بیشتری داشته باشند و بیشتر دل بسوزانند، ۵۰ درصد مشکلات موجود بازار لوازم یدکی حل خواهد شد. کاظمی ۵۰ درصد مشکل باقیمانده را مربوط به توزیع‌کننده و مصرف‌کننده دانست و عنوان کرد: فعالان صنف لوازم یدکی در حوزه خرید باید دقت بیشتری داشته باشند، علاوه بر اینکه مصرف‌کننده هم برای خرید پرسش کند و از اتحادیه فروشندگان لوازم یدکی خودرو و ماشین‌آلات تهران مشاوره بگیرد. این فعال بازار لوازم یدکی افزود: هر خریداری باید توجه داشته باشد براساس نسخه پزشک (تعمیرکار خودرو) مبادرت به خرید قطعات یدکی کند.

دردسرهای فروشگاه‌های اینترنتی

عضو هیات‌مدیره اتحادیه فروشندگان لوازم یدکی خودرو و ماشین‌آلات تهران در ادامه به مشکلات ناشی از شیوه‌های نوین فروش اشاره کرد و گفت: بخشی از شکایت‌هایی که امروز به اتحادیه می‌رسد مربوط به خریدهای اینترنتی قطعات است؛ بنابراین از تمام مصرف‌کنندگان درخواست می‌شود هنگام خرید از جواز کسب‌وکار این فروشگاه‌ها مطمئن شوند.

کاظمی در پایان گفت: فروشگاه‌های اینترنتی نیز باید مانند فروشگاه‌های عادی ملزم به ارائه جواز کسب‌وکار خود در کنار بنرهای تبلیغی قطعات باشند.

سخن پایانی

یکی از مزایای شیوه‌های نوین توزیع، شفاف‌سازی معاملات است، خلأ بزرگی که در روش‌های سنتی خریدوفروش وجود داشت.

ثبت شدن خریدوفروش‌ها در دفاتر رسمی، کمک بزرگی به کاهش کالاهای قاچاق و بی‌کیفیت می‌کند، زیرا با نظام نوین توزیع تمام معاملات قابل‌ردیابی هستند.

واگذاری طرح احیای واحدهای راکد به شهرک‌های صنعتی

معاون طرح و برنامه وزارت صنعت، معدن و تجارت اظهارکرد: راهبری و پیگیری پروژه احیا واحدهای راکد به سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران محول شد. به‌گزارش شانا، سعید زرندی در جلسه ویدئوکنفرانس با روسای سازمان‌های صنعت، معدن و تجارت، مدیران شرکت شهرک‌های صنعتی استان‌ها و مدیران سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی گفت: سال جاری در برنامه، برای ۲ هزار واحد تعطیل برنامه‌ریزی کرده‌ایم که به چرخه تولید بازگردند که از این تعداد ۱۶۰۰ واحد داخل شهرک‌های و ۴۰۰ واحد بیرون شهرک‌ها هدف‌گذاری شده است.

معاون طرح و برنامه‌ریزی وزارت صنعت، معدن و تجارت افزود: با توجه به عملکرد مناسب سال گذشته سازمان، سال جاری احیا واحدهای راکد در داخل و خارج از شهرک‌ها به این سازمان محول شد.

زرندی از تشکیل کمیته‌ای در همین زمینه با حضور نمایندگان نهادهای مختلف اجرایی و نظارتی برای تسریع و افزایش دقت در روند احیا واحدهای راکد خبر داد و تصریح کرد: طرح‌های نیمه‌تمام راکد یکی از موضوعاتی که در سال جاری برای آن برنامه‌ریزی و آن را دنبال می‌کنیم که یا خود سرمایه‌گذار را کمک و ترغیب به پایان طرح کند یا سرمایه‌گذار جدیدی برای آن فراهم شود.

وی گفت: هر سرمایه‌گذار جدیدی که درخواست جواز تاسیس کند، فهرست واحدهای تعطیل یا طرح‌های نیمه‌تمام را در اختیارش می‌گذاریم که اول از این طرح‌ها استفاده کند.

افزایش ظرفیت با اجرای طرح «تولید بدون کارخانه»

معاون طرح و برنامه وزارت صنعت، معدن و تجارت، افزایش ظرفیت واحدهای موجود را از دیگر برنامه‌های و اقدامات وزارت متبوع خود عنوان کرد و ادامه داد: درحال‌حاضر از ۲۷ صنعت، ۱۳ صنعت با ظرفیت پایین در حال فعالیت هستند که باید این ظرفیت‌ها را افزایش داد.

زرندی در ادامه صحبت‌های خود به موضوع «تولید بدون کارخانه» اشاره کرد و آن را از جمله طرح‌های استفاده از ظرفیت‌های خالی واحدهای تولیدی در سال جاری دانست که در حال اجراست.

زرندی همچنین از برنامه‌ریزی برای طرح ادغام و اکتساب واحدهای تولیدی خبر داد و در ادامه اظهارکرد: بسته پشتیبانی و مانع‌زدایی از تولید در دبیرخانه ستاد اقتصادی دولت با نظر نهادهای گوناگون بررسی و نهایی شد و امیدواریم به‌زودی در این ستاد نیز به تایید نهایی برسد.

بررسی نهایی موضوع قیمت‌گذاری خودرو

نایب‌رئیس کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی تاخیر در اصلاح قیمت‌گذاری و ساماندهی بازار خودرو را موجب ورود آسیب به صنعت خودرو و مصرف‌کنندگان دانست و از بررسی نهایی این موضوع در جلسه کمیسیون متبوعش با حضور دولت و خودروسازان خبر داد.

علی جدی در گفت‌وگو با خبرخودرو با اشاره به تشکیل جلسه‌ای با حضور رئیس شورای رقابت، خودروسازان و انجمن تولیدکنندگان قطعات درباره تصمیمات اتخاذشده در حوزه قیمت‌گذاری خودرو، اظهارکرد: نظرات و دیدگاه‌های ذی‌نفعان حاضر در این جلسه مورد استماع قرار گرفت و مقرر شد، مباحث مرتبط با حوزه خودرو جمع‌بندی شود.

جدی درباره موضع مجلس بر آزادسازی واردات گفت: نظرات متعددی در این‌باره از سوی اعضای کمیسیون مطرح می‌شود که صدور مجوز واردات به میزان توان صادراتی خودروسازان، یکی از این دیدگاه‌هاست. نماینده مردم شیروان در مجلس شورای اسلامی افزود: کمیسیون با واردات به میزانی که موجب تنظیم‌گری بازار شود، مخالفتی ندارد اما این موضوع با برنامه ششم توسعه در تناقض است، به‌طوری که آزادسازی واردات نیازمند اعمال تغییراتی در برنامه هفتم توسعه است.

جدی با اشاره به مخالفت شورای نگهبان با ماده ۴ طرح ساماندهی مجلس دهم مبنی بر واردات بیان کرد: یکی از دلایل رد طرح ساماندهی از سوی این شورا، تناقض ماده ۴ این طرح با برنامه ششم توسعه و سیاست‌های کلان اقتصادی کشور بوده است.

این نماینده مجلس یازدهم درباره حقوق ورودی مندرج در بودجه امسال و برخی گمانه‌زنی‌ها مبنی بر احتمال آزادسازی واردات تصریح کرد: این موضوع صرفا در ارتباط با خودرو نیست، بلکه سایر کالاها را نیز دربرمی‌گیرد. حقوق ورودی گمرک در گذشته براساس نرخ ۴۸۰۰تومانی دلار محاسبه می‌شد که بنا بر اصلاحات انجام‌شده در مجلس، نرخ ۱۷ هزار و ۵۰۰ تومانی به تصویب رسید، بدین‌معنا که عوارض حقوق ورودی دچار تغییر نشد و تنها تغییرات بر مبنای نرخ ارز اعمال شد.

نایب‌رئیس کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی در پایان با توجه به اظهارات وزیر صنعت، معدن و تجارت مبنی بر شکست انحصار بازار خودرو و ارائه بسته جهش تولید از سوی این وزارتخانه درباره اقدامات و پیگیری‌های مجلس نسبت به عدم‌ارائه این بسته از سوی دولت، خاطرنشان کرد: وزیر صنعت، معدن و تجارت در بحث رفع انحصار از صنعت خودرو، بر تقویت بخش خصوصی و برقراری رقابت میان خودروسازان داخلی تاکید داشته و ارائه نشدن بسته جهش تولید از سوی این وزارتخانه به‌نظر می‌رسد، ناشی از مخالفت دولت با این بسته و عدم‌اقناع دولت بوده است. تاخیر در تصمیم‌گیری نسبت به ساماندهی بازار و اصلاح قیمت‌گذاری خودرو موجب ورود آسیب به صنعت خودرو و مصرف‌کنندگان خواهد شد.

این التهاب پایانی ندارد

توزیع دستوری و ادامه التهاب

دوره گفتار درمانی تمام شده است

فعالان و کارشناسان معدنی در گفت‌وگو با صمت مطرح کردند:

اکتشافات عمیق کلید توسعه معدن است

ملیکا انصاری: اکتشافات معدنی به روش‌های متعددی انجام می‌شود که به‌منظور پیدا کردن کانسارهای مختلف دارای ارزش اقتصادی ابداع شده و توسعه یافته‌اند. اکتشاف یکی از حلقه‌های مهم زنجیره فعالیت‌های معدنی است، چراکه در بررسی‌های اکتشافی ضمن مشخص شدن ذخایر معدنی قطعی، ریسک‌های معدنکاری در مناطق تعیین می‌شود. این داده‌های پایه، برای معدنکاران از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است و آنها می‌توانند براساس این اطلاعات درباره سرمایه‌گذاری در معادن تصمیم‌گیری کنند. بنا بر اطلاعات ارائه‌شده توسط فعالان معدنی و کارشناسان، ایران مشغول استفاده از ذخایر سطحی معادن خود است؛ به‌عبارت دیگر اکتشافات معدنی کشور ما، سطحی است و به همین دلیل از دستیابی به مواد معدنی باارزش در عمق باز مانده‌ایم. درباره وضعیت فعلی روند اکتشافات معدنی، جزئیات اکتشافات عمیق و مزایا و معایب آن، صمت با کارشناسان و فعالان این حوزه گفت‌وگو کرد که در ادامه می‌خوانید:

عکس: آیدا فریدی

اکتشاف، مرحله ریسک است

رئیس اسبق هیات عامل ایمیدرو درباره روند اکتشافات معدنی، در گفت‌وگو با صمت گفت: در بحث اکتشاف معادن، دولت وظیفه مهمی بر گردن دارد و یکی از اقدامات مهم آن، همکاری با سازمان زمین‌شناسی و ایمیدرو به‌عنوان سازمان توسعه‌ای کشور است. مهدی کرباسیان افزود: سرمایه‌گذار بخش خصوصی به‌دلیل وجود ریسک بالا به بخش اکتشاف ورود نمی‌کند و دولت باید بودجه کلانی به این حوزه اختصاص دهد. زمانی که از مرحله ریسک یا همان اکتشاف معدنی بگذریم و پهنه‌های حوزه معدنی و محدوده‌های امیدبخش مشخص شدند، باید ادامه عملیات و فعالیت به شرکت‌های خصوصی واگذار شود. حضور شرکت خصوصی تنها در اکتشاف معادن کوچک‌مقیاس است و در معادن بزرگ و همچنین اکتشافات عمیق و فنی بخش‌خصوصی توانایی فعالیت را به‌ویژه از نظر مالی ندارد. وی در ادامه افزود: بنا بر عقیده کارشناسان لازم است دولت سرمایه مناسبی را وارد صندوق بیمه معدن کند و در این صندوق اولویت بر حمایت از بخش خصوصی باشد. برای مثال، وام‌هایی با سود کم به بخش خصوصی تعلق گیرد تا با حمایت، این بخش توانایی ورود به حوزه اکتشاف را کسب کند.

ضعف تجهیزات و فناوری اکتشافی

کرباسیان در ادامه یکی از راهکارهای توسعه بخش اکتشاف کشور را استفاده از فناوری‌های روزآمد جهانی معرفی کرد و گفت: در گام نخست باید بپذیریم در دانش فنی ضعیف هستیم که تحریم یکی از عومل مهم این ضعف است. تحریم ایران را از فناوری روز محروم کرده و از همین رو نمی‌توانیم بسیاری از فعالیت‌های مربوط به اکتشافات عمقی را انجام دهیم. برای دستیابی به توسعه و رشد معادن کشور نیازمند آن هستیم که از امکانات ماهواره‌ای و فناوری‌های روز و دانش موسسه‌های دارای فناوری‌های نوین و وسیع استفاده کنیم، به همین دلیل انتظار می‌رود در جهت رفع موانع کسب این فناوری‌های جهانی تلاش کنیم و بتوانیم بدون هیچ سدی نه‌تنها در بحث اکتشافات عمیق بلکه در تمام قسمت‌های فعالیت‌های معدنی به توسعه دست یابیم. وی در ادامه افزود: در چند سالی که به‌دلیل توافق برجام توانستیم با شرکت‌های فعال در این حوزه ارتباط برقرار کنیم، دریافتیم که در سال‌های تحریم نه‌تنها از علم روز دنیا بلکه از تجهیزات پیشرفته نیز عقب مانده‌ایم و شرایط واردات این تجهیزات وجود ندارد. بخشی از مسئولیت رفع این مشکل بر دوش سیاست‌گذاران کشور است و امیدواریم طی اقداماتی تحریم‌ها حذف یا حداقل از آنها کاسته شود و کشور بتواند در شرایط عادی از علم روز دنیا نه‌تنها در بخش معادن و فعالیت‌های معدنی بلکه در تمامی حوزه‌های اقتصادی و صنعتی بهره‌مند شود.

در اکتشافات عقب هستیم

رئیس اسبق هیات عامل ایمیدرو به‌عنوان راهکار برای رونق فعالیت‌های معدنی، توجه بیشتر به معادن عمیق را مورد تاکید قرار داد و گفت: توسعه عملیات اکتشافی نیازمند سرمایه‌گذاری وسیع در فعالیت‌های اکتشافی در عمق است. همچنین باید تمهیداتی در جهت بهره‌برداری از معادنی که دستیابی به ذخایر آنها برای ما به‌سادگی میسر نیست، صورت پذیرد.

ایران از نظر معادن کشف‌نشده بسیار غنی است و از این نظر سرمایه‌گذاری بر معادن جدید و اکتشافات عمقی نه‌تنها بیهوده نیست، بلکه پیشران اقتصاد کشور است. پیشنهاد من به مدیران فعلی سازمان ایمیدرو آن است که چون در حال حاضر این سازمان به‌لحاظ مالی در وضعیت خوبی قرار دارد، بیش از پیش فعالیت‌های آن را بر بحث اکتشاف معادن جدید متمرکز کنند. کرباسیان در ادامه افزود: همچنین تمام وقت خود را بر اکتشاف و استخراج معادن عمیق گذاشته و با سرمایه‌گذاری، فعالیت وسیع در جهت جبران عقب‌ماندگی اکتشافات و استخراج‌های معدنی کشور انجام گیرد. کرباسیان با اشاره به اینکه ما در اکتشافات بسیار عقب هستیم و تا سال ۱۳۹۴ اغلب اکتشافات صورت گرفته، مرتبط با اقدامات ۸۰ سال اخیر بوده، گفت: بخشی از این اکتشافات قبل از انقلاب ازسوی شرکت‌های امریکایی و روسی صورت گرفته و مابقی نیز ماحصل اقدامات سازمان زمین‌شناسی است. در کل می‌توان گفت عامل کمبود اکتشافات معدنی در ۴۰ سال اخیر، محدودیت بودجه سازمان‌های مربوطه است.

الزامات ورود بخش خصوصی به اکتشاف

فیروز علی‌نیا، استاد معدن و متالوژی دانشگاه صنعتی امیرکبیر در گفت‌وگو با صمت به پیشینه فعالیت‌های اکتشافی در ایران اشاره کرد و گفت: اکتشافات اولیه در ایران مربوط به دوران قبل از انقلاب اسلامی است که توسط شرکت‌های خارجی انجام شده است. این اکتشافات بسیار سطحی و اولیه بوده و با گذشت زمان بخش اکتشافات معدنی کشور توسعه یافت. امروزه بسیاری از معادن ما با سرمایه‌گذاری بخش خصوصی دوباره اکتشافات اولیه را آغاز کرده‌اند. طی چند ماه اخیر بنا بر مستندات و مدارک به‌دست‌آمده از میزان سرمایه‌گذاری بخش‌های مختلف، مشاهده شده ورود سرمایه‌گذار بخش خصوصی به بحث اکتشافات معادن بیشتر شده و انتظار می‌رود این روند صعودی، همچنان ادامه داشته باشد. وی در ادامه سخنان خود افزود: به‌عقیده برخی کارشناسان اگر بنا به حضور شرکت‌های خارجی در بخش معادن است، بهتر است این حضور به‌عنوان همکاری با شرکت‌های داخلی باشد، نه سرمایه‌گذاری و فعالیت مستقل خارجی در معادن کشور. ما خاطرات تلخی از سرمایه‌گذار مستقل خارجی داریم؛ به‌عنوان مثال دیده شده که شرکت‌های خارجی با انجام اکتشافات، داده‌های مرتبط اکتشافی و معدنی را در اختیار طرف ایرانی قرار نداده و ضمن ایجاد برخی مسائل زیست‌محیطی، در فعالیت‌های معدنی نیز توقف ایجاد کرده‌اند، به‌همین خاطر به‌عقیده کارشناسان، کار مستقل شرکت‌های خارجی و بین‌المللی در معدن ما پذیرفته نیست و بهتر است این شرکت‌ها در قالب کار اشتراکی وارد بخش معادن ما شوند.

دستاورد اکتشافات

علی‌نیا در ادامه سخنان خود به ضرورت تجربه‌اندوزی با انجام پروژه‌های مختلف توسط مهندسان و فارغ‌التحصیلان دانشگاهی رشته‌های مرتبط با بحث معدن اشاره کرد و گفت: با ورود بخش خصوصی و توسعه فعالیت آنها در بخش اکتشاف معادن، انتظار می‌رود میزان بهره‌برداری از معادن کشور افزایش پیدا کند و در نتیجه سرمایه بیشتری در چرخه تولید و اقتصاد کشور جاری شود. درباره کمبود تجربه در بحث اکتشاف معادن که گاهی ازسوی برخی کارشناسان و فعالان معدنی مطرح می‌شود، باید گفت تا عملیاتی در این بخش صورت نگیرد، تجربه‌ای کسب نخواهد شد؛ به‌عبارت دیگر باید به مهندسان و فعالان معدنی کشور این امکان داده شود تا در عرصه فعالیت قرار گیرند و پس از کسب تجارب در این زمینه، ضمن توسعه بخش معدنی کشور، سطح دانش خود را ارتقا دهند؛ بنابراین آزمون و خطا آغاز کسب اطلاعات برای ما خواهد بود و به‌عقیده من مهندسان و فعالان معدنی ایرانی به‌ویژه بخش خصوصی، این ظرفیت را دارند که وارد عرصه اکتشافات معدنی در مقیاس‌های بزرگ شوند.

سخن پایانی...

رسیدن به مراحل بالاتر اقدامات فنی و فعالیت‌های معدنی، در کنار فناوری‌های روز جهانی و تعامل سازنده با جهان در جهت مراودات علمی، تجربه و فن استفاده صحیح و بهینه از آنها را می‌طلبد. از همین رو در کنار حمایت‌های دولتی از بخش خصوصی برای توسعه بخش معدن کشور، پرورش نیروی متخصص نیز از مسائل مهمی است که انتظار می‌رود به آن به‌درستی پرداخته شود.

شرکت توزیع نیروی برق استان یزد

فراخوان شناسایی

نوبت اول
شناسه ۱۱۳۹۷۳۰

شماره ۲۰۰۰۰۰۵۰۶۶۰۰۰۰۱۲

شرکت توزیع نیروی برق استان یزد در نظر دارد از شرکت‌های خدمات مشاوره و سایر شرکت‌های که تجربه کاری در پروژه‌های مشاوره درخصوص کاهش پیک مشترکین برق دارند، برای انجام خدمات اجرایی طرح افزایش مشارکت مشترکین برق خانگی و تجاری در کاهش پیک و پاسخگویی بار دعوت به همکاری نماید. شرکت‌های فوق می‌توانند اسناد ارزیابی کیفی را از تاریخ درج آگهی نوبت دوم روز چهارشنبه تاریخ ۱۴۰۰/۰۳/۰۵ به مدت ۵ روز کاری تا روز دوشنبه تاریخ ۱۴۰۰/۰۳/۱۰ با مراجعه به سامانه ستاد ایران به نشانی www.setadiran.ir دریافت نمایند.

آخرین مهلت تحویل اسناد ارزیابی کیفی تکمیل شده تا پایان وقت اداری (ساعت ۱۴) روز دوشنبه مورخ ۱۴۰۰/۰۳/۲۴ و نشانی تحویل اسناد: یزد، بلوار شهید منتظر قائم، شرکت توزیع نیروی برق استان یزد می‌باشد.

این آگهی به منظور ارزیابی کیفی انتشار یافته و پس از ارزیابی از متقاضیان واجد شرایط طی مراحل بعدی دعوت بعمل خواهد آورد. ضمناً در قبال ارائه مدارک ارزیابی وجهی دریافت نخواهد شد. به مدارک و اسناد فاقد امضاء، مخدوش، غیرمستند، و مدارکی که بعد از انقضاء مهلت قید شده در آگهی واصل شوند، ترتیب اثر داده نخواهد شد. بدیهی است ارائه مدارک هیچ گونه حقی را برای متقاضیان جهت دعوت به ارائه پیشنهاد ایجاد نخواهد کرد.

- سایر اطلاعات و جزئیات مربوطه در اسناد ارزیابی کیفی مندرج است.

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۰/۰۳/۰۴ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۰/۰۳/۰۵ شرکت توزیع نیروی برق استان یزد

شرکت فولاد خوزستان «سهامی عام»

«آگهی مناقصه عمومی یک‌مرحله‌ای

نوبت اول

شماره: ۵۲۴۳۲۱۸۳»

مناقصه‌گزار: شرکت فولاد خوزستان
شرح مناقصه: تعمیر و بازسازی یاتاقان‌های بابیتی
نوع مناقصه: عمومی یک‌مرحله‌ای
مدت زمان: ۳ سال
مهلت اعلام آمادگی: تا پایان وقت اداری روز سه‌شنبه مورخ ۱۴۰۰/۰۳/۱۸ (با ارسال ایمیل به نشانی زیر)
داوطلبان شرکت در مناقصه با مراجعه به وب‌سایت WWW.KSC.IR منوی مدیریت خرید و تامین‌کنندگان، ضمن ثبت‌نام و درج کلیه اطلاعات عمومی و تکمیلی خود، مستندات و مدارک لازم را پیوست نمایند.
دریافت اسناد مناقصه (پس از ارائه گواهی صلاحیت ایمنی اداره کار و تائید واحد ارزیابی تامین‌کنندگان) از تاریخ ۱۴۰۰/۰۳/۲۳ به مدت دو روز در قبال ارائه اصل رسید واریز مبلغ ۵۰۰،۰۰۰ ریال (غیرقابل استرداد) در وجه شرکت فولاد خوزستان
تاریخ تحویل پیشنهادات: روز شنبه مورخ ۱۴۰۰/۰۴/۰۵
تاریخ گشایش پاکات پیشنهاد قیمت/ فنی: روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۰/۰۴/۰۶
مبلغ تضمین شرکت در مناقصه: ۳۶۰،۰۰۰،۰۰۰ ریال
نوع تضمین: ۱) ضمانتنامه معتبر بانکی ۲) چک تضمینی و یا واریز مبلغ در وجه شرکت فولاد خوزستان ۳) انجام بلوکه مالی از مطالبات شرکت‌کننده نزد فولاد خوزستان
شماره حساب واریز وجه:
الف) حساب سپهر ۰۱۰۰۳۰۴۴۵۳۰۰۱ بانک صادرات شعبه مجتمع فولاد اهواز کد ۳۸۸۲
ب) حساب سیبا ۰۱۰۲۵۱۳۱۸۶۰۰۲ بانک ملی شعبه مجتمع فولاد اهواز کد ۶۵۳۲
نشانی شرکت: اهواز- کیلومتر ۱۰ جاده اهواز بندر امام، شرکت فولاد خوزستان، **مدیریت: خرید خدمات و قراردادها**
تلفن: ۳۲۱۳-۶۴۳۳-۰۶۱
ایمیل: ALI.NEISI@KSC.IR

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۰/۰۳/۰۴ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۰/۰۳/۰۸ روابط عمومی شرکت فولاد خوزستان

وزارت راه و شهرسازی
شرکت راه‌آهن جمهوری اسلامی ایران
اداره کل راه‌آهن منطقه شمالشرق ۲

آگهی ارزیابی کیفی

نوبت دوم
شناسه ۱۱۳۹۲۷۰

اداره کل راه‌آهن شمالشرق ۲ (گرگان) در نظر دارد بنابر آئین‌نامه اجرائی ماده ۱۳ قانون برگزاری مناقصات نسبت به فراخوان مناقصه‌گران واجد شرایط جهت دعوت به مناقصه عمومی به شرح زیراقدام نماید.

۱- **شرح مختصر موضوع مناقصه:** خرید مصالح تعمیر و نگهداری خط در قراردادهای جدید بدون مصالح
۲- **مبلغ برآورد:** ۱۴،۰۸۹،۴۸۰،۰۰۰ ریال
۳- **مدت و محل اجرا:** مدت انجام موضوع مناقصه ۳/سه ماه بوده و محل تحویل کالا انبار اداره کل (شهر گرگان) می‌باشد.
- **مهلت و نحوه دریافت اسناد مناقصه:** متقاضیان می‌توانند حداکثر تا ساعت ۱۲:۰۰ روز شنبه مورخ ۱۴۰۰/۰۳/۰۸ با مراجعه به سامانه تدارکات الکترونیکی دولت به نشانی www.setadiran.ir از طریق لینک مربوط در سامانه فوق، اسناد مناقصه را دریافت نمایند.

کلیه فرآیند برگزاری مناقصه بجز تحویل پاکات الف مربوط به تضامین شرکت در فرآیند ارجاع کار در سامانه مذکور انجام می‌پذیرد لذا لازم است مناقصه‌گران در صورت عدم عضویت قبلی در سامانه فوق و دریافت گواهی امضای الکترونیکی، نسبت به اخذ آنها اقدام نمایند.

۵- **مهلت و نحوه ارسال اسناد تکمیل شده:** حداکثر تا ساعت ۱۲:۰۰ روز شنبه مورخ ۱۴۰۰/۰۳/۲۲ از طریق سامانه فوق

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۰/۰۳/۰۴ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۰/۰۳/۰۵ اداره کل راه‌آهن شمالشرق ۲

شرکت ملی گاز ایران
شرکت عملیاتی پالایش گاز پارسیان

آگهی فراخوان عمومی ارزیابی کیفی مناقصه‌گران

نوبت دوم
شناسه ۱۱۳۷۰۹۱

شرکت پالایش گاز پارسیان در نظر دارد فراخوان ارزیابی کیفی جهت برگزاری مناقصه عمومی دو مرحله‌ای خرید سیلیکاژل (SILICAGEL TYPE WS & H) به شماره ۲۰۰۰۰۹۲۴۱۶۰۰۰۰۰۱ را از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت برگزار نماید.

کلیه مراحل برگزاری فراخوان ارزیابی کیفی از دریافت و تحویل اسناد استعلام ارزیابی کیفی تا ارسال دعوتنامه جهت سایر مراحل مناقصه، از طریق درگاه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت(ستاد) به آدرس www.setadiran.ir انجام خواهد شد.

لازم است مناقصه‌گران در صورت عدم عضویت قبلی، مراحل ثبت‌نام در سایت مذکور و دریافت گواهی امضای الکترونیکی را جهت شرکت در مناقصه محقق سازند.

تاریخ انتشار فراخوان در سامانه تاریخ ۱۴۰۰/۰۳/۰۲ می‌باشد.

اطلاعات و اسناد مناقصه عمومی پس از برگزاری فرآیند ارزیابی کیفی و ارسال دعوتنامه از طریق سامانه ستاد به مناقصه‌گران ارسال خواهد شد.

مهلت دریافت اسناد استعلام ارزیابی کیفی: ساعت: ۱۸:۳۰ روز شنبه تاریخ ۱۴۰۰/۰۳/۰۸
مهلت ارسال پاسخ استعلام ارزیابی کیفی: ساعت: ۱۸:۳۰ روز شنبه تاریخ ۱۴۰۰/۰۳/۲۲
اطلاعات تماس دستگاه مناقصه‌گزار: آدرس استان فارس- شهرستان مهر- شرکت پالایش گاز پارسیان (کدپستی: ۷۴۴۵۱۳۹۶۱۱) و تلفن ۵۲۷۲۴۱۳۴-۰۷۱ الی ۳۶.
اطلاعات تماس سامانه ستاد جهت انجام مراحل عضویت در سامانه: **مرکز تماس: ۴۱۹۳۴-۰۲۱**
دفتر ثبت‌نام: ۸۸۹۶۹۷۳۷ و ۸۵۱۹۳۷۶۸

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۰/۰۳/۰۱ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۰/۰۳/۰۴ روابط عمومی شرکت دولتی پالایش گاز پارسیان

سازمان آگهی‌ها ۸۸ ۷۲۲ ۷۳۳

خبر

امیدآفرینی و نقش فعال روابط‌عمومی

روابط‌عمومی حوزه تاثیرگذاری روی ذی‌نفعان داخلی و خارجی است. به گزارش ایلنا، عباس اکبری محمدی، معاون بهره‌برداری شرکت فولاد مبارکه گفت: پیرو شعاری که برای سال ۹۹ درنظر گرفته شده بود، همکاران ما در فولاد مبارکه از ابتدای سال برنامه‌ریزی منسجمی انجام دادند و خوشبختانه توانستند به بهترین نحو خواسته رهبر معظم انقلاب را تحقق بخشند.

سال گذشته با تولید نزدیک به ۱۰ میلیون تن فولاد در گروه فولاد مبارکه، توانستیم بیش از ۷۰۰ هزار تن نسبت به سال ۹۸ افزایش تولید داشته باشیم که خود معادل یک پلنت فولادی است. درواقع با همت و تلاش و استفاده بیشتر از ظرفیت‌های موجود این اتفاق افتاد و در سال ۹۹ توانستیم در تولید همه گروه فولاد مبارکه به موفقیت برسیم.

وی ادامه داد: این دستاورد عظیم در اواخر سال گذشته و ابتدای سال ۱۴۰۰ با همت و تلاشی که در مجموعه روابط‌عمومی فولاد مبارکه داشتند، به بهترین نحو نمایان شد؛ درواقع این موضوع حاصل دسترنج تمامی کارگرانی است که در این شرکت فعال هستند.

اکبری گفت: روابط‌عمومی حوزه تاثیرگذار و مهمی روی ذی‌نفعان داخلی و خارجی است؛ بنابراین یکی از درخواست‌های ما این است که روی ذی‌نفعان داخلی تمرکز بیشتری باشد تا با امیدآفرینی برای تک‌تک کارکنان بتوانیم روبه جلو حرکت کنیم زیرا هر اندازه موفقیت‌ها بیشتر شود، انگیزه و اشتیاق نیز برای موفقیت‌های بیشتر در بین کارکنان افزایش پیدا می‌کند.

اکبری محمدی افزود: در ۲ ماه اول امسال نیز نزدیک به یک میلیون و ۴۰۰ هزار تن تولید داشتیم؛ یعنی در این بازه زمانی ۸ درصد بیشتر از مدت مشابه سال قبل، تولید داشتیم. همچنین با امیدآفرینی و نقشی که روابط‌عمومی برای ادامه فعالیت در کارکنان ایجاد می‌کند، می‌توان این اشتیاق را بالاتر برد تا شعار سال ۱۴۰۰ را بهتر از سال قبل تحقق ببخشیم. به گفته وی، برنامه‌ریزی‌های انجام‌شده برای فولاد مبارکه براساس شعار سال بوده و امیدواریم با حمایت‌هایی که از ما می‌شود بتوانیم اهداف خود را محقق کنیم. اکنون در جنگ اقتصادی هستیم و با مشکلات دست و پنجه نرم می‌کنیم. چالش‌های بزرگ و فراوانی در تولید وجود دارد که البته در حال مدیریت و کنترل آن هستیم تا روی تولید اثرگذار نباشد و بتوانیم به اهداف شرکت برسیم.

تداوم جنجال قیمتی سیمان و فولاد

این التهاب پایانی ندارد

مرضیه احقاقی
editor@smtnews.ir

سیمان و فولاد در رده محصولات ساختمانی هستند که اثرگذاری ویژه بر ساخت‌وساز دارند. این محصولات غیرقابل جایگزین هستند و سرانه مصرف قابل توجهی را به خود اختصاص می‌دهند. فولاد علاوه‌بر ساختمان‌سازی در صنایع دیگری همچون خودروسازی، ساخت لوازم خانگی و... نیز کاربردی ویژه دارد؛ بر همین اساس قیمت محصولات یادشده اهمیت ویژه‌ای دارد و هر از گاهی باب طرح سوال نمایندگان مجلس شورای اسلامی را از وزیر صنعت، معدن و تجارت را بازمی‌کند. در این میان وزیران صنعت، معدن و تجارت نیز با طرح مطالبی برای مدت‌زمانی نظر مساعد نمایندگان بهارستان‌نشین را جلب می‌کنند و دوباره پس از زمان کوتاهی با شدت گرفتن نرخ تورم و چالش‌های اقتصادی، ایرادات جدید وارد می‌شود. بر همین اساس نیز هفته گذشته شاهد طرح سوال از وزیر صنعت، معدن و تجارت از سوی نمایندگان مجلس شورای اسلامی بودیم.

عکس: آیدا فریدی

اعمال عوارض صادراتی تولیدکنندگان را به فروش داخلی ترغیب می‌کند. در چنین شرایطی با رشد عرضه فولاد و محصولات فولادی در بورس کالا، بهای این محصولات تعدیل می‌شود. توجه به این نکته ضروری به نظر می‌رسد که وضع عوارض صادراتی هیچ تاثیر منفی بر عملکرد فولادسازان ندارد و تنها از سود آنها می‌کاهد.

قیمت‌هایی که توجیه ندارند

مصطفی طاهری، عضو کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی در گفت‌وگو با صمت ضمن انتقاد به نرخ فروش سیمان و فولاد طی ماه‌های گذشته و رشد قابل‌توجه بهای این محصولات گفت: وزارت صنعت، معدن و تجارت در طول ماه‌های گذشته اقداماتی را برای بازگشت ثبات به بازار فولاد و سیمان ترتیب داده است. با وجود این، همچنان شاهد ناآرامی در شرایط خرید و فروش فولاد هستیم. در همین حال عرضه سیمان نیز در برخی مناطق کشور با کمبود همراه است و با نرخ‌های بالاتری از قیمت مصوب به فروش می‌رسد. بنابراین باید اذعان کرد که اقدامات انجام‌شده برای سامان‌دهی بازار فولاد و سیمان از سوی وزارت صنعت، معدن و تجارت تاکنون موفقیت‌آمیز نبوده‌اند.

مصطفی طاهری

جواد کریمی قدوسی

عضو کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی افزود: انتظار داشتیم با وجود رشد قیمت فولاد در بازار جهانی، بهای فروش این محصول ساختمانی در بازار داخلی پایین‌تر باشد. فولاد براساس منابع داخلی تولید می‌شود، منابع غنی معدنی و انرژی ارزان، روند تولید فولاد را در کشور ما تسهیل و زمینه کاهش بهای تمام‌شده این محصول را فراهم می‌کند. در چنین شرایطی باید با راهکارهایی از گرانفروشی این محصول در بازار داخلی جلوگیری کند. وی راهکار مجلسی‌ها برای مقابله با گرانفروشی فولاد در بازار داخلی را اعمال عوارض صادراتی دانست. اعمال عوارض صادراتی تولیدکنندگان را به فروش داخلی ترغیب می‌کند. در چنین شرایطی با رشد عرضه فولاد و محصولات فولادی در بورس کالا، بهای این محصولات تعدیل می‌شود. توجه به این نکته ضروری به نظر می‌رسد که وضع عوارض صادراتی هیچ تاثیر منفی بر عملکرد فولادسازان ندارد و تنها از سود آنها می‌کاهد.

طاهری در ادامه اظهار کرد: البته درحال‌حاضر بهای فروش فولاد و محصولات فولادی در داخل کشور حدود ۱۰ تا ۲۰ درصد از میانگین بهای فروش این محصولات در بازارهای جهانی پایین‌تر است اما همچنان انتظار داریم این محصولات با بهای کمتری در بازار داخلی عرضه شوند زیرا همان‌طور که پیش‌تر هم اشاره شد، بهای تمام‌شده تولید این محصولات به مراتب پایین‌تر است.

وی در پاسخ به سوالی مبنی‌بر تاثیر کاهش بیشتر قیمت فولاد و سیمان بر صادرات این محصولات گفت: فولاد محصولی حجیم است و اصولا قاچاق آن به این راحتی ممکن نیست؛ بنابراین موارد یادشده تنها در حکم توجیه هستند.

این نماینده مجلس شورای اسلامی در پایان و در پاسخ به سوالی مبنی‌بر نتیجه طرح فولادی مجلس تاکید کرد: همچنان طرح فولادی مجلس با هدف تنظیم بازار فولاد و توسعه این زنجیره ادامه دارد و نمایندگان مجلس شورای اسلامی نسبت به تصویب قانون برای رفع چالش‌ها و تنش‌های حاکم بر این زنجیره مصر هستند.

اعتراض به رشد بهای فولاد و سیمان

جواد کریمی قدوسی، نماینده مردم مشهد در مجلس شورای اسلامی نیز در جلسه طرح سوال از وزیر صنعت، معدن و تجارت تاکید کرد: ایران در رده یکی از بزرگ‌ترین تولیدکنندگان سیمان دنیا قرار دارد و این حق مردم است که این محصول ساختمانی با قیمت مناسب در اختیار مردم قرار گیرد. وی ضمن تاکید بر رشد قابل‌توجه بهای سیمان و تاثیر آن بر ساخت‌وساز افزود: در این شرایط با توجه به افزایش قیمت سیمان برخی از هموطنان قادر به ساخت مسکن نیستند.

به گزارش ایرنا این نماینده مجلس افزود: براساس گزارش رسمی، میزان تولید فولاد کشور افزون‌بر ۳۰ میلیون تن برآورد می‌شود. برای تامین نیاز تولید این حجم از فولاد، سالانه ۵۰ میلیون تن سنگ آهن از معادن کشور استخراج می‌شود. توجه به این نکته ضروری به نظر می‌رسد معادن در رده انفال هستند؛ حال این سوال مطرح است که چه میزانی از آن به بیت‌المال تعلق دارد؟

کریمی قدوسی اضافه کرد: اختیار این انفال برعهده نظام اسلامی است که اگر ۵۰ میلیون تن سنگ آهن با قیمت هر تن ۱۵۰ دلار و با دلار ۲۰ هزار تومانی محاسبه کنیم، رقم آن ۱۵۰ هزار میلیارد تومان خواهد شد. بنابراین باید اذعان کرد که زنجیره فولاد در شرایط نامساعدی به سر می‌برد و اصلاح شرایط تولید آن ضروری است.

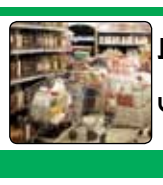
سخن پایانی

قیمت‌گذاری در حوزه سیمان و فولاد از سال‌های پیش مورد بحث سیاست‌گذاران بوده و به‌عنوان موضوعی تنش‌زا مطرح است. این تنش‌ها به قدری هستند که هر روز مسئله جدیدی با عنوان اعتراض به بهای فروش این محصولات مطرح می‌شود؛ هرچند به نتیجه نمی‌رسد. بدون تردید رفع این چالش به تغییری اساسی در ساختارهای اقتصادی ازجمله بهره‌گیری از نظرات کارشناسی و اصول علم اقتصاد نیاز دارد.

گسترش
تجارت
سه‌شنبه
۴ خرداد ۱۴۰۰
۱۳ شوال ۱۴۴۲
۲۵ مه ۲۰۲۱
شماره ۱۷۹۷
پیاپی ۳۱۱۵
www.Tejaratdaily.com

حد وسط واسطه‌گری

صنعت چوب، ظرفیتی عظیم برای ارزآوری

رشد تولید منوط به ارتقای مراودات خارجی

واگذاری مسئولیت آرد و نان به استانداران

معاون بازرسی سازمان حمایت مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان گفت: ارزش پرونده‌های تخلف تشکیل‌شده مرغداری‌ها در تعطیلات نوروز امسال یک هزار و ۴۰۰ میلیارد تومان بوده است. به گزارش ایرنا، جواد احمدی در نشست خبری اظهار کرد: در نیمه نخست فروردین امسال ۶۶۹ پرونده تخلف برای مرغداری‌هایی تشکیل شد که بیش از ۷ هفته این محصول را نگه داشته و به بازار عرضه نکرده بودند. وی با بیان اینکه مسئولیت آرد و نان به استانداران سراسر کشور واگذار شده است، تصریح کرد: در هر استانی متناسب با شرایط موجود درباره این بخش تصمیم‌گیری شده و تعیین قیمت این کالا به صورت متمرکز انجام نمی‌شود. به گفته احمدی، بازرسان سازمان‌های صنعت، معدن و تجارت، اتاق اصناف ایران و تعزیرات حکومتی مسئولیت برخورد با متخلفان را دارند تا قیمت مصوب اعمال شود و ملاک عمل بازرسی‌ها قیمت تعیین‌شده هر کالا است. وی افزود: در زمینه نان ۳۰۸ هزار و ۳۰۸ مورد از خبازی‌ها بازرسی شده که منجر به تشکیل ۱۶ هزار و ۸۴۰ پرونده تخلف شده است. معاون بازرسی سازمان حمایت مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان درباره قیمت روغن نیز تاکید کرد: با توجه به افزایش جهانی قیمت انواع روغن، قیمت تمام‌شده این کار برای تولیدکننده تا ۷۰ درصد تغییر داشته که قیمت مصوب نیاز به اصلاح دارد.

واکسن کرونا همچنان خبرساز است

از دوراهی واردات و تولید تا دردسرهای توزیع

در ماه‌های اخیر دست‌کم همواره یکی از تیترهای اول رسانه‌ها و مطبوعات کشور موضوع واکسن کرونا بوده است. تزریق این واکسن در برخی از کشورها تا حد مطلوبی پیش رفته و حتی در برخی کشورها به مرحله‌ای رسیده است که دیگر الزامی برای رعایت پروتکل‌های بهداشتی وجود ندارد. اما موضوع واکسن در کشور ما موضوعی به کلی متفاوت است زیرا تصمیم‌گیران دولتی این حوزه به دلیل مشکلاتی مثل تحریم‌ها و موانع انتقال ارزی همچنان در واردات واکسن کرونا با مشکلات جدی مواجه هستند. سردرگمی دیگر در این حوزه که باعث تاخیر زیادی در آغاز واکسیناسیون‌ها در کشور شد، ماندن بر سر دوراهی تولید یا واردات واکسن بود. در هر حال تصمیم نهایی دست‌اندرکاران نظام سلامت کشور بر این شد که در کنار ادامه تلاش‌ها برای تولید واکسن داخلی، واردات این کالا نیز انجام شود. پس از این تصمیم، چالش دیگری که نظام سلامت کشور با آن مواجه شد، بحث مشارکت در واردات واکسن بود که حرف و حدیث‌های حواشی آن هنوز هم ادامه دارد و جدا از همه این موارد، موضوع دیگر مطرح‌شده درباره واکسیناسیون همگانی در مقابل ویروس کرونا، اولویت‌های واکسیناسیون بود که همچنان بر سر آن اختلاف‌نظرهایی وجود دارد. اما کارشناسان و دست‌اندرکاران حوزه سلامت کشور در این باره چه نظراتی دارند؟ با گزارش صمت در این باره همراه باشید:

پیمان صفردوست
editor@smtnews.ir

توزیع باید براساس اولویت باشد

مسعود مردانی، استاد دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی و عضو کمیته کشوری کرونا، درباره وضعیت توزیع واکسن و واکسیناسیون افراد دارای اولویت در کشور، در گفت‌وگو با صمت اظهار کرد: واکسیناسیون افراد واجد شرایط، براساس اولویت‌بندی‌ها در حال انجام است و هم‌اکنون ثبت نام افراد بالای ۷۰ سال برای دریافت واکسن صورت می‌گیرد؛ ضمن اینکه واکسیناسیون کادر پزشکی و درمان تقریبا کامل شده است. مردانی با اشاره به اینکه درحال‌حاضر واکسیناسیون در کشور سرعت بیشتری به خود گرفته است، افزود: در مراحل بعدی واکسیناسیون افراد بالای ۶۰ سال و همچنین بیماران قلبی، دیابتی و بیماران مبتلا به بیماری‌های ریوی مزمن در دستور کار قرار دارد. وی همچنین ضمن ابراز امیدواری از به نتیجه رسیدن تولید واکسن ایرانی خاطرنشان کرد: هم‌اکنون حدود ۲میلیون دوز واکسن کرونا وارد کشور شده که البته این میزان نسبت به کل جمعیت کشور رقم ناچیزی است. درحقیقت این میزان از واردات واکسن تنها قادر به واکسینه ۱.۵ درصد جمعیت کشور می‌شود. بنابراین ضرورت دارد هم در راستای تقویت واردات واکسن و هم سرعت بخشیدن به تولید داخل آن اقدام کنیم. این استاد دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی درباره نحوه اولویت‌بندی‌ها برای دریافت واکسن در کشور تاکید کرد: اولویت‌بندی‌ها برای واکسیناسیون کرونا براساس منشور واکسیناسیون وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی که آن نیز منطبق بر الگوهای جهانی است انجام شده است. وی در این زمینه افزود: البته ما تنها کشوری نیستیم که با کمبود واکسن کرونا مواجه است و تقریبا همه کشورها در این زمینه اقدام به اولویت‌بندی کرده‌اند اما با توجه به مختصات و مولفه‌های کشورهای مختلف هر کشور براساس شرایط خود در این زمینه اقدام به تهیه راهنما می‌کند. این عضو کمیته کشوری کرونا تاکید کرد: درحال‌حاضر آنچه بیش از همه مهم است، در دسترس بودن واکسن است و ما باید تلاش کنیم تا در شرایط فعلی از کشورهایی مثل چین، هند و روسیه واکسن وارد کنیم و اگر امکان مشارکت بخش خصوصی نیز در این زمینه وجود دارد، باید با تمام ظرفیت برای استفاده از کمک این بخش پیش برویم.

مراقب بازار سیاه باشیم

مردانی درباره مزایا و مشکلات همکاری بخش خصوصی با دولت در واردات واکسن عنوان کرد: مشارکت بخش خصوصی بی‌شک به واکسیناسیون سریع‌تر جمعیت کشور کمک می‌کند اما از سوی دیگر ممکن است برخی از سودجویان، به شکل‌های مختلف اقدام به فروش واکسن از طریق بازارهای سیاه دارو کنند و در کل احتمال اینکه واردات واکسن از سوی بخش خصوصی همراه با مشکلاتی مثل رانت و فساد باشد وجود دارد و مدیریت این مشکل بستگی مستقیمی به نحوه نظارت دولت و نهادهای بالادستی در این حوزه دارد. برای جلوگیری از بروز مشکلات در این بخش، نظارت، توزیع و قیمت‌گذاری واکسن باید در اختیار وزارت بهداشت باشد. مردانی در عین حال درباره واردات واکسن از سوی بخش خصوصی بر دو نکته تاکید کرد و افزود: دو نکته‌ای که در مشارکت بخش خصوصی در واردات واکسن باید مد نظر قرار گیرد این است که اولا این واردات باید به حدی باشد که جوابگوی نیاز مردم باشد زیرا اگر مثلا ۲ میلیون دوز واکسن برای نیاز ۸۰ میلیونی کشور وارد شود، مطمئنا بازارهای سیاه در این حوزه تشکیل خواهد شد. ثانیا اینکه در توزیع واکسن‌های واردشده از سوی بخش خصوصی همچنان باید مبنا و اساس توزیع و واکسیناسیون، اولویت‌بندی‌های انجام‌شده برمبنای منشور واکسیناسیون کشور باشد. مردانی در پایان گفت: اکنون مسئله واکسیناسیون و توزیع واکسن در کشور بسیار حساس است و باید درخواست‌های دریافت واکسن کرونا مورد پایش و نتیجه نیز به طور شفاف در اختیار مردم قرار بگیرد تا ضمن رعایت اولویت‌بندی‌ها، از بروز تنش‌ها در جامعه جلوگیری شود.

> احتمال اینکه واردات واکسن از سوی بخش خصوصی همراه با مشکلاتی مثل رانت و فساد باشد وجود دارد

چگونگی اولویت‌بندی توزیع واکسن

اکبر عبداللهی اصل، متخصص اقتصاد و مدیریت دارو و عضو هیات‌علمی دانشگاه علوم پزشکی تهران درباره اولویت‌بندی‌های کشور در توزیع واکسن در گفت‌وگو با صمت عنوان کرد: اگرچه اولویت‌بندی برای توزیع واکسن بسیار اهمیت دارد اما نمی‌توان بر درست یا نادرست بودن شیوه اولویت‌بندی تاکید خاصی داشت زیرا الگوهای متفاوتی در این باره در کشورهای مختلف وجود دارد و اختلاف دیدگاه‌ها بسیار زیاد است. عبداللهی‌اصل افزود: عده‌ای معتقدند اولویت‌بندی‌ها بر همین مبنایی که درحال‌حاضر در کشور انجام شده صحیح است؛ یعنی باید گروه‌هایی مثل کادر بهداشت و درمان و سالمندان و بیماران در اولویت باشند. در مقابل، گروهی بر این باورند که گروه‌های بهره‌ور جامعه یعنی جوانان، کارمندان دولت و شرکت‌ها و شاغلان در معرض خطر مثل رانندگان باید در اولویت‌های بالاتر قرار بگیرند. وی تصریح کرد: البته نمی‌توان هیچ یک از این اولویت‌بندی‌ها را به شکل بنیادی درست یا غلط نامید زیرا در هر حال با درنظر گرفتن مختصات هر جامعه ممکن است اولویت‌بندی‌های متفاوتی ارائه شود؛ بنابراین نمی‌توان بر این شکل از اولویت‌بندی ارائه‌شده از سوی دولت برای دریافت واکسن کرونا ایراد چندانی گرفت و اگر قرار باشد ایرادی بر دولت وارد شود، در حوزه تامین واکسن است. این متخصص اقتصاد و مدیریت دارو با اشاره به فرصت‌هایی که دولت در تامین واکسن کرونا از دست داد، خاطرنشان کرد: به نظر می‌رسد دولت در مواجهه با واکسن کرونا اندکی دست‌پاچه عمل کرد و در زمانی که امکان واردات دارو به شکل بهتر وجود داشت، با شعار حمایت از تولید داخل در خرید و واردات واکسن تعلل کرد و جلوی واردات را گرفت؛ یعنی ما می‌توانستیم در نیمه دوم سال ۱۳۹۹ برای واردات واکسن اقدام کنیم که متاسفانه در آن مقطع زمان را از دست دادیم. عضو هیات‌علمی دانشگاه علوم پزشکی تهران درباره دلیل این تعلل نیز گفت: در آن زمان تصور بر این بود که واکسن تولید داخل در زمان کمتری آماده تولید شود و با توجه به ارزبری بالای واردات واکسن، ترجیح بر این بود که این کالا در کشور تولید شود زیرا هزینه واردات به میزان کافی از این واکسن تقریبا دو برابر بودجه کل داروی کشور بود و چنین ارزی در اختیار کشور نبود. ضمن اینکه اگرچه درنهایت بانک مرکزی این پول را در اختیار گذاشت اما کندی وزارت بهداشت در تامین، امکان رضایتمندی خوبی را که می‌توانست در مردم ایجاد شود از بین برد. عبداللهی اصل درباره راهکار موجود در آن زمان عنوان کرد: در آن زمان دولت می‌توانست برای تامین واکسن اقشاری مثل کارمندان دولت از بودجه‌های همان بخش‌ها برای واکسیناسیون آنها هزینه کند یا شرکت‌ها هزینه واکسیناسیون کارکنان خود تقبل کنند اما در این زمینه نیز به شکل مطلوب عمل نشد.

موضوعی که درست تفسیر نشد

عبداللهی اصل ورود بخش خصوصی به عرصه واردات واکسن را موضوعی دانست که به شکل درست تفسیر نشد و افزود: به جز برخی از واکسن‌ها که در کشور تولید می‌شود، بخش عمده واکسن‌های مورد نیاز کشور از طریق واردات بخش خصوصی تامین می‌شود و همچنان توزیع این واکسن‌ها در اختیار وزارت بهداشت است و درباره واکسن کرونا نیز می‌توانست به همین شکل عمل شود. شرکت‌های دولتی برای واردات واکسن با موانع و مشکلات متعددی مواجه هستند درحالی‌که بخش خصوصی می‌توانست در این زمینه بسیار چابک‌تر و آزادتر عمل کند و با برگزاری مناقصه‌هایی واردات واکسن کرونا را انجام دهد و توزیع آن طبق روال از سوی دولت انجام شود. وی در پایان گفت: در هر حال به نظر می‌رسد اگر دولت و وزارت بهداشت در بحث تامین واکسن کرونا بهتر عمل می‌کردند و از ظرفیت‌های موجود بهره بهینه می‌بردند، درحال‌حاضر جمعیت قابل‌توجهی از کشور با واکسن‌های وارداتی واکسینه شده بودند و در عین حال امکان طی شدن فرآیند تحقیق و تولید واکسن‌های داخلی نیز فراهم بود.

بخش خصوصی دیر فراخوانده شد

محمود نجفی عرب، رئیس کمیسیون اقتصاد سلامت اتاق تهران درباره ورود بخش خصوصی به موضوع واردات واکسن نظر مثبتی دارد و معتقد است این کار در صورت تحقق می‌تواند موجب تسریع روند واکسیناسیون در کشور و بازگشت سریع‌تر رونق به بازارهای داخلی شود. نجفی عرب در این باره در گفت‌وگو با صمت اظهار کرد: در شرایط کنونی، هر بخشی که بتواند به هر طریقی، به واردات واکسن و ایمن‌سازی جامعه هدف کمک کند خوب است و در این زمینه بخش خصوصی می‌تواند کمک‌های قابل‌توجهی را به دولت در این زمینه انجام دهد. وی با اشاره به دعوت وزارت بهداشت و رئیس دولت برای حضور در این عرصه، عنوان کرد: درحال‌حاضر هنوز تولید کافی این واکسن برای تامین کامل نیاز کشورها وجود ندارد و مشکلات فراوانی در این مسیر وجود دارد و حتی به نظر می‌رسد که بخش خصوصی در این زمینه باید زودتر به کار گرفته می‌شد. رئیس کمیسیون اقتصاد سلامت اتاق تهران همچنین تاکید کرد: علاوه‌بر مشکلات جهانی تولید محدود، دولت با توجه به محدودیت‌هایی که مسائل مربوط به تحریم‌ها ایجاد کرده، برای خرید واکسن از کشورهای دیگر با مشکلات بیشتری مواجه است. در این شرایط توانمندی‌های بخش خصوصی در این زمینه بیشتر است و این بخش می‌تواند واکسن را از مسیرهای دیگری وارد کشور کند که درحال‌حاضر نیز اقداماتی در این حوزه انجام شده است.

از امیدها چالش نسازیم

همه‌گیری ویروس کرونا در دنیا نگرانی بسیاری را در بین مردمی که خود را معلق بین زندگی و مرگ حس می‌کردند ایجاد کرد؛ نگرانی یک‌ساله که خواب و خوراک را از مردم دنیا گرفت. البته خبر تولید واکسن این بیماری پس از حدود یک سال فرمانروایی ویروس تاجدار بر دنیا، بارقه‌های امید را در میان مردم زنده کرد و به سرعت همه دولت‌ها در تلاش برای خرید و دستیابی به واکسن برآمدند. اما فرصت‌سوزی‌های نهادهای دست‌اندرکار حوزه سلامت کشور در تامین این واکسن و مواردی مثل روند کند واکسیناسیون و حرف و حدیث‌ها پیرامون اولویت‌بندی‌ها و توزیع واکسن، امید بازگشت به روال عادی زندگی را به یک چالش جدید تبدیل کرده است؛ چالشی که شاید اثر آن مثل خود ویروس موضوع مرگ و زندگی را مطرح نکند اما قطعا آثار روانی آن تا سال‌ها بر گرده جامعه باقی خواهد ماند.

یادداشت

اولویت بندی تزریق واکسن، حلقه گمشده مدیریت کرونا

امیر فرشچی/داروساز و متخصص اقتصاد و مدیریت دارو

اقتصاد علم استفاده بهینه از منابع محدود است؛ خواه این منابع معادن و موهبت‌های طبیعی باشد، خواه منابع نقدی و پولی. یکی از مهم‌ترین اتفاقات قرن حاضر شیوع ویروس کرونا بود که پیامدهای مادی و روانی آن مردم جهان را درگیر کرد. در این میان خبر تولید و عرضه واکسن از سوی چندین شرکت داخلی و خارجی امیدها را برای بازگشت به زندگی عادی زنده کرده است. از دیدگاه مدیریت منابع، نخستین نکته در این زمینه کمبود منابع و مشکلات تامین آن یعنی تعداد واکسن در مقابل میزان نیاز در کشورهاست و فارغ از اینکه هر کشور در برخورد با بحران کمبود تامین در مقابل نیاز بالا چه سیاستی را در پیش گرفته است، نیاز به نوعی اولویت‌بندی ضروری به نظر می‌رسد. برخی کشورها اولویت را به افراد پرخطر از دیدگاه شغلی و برخی دیگر اولویت را براساس سن یا شرایط سلامت مثلا توجه ویژه به بیماران خاص تعریف کرده‌اند. اما در کشور ما به دلیل تحریم‌ها و مشکلات مالی و ارزی صنعت دارو، مدیریت تهیه و عرضه واکسن اوضاع پریشانی ایجاد کرده و انتظار می‌رود مسئولان به دور از شتاب‌زدگی و با تعقل برای رفع این معضل گام بردارند. نگاه اجمالی به شرایط تولید واکسن در کشور، ما را متوجه چند ریسک عمده می‌کند:

۱- عدم اطلاع از میزان دقیق تولید و واردات واکسن که این موضوع با مصاحبه‌های مسئولان و ارائه اخبار ضدونقیض، پیچیده‌تر هم شده است.

۲- عدم برنامه‌ریزی مناسب برای تعیین اولویت دریافت‌کنندگان واکسن. به طور مثال در مقطعی کادر درمان، در مقطع دیگر برخی کارکنان شهرداری و در مقطع دیگر افراد مسن در اولویت قرار گرفته‌اند.

۳- عدم شفافیت و ارائه گزارش دقیق و صحیح وزارت بهداشت درباره نحوه مدیریت تهیه و توزیع واکسن باعث سخت‌تر شدن مسیر کنترل این بحران شده است.

۴- درباره شرکت‌های تولیدکننده واکسن، کیفیت مطالعه بالینی، کیفیت محصول و میزان ظرفیت تولید این محصولات اطلاعات بسیار ضدونقیض و مبهمی ارائه شده که قطعا در اعتماد عموم کشور و جامعه متخصصان سلامت خلل وارد می‌سازد. با توجه به این موارد حضور کمیته‌ای تخصصی با کارشناسی دقیق برای مدیریت این بحران ضروری است. انتظار می‌رود این تیم تخصصی بتواند با تعیین متغیرهای اصلی، راهکاری برای توزیع مناسب واکسن در کشور ارائه دهد.

مهم‌ترین این تغییرات عبارتند از:

۱. تعیین میزان دقیق واکسن‌های قابل استفاده موجود در کشور (وارداتی یا تولیدی).

۲. اطلاع از برنامه سفارش‌های خرید واکسن‌های شرکت‌های خارجی از سوی وزارت بهداشت.

۳. اطلاع از برنامه ورود به بازار واکسن‌های داخلی (اتمام مطالعه بالینی، صدور و پروانه و مجوز ورود به بازار)

۴. اولویت‌بندی اقشار مختلف جامعه برای دریافت واکسن همراه با زمان‌بندی.

همچنین درباره اولویت‌بندی که شاید بیشترین آشفتگی نظام سلامت در این مورد به چشم می‌خورد توجه به نکات زیر حائز اهمیت است:

۱- در کنترل ریسک دو فاکتور باید به صورت همزمان مورد بررسی قرار گیرد. این دو فاکتور عبارتند از: احتمال وقوع ریسک و شدت وقوع ریسک.

۲- قاعدتا افرادی که بیشتر در معرض ویروس کرونا هستند احتمال بالاتری دارند و از طرفی افرادی که دارای بیماری زمینه‌ای هستند یا سن بالاتری دارند شدت بیماری بالاتری خواهند داشت. ذکر این مورد الزامی است که نگهداشت نیروهای کادر درمان نیز برای ارائه خدمات، هم بر عامل احتمال و هم بر عامل شدت موثر است. فراموش نشود که بررسی احتمال و شدت بیماری در شرایط فعلی باید همراه با در نظر گرفتن محدودیت‌ها و فاصله اجتماعی لحاظ گردد زیرا اگر قرار بر حضور آزادانه و بدون محدودیت افراد در جامعه باشد احتمال یا شدت بیماری به‌سادگی قابل تعیین نخواهد بود.

اما برای عملیاتی شدن تعیین ریسک ابتلا به بیماری کووید ۱۹ در کشور منطقی است که اطلاعاتی در دو دسته مشخص داشت، البته فرض بر این است که اطلاعات مورد نیاز این دو دسته در سازمان‌های زیرمجموعه وزارت رفاه یا وزارت بهداشت موجود است.

دسته اول مربوط به عدد احتمال ابتلا در مشاغل متنوع کشور مثل کادر درمان مقیم در اورژانس یا نقاط پرخطر، رانندگان تاکسی و کارمندان بانک است. در دسته دوم نیز باید شدت ابتلا و میزان مرگ‌ومیر مثلا در افراد دارای بیماری زمینه‌ای و افراد مسن مورد نظر واقع شود.

در همین دسته اهمیت کادر درمان شاغل در مراکز پرخطر به دلیل اثر بر شدت (و نه صرفا احتمال) قابل توجه است؛ یعنی عدم حضور یک فوق تخصص آی سی یو بر شدت بیماران بستری در آن بخش بسیار موثر است.

حال اگر بتوان برای هر آیتم از این دو دسته مقیاس کمی (مثلا مقیاس لیکرت) تعریف کرد، حال با ضرب عدد احتمال در شدت می‌توان به مشاغل دارای اولویت بالاتری رسید.

مثلا پرستار مقیم در بخش اورژانس که دارای بیماری زمینه‌ای است یا راننده تاکسی که سن بالای ۶۰ سال دارد، نمرات ریسک بالاتری خواهند داشت. از طرفی یک پزشک جوان و سالم مقیم در مراکز پرخطر به دلیل ضرب عدد بالای احتمال و شدت در اولویت بالایی قرار می‌گیرد.

این محاسبه نشان می‌دهد توزیع واکسن صرفا براساس سن یا دسته‌بندی نظام پزشکی برای کادر درمان به تنهایی نمی‌تواند روش صحیح و کارگشایی باشد. البته ممکن است این شبهه ایجاد شود که اصول اخلاقی اجازه نمی‌دهد قشری از جامعه از واکسن محروم باشند، در پاسخ باید گفت این اولویت‌بندی صرفا براساس محدودیت‌های تامین واکسن طرح‌ریزی می‌شود و زمان دریافت واکسن در اقشار مختلف را مقدم یا موخر می‌سازد و گرنه هدف اصلی وزارت بهداشت تهیه واکسن برای تمام مردم کشور است که می‌تواند در اختیار ایشان قرار گیرد.

یادداشت

اتصال بی‌واسطه تولید و عرضه

حسین صبوری
کارشناس اقتصاد

نظام توزیع در کالاهای پرمصرف یکی از اجزای تاثیرگذار بازارهای داخلی کشور محسوب می‌شود که می‌تواند تاثیر بسزایی در نحوه تامین این کالاها داشته باشد، به همین دلیل مدیریت صحیح آن می‌تواند بسیاری از مشکلات در این حوزه را برطرف کند. در یک نگاه کلی باید گفت یکی از عوامل افزایش نرخ کالاها در نظام توزیع کشور، وجود واسطه‌ها و دلالی‌هایی است که بین تولیدکننده و مصرف‌کننده قرار دارند و این موضوع باعث افزایش نرخ کالا حتی تا چند برابر می‌شود؛ اما نظام نوین توزیع و عرضه کالا در دنیا با جایگزینی شیوه‌های جدیدی مثل بهره‌گیری از فروشگاه‌های زنجیره‌ای تا حد زیادی این مشکل را برطرف کرده است.

فروشگاه‌های زنجیره‌ای به‌عنوان یکی از اصلی‌ترین عناصر نظام توزیع مدرن، از اواخر دهه ۳۰ در ایران به‌وجود آمده و از آن زمان تا امروز گرچه تا حدی موجب شکل‌گیری نظام توزیع مدرن‌تری شده‌اند که البته هنوز سهم اندکی از اقتصاد ایران را در اختیار دارند اما با همین میزان از مشارکت در نظام توزیع ظرفیت‌های این بخش را به‌شکل قابل‌ملاحظه‌ای افزایش داده‌اند.

ایجاد اشتغال، کمک به تولید ملی، کاهش مسیر تامین و توزیع کالا، حذف واسطه‌ها، ارائه تخفیف‌های همیشگی و تبدیل فرآیند خرید به تجربه‌ای لذتبخش و سرگرم‌کننده، بخشی از خدمات و مزایای فروشگاه‌های زنجیره‌ای است که توانسته این صنعت را در اقتصاد کشور اثرگذار کند. با این حال یکی از مهم‌ترین ویژگی‌های فروشگاه‌های زنجیره‌ای برای خریداران قیمت‌های مناسب‌تر کالاها در این مجموعه‌هاست که بخش قابل‌توجهی از آن به‌واسطه حذف واسطه‌ها و دستیابی به نظام توزیع مطلوب حاصل شده است؛ ویژگی مهمی که بخش خصوصی را در این کسب‌وکار موفق کرده و موجب شده فروشگاه‌های زنجیره‌ای در زمینه توزیع کالا، بهتر از گذشته عمل کنند.

این مجموعه‌ها خلاف سیستم سنتی توزیع که عرضه کالا از طریق واسطه‌ها انجام می‌شد و مستلزم هزینه‌های بیشتر بود، با حذف واسطه‌ها باعث کاهش نرخ کالا می‌شوند و بخشی از این کاهش نرخ در قالب تخفیف‌های فروشگاه‌های زنجیره‌ای قابل مشاهده است.

موضوع مهم دیگر در نقش‌آفرینی فروشگاه‌های زنجیره‌ای در نظام توزیع، بحث نظارت‌هاست. فروشگاه‌های زنجیره‌ای نه‌تنها باعث ایجاد رقابت و افزایش کیفیت خدمات و رضایت مشتری شده‌اند، بلکه شفافیت را در بهترین شکل ممکن در حوزه توزیع به‌وجود آورده‌اند. شفافیت بالا به ساختار حقوقی این مجموعه‌ها و الزامات اداره و مدیریت آنها برمی‌گردد. داشتن یک شخصیت حقوقی مشخص الزام به رعایت قوانین مالی و مالیاتی در کل زنجیره تامین را ایجاد می‌کند، در حالی که چنین الزاماتی برای خرده‌فروشان کوچک و مستقل وجود ندارد. از سوی دیگر گستردگی شعب و گردش بالای کالا در این مجموعه‌ها، ثبت و رصد تمام وقایع و تراکنش‌ها در طول زنجیره تامین و مکانیزه بودن کل فرآیندها را الزامی می‌سازد که این شیوه ثبت و مانیتورینگ، امکان نظارت دقیق سازمان‌های بیرونی را فراهم می‌سازد. گزارش‌های رسانه‌ای نیز گرچه از یک ضعف ناشی از شرایط تورمی حکایت می‌کنند، اما در عین حال نشان می‌دهند که امکان ثبت و رصد فعالیت‌های فروشگاه‌های زنجیره‌ای فراهم است. این شفافیت در کنار نظارت، اصلی‌ترین ویژگی‌های فروشگاه‌های زنجیره‌ای و کلیدی‌ترین وجه تفاوت بخش خصوصی و دولتی و سیستم نوین با سازکار سنتی بازار است. همچنین حضور بخش خصوصی در فروشگاه‌های زنجیره‌ای و نداشتن محدودیت‌های دست‌وپاگیر بروکراسی دولتی یا مصلحت‌سنجی‌های کوچک و بزرگی که بخش دولتی به ناچار خود را ملزم به رعایت آن می‌بیند شفافیت این فروشگاه‌ها را نسبت به بخش دولتی بیشتر کرده و همین شفافیت، امکان شکل‌گیری فرآیند نظارت آسان‌تر را بر این بخش فراهم آورده است.

گرانی بالای ۷۰ درصد ۶ گروه خوراکی

سال ۱۴۰۰ با افزایش تورم در ۳ شاخص ماهانه، سالانه و نقطه به نقطه در فروردین کلید خورد و به‌نحوی بود که تورم نقطه به نقطه که بیانگر میزان افزایش هزینه خانوارها در مقایسه با مدت مشابه سال قبل است تا مرز ۵۰ درصد پیش رفت. گزارشی که اخیرا درباره تورم اردیبهشت منتشر شد از این حکایت داشت که روند افزایشی تورم نقطه به نقطه متوقف شده و حدود ۲.۶ کاهش داشته، اما تورم سالانه همچنان به روند افزایشی ادامه داده و با رشد بیش از ۲ درصدی به ۴۱ درصد رسیده بود. بررسی جزئیات گزارش تورم در اردیبهشت نشان می‌دهد هزینه خانوارهای ایرانی در تامین کالا و مواد خوراکی نسبت به ماه مشابه سال گذشته ۴۶.۹ درصد به‌طور متوسط افزایش دارد. بنا بر گزارش ایسنا در این افزایش ۶ گروه کالایی بالای ۷۰ درصد گران شده است؛ به‌طوری که «روغن‌ها و چربی‌ها» مانند ماه‌های قبل همچنان بیشترین افزایش هزینه را برای خانوارها داشته و ۱۰۸.۸ درصد گران شده، این در حالی است که اخیرا هم وزارت صنعت، معدن و تجارت افزایش حدود ۳۰ درصدی نرخ روغن را اعلام کرده است. در سایر اقلام نیز گروه «چای، قهوه، کاکائو، نوشابه و آبمیوه» ۷۸.۴، «شیر، پنیر و تخم‌مرغ» ۷۵.۳، «ماهی و صدف‌داران» ۷۳.۱، «گوشت قرمز و ماکیان» ۷۲.۹ و گروه «گوشت قرمز، سفید و فرآورده‌های آن» نیز ۷۲.۹ درصد گران شده است. البته در فاصله فروردین تا اردیبهشت برخی کالاها با تورم منفی مواجه شدند که می‌توان به نان و غلات با منفی ۱.۲ درصد، گوشت قرمز، سفید و فرآورده‌های آن منفی ۰.۴، گوشت قرمز و ماکیان منفی ۰.۸ درصد، شیر، پنیر و تخم‌مرغ منفی ۰.۵، میوه و خشکبار منفی ۱۰.۳، سبزیجات منفی ۰.۹ و ارتباطات ۱.۵ درصد اشاره کرد.

واسطه‌گری در نظام توزیع چه نقشی دارد؟

حد وسط واسطه‌گری

پیمان صفردوست
editor@smtnews.ir

نظام توزیع در بازار داخلی ایران یک نظام کاملا خاص در دنیاست که پارامترهای خاص خود را نیز برای ادامه فعالیت دارد. در چرخه این سیستم علاوه بر تولیدکننده، عرضه‌کننده و مصرف‌کننده، ضلع چهارمی به نام واسطه وجود دارد که معمولا حد واسط بین تولید و عرضه است و از قضا تاثیر بسیار مهمی در این چرخه ایفا می‌کند.

واسطه، واسطه‌گری و دلالی اصطلاحاتی است که امروز جامعه ما برای آن نقش چندان مثبتی قائل نیست و آن را یکی از دلایل به‌هم خوردن تعادل بازار می‌داند اما آیا این ضلع چهارم در چرخه تولید تا مصرف واقعا تا حدی که مطرح می‌شود در ایجاد نوسان در بازار موثر است و آیا همه نقش‌های آن در این ساختار منفی است؟! با گزارش این شماره روزنامه صمت درباره نقش واسطه‌ها در نظام توزیع بازار همراه باشید:

عکس: آیدا فریدی

کالاها معمولا پس از تولید، میان واسطه‌ها دست به‌دست می‌شوند و در هر مرحله نیز درصدی به نرخ آنها افزوده می‌شود و زمانی که کالا به‌دست مصرف‌کننده می‌رسد بهایی چند برابر پیدا می‌کند

نظام توزیع نیاز به نظارت دارد

بسیاری از فعالان بازار و اصناف معتقدند واسطه‌ها نقش تعیین‌کننده‌ای در نظام توزیع دارند و به‌نحوی کاستی‌های نظارتی در این بخش باعث شده این عناصر، اختیار فراوانی در تعیین بهای کالاها در بازار داشته باشند. اصغر طاهری‌پور، نماینده اتاق اصناف ایران در مرکز استان آذربایجان غربی درباره مشکلات موجود در نظام توزیع کشور در گفت‌وگو با صمت عنوان کرد: در حال حاضر به‌دلیل اینکه نظارت کافی و دقیق بر نرخ‌گذاری واحدهای تولیدی زنجیره عرضه کالا وجود ندارد و واسطه‌های فراوانی نیز در مسیر تولید تا مصرف حضور دارند، معمولا اختلاف نرخ تولید و مصرف‌کننده بسیار بالاست و دست دلال‌ها و واسطه‌ها نیز برای سودجویی از این بازار باز است. طاهری‌پور در این باره بیان کرد: در شرایط کنونی کالاها معمولا پس از تولید، میان واسطه‌ها دست به‌دست می‌شوند و در هر مرحله نیز درصدی به نرخ آنها افزوده می‌شود و زمانی که کالا به‌دست مصرف‌کننده می‌رسد بهایی چند برابر پیدا می‌کند. رئیس اتاق اصناف ارومیه درباره راهکارهایی که می‌توان به‌وسیله آنها نظام توزیع و نرخ را در بازارهای مصرف کنترل کرد خاطرنشان کرد: وقتی کالایی توسط تولیدکننده تولید می‌شود، بهای آن باید توسط سازمان صنعت، معدن و تجارت، درست مثل واحدهای خدماتی ارزیابی و چک‌کاری و پس از آن با نرخ یکسان وارد بازار شود، اما متاسفانه چنین رویکردی کمتر مشاهده می‌شود و واسطه‌گری در بازار است که نرخ کالاها را تعیین می‌کند.

▣ فاصله نرخ مصرف‌کننده با نرخ تمام‌شده

وی در این زمینه تصریح کرد: متاسفانه به‌دلیل واسطه‌گری نرخ مصرف‌کننده کالاها با هزینه تمام‌شده تولید فاصله‌های زیاد و معناداری پیدا می‌کند و توزیع‌کننده به‌دلیل انتخاب محدود و غیررقابتی بودن بازارها مجبور به خریداری کالا با نرخ بالا می‌شود، در صورتی که اگر نظارت بر قیمت‌گذاری‌ها به‌شکل منطقی انجام شود و بازار رقابتی باشد، دیگر شاهد سودجویی واسطه‌ها در این بازارها نخواهیم بود. رئیس اتاق اصناف ارومیه همچنین خاطرنشان کرد: نظام توزیع در برخی کالاها به‌صورت سبد کالا تعریف می‌شود؛ به این معنی که یک تولیدکننده بزرگ سبد کالایی را برای عرضه‌کنندگان در نظر می‌گیرد که در آن دو قلم از کالاهای مورد نیاز بازار را قرار داده و سایر اقلام را عرضه‌کننده باید به‌صورت اجباری خریداری کند. طبیعی است که در چنین شرایطی عرضه‌کننده نمی‌تواند کالا را باتوجه به نرخ تمام‌شده و مصوب آن عرضه کند؛ پس آن را در بازار آزاد عرضه می‌کند.

طاهری‌پور در پایان گفت: نظارت دقیق نهادهای بالادست بر بازار در شرایط فعلی می‌تواند علاوه بر حذف واسطه‌ها، از انحصاری شدن بازارها نیز جلوگیری کند و مانند بسیاری از کسب‌وکارهای خدماتی، نرخ کالاها را نیز به‌شکل کنترل‌شده در آورد.

> نقش واسطه در نظام توزیع لزوما منفی نیست و اگر از آن به‌شکل درست بهره گرفته شود، در جای خود بسیار هم مفید خواهد بود

همه واسطه‌ها را به یک چوب نرانیم

در کنار همه نقل‌قول‌هایی که درباره نقش منفی واسطه‌گری در چرخه تولید تا مصرف می‌شود، بسیاری از دست‌اندرکاران اصناف معتقدند نمی‌توان با یک حکم کلی رأی به منفی بودن نقش واسطه‌ها در چرخه تولید تا مصرف داد. در این باره رسول جهانگیری، عضو هیات رئیسه اتاق اصناف ایران و رئیس اتاق اصناف اصفهان در گفت‌وگو با صمت عنوان کرد: نقش واسطه در نظام توزیع لزوما منفی نیست و اگر از آن به‌شکل درست بهره گرفته شود، در جای خود بسیار هم مفید خواهد بود و اهمیت آن به‌حدی است که در برخی موارد اگر واسطه وجود نداشته باشد، زنجیره اقتصادی به‌کلی قطع می‌شود. وی در این باره تاکید کرد: واسطه‌ها در این سیستم اگر به‌شکل درست به کار گرفته شوند، می‌توانند در ارتباط با تولیدکننده نقش‌هایی را که دولت از ایفای آنها باز مانده، ایفا کنند و به تولید رونق دهند و در عین حال از جای خالی حمایت‌های دولت از تولید سوءاستفاده و به نفع خود عمل کنند.

این عضو هیات رئیسه اتاق اصناف ایران در ادامه با بیان مثالی توضیح داد: باغداری که برای به ثمر رساندن محصولات خود نیاز به کارگر، کود و سموم و سرمایه در گردش دارد و حمایت‌های دولت شامل حال او نشده، می‌تواند این حمایت را از واسطه‌ها دریافت کند، اما اگر همین واسطه‌ها قصد سودجویی داشته باشند، می‌توانند محصولات را در قبال سرمایه‌ای که در اختیار تولیدکننده آن محصول قرار می‌دهند، پیش‌خرید و آن را باتوجه به زمان صلاحدید خود وارد بازار کنند. جهانگیری در این باره تاکید کرد: بنا برآنچه گفته شد نمی‌توان درباره واسطه‌ها حکم کلی داد و باید نقش آنها را در زنجیره بررسی کرد زیرا هم می‌توانند نقش مثبت و هم نقش منفی در بازار کشور داشته باشند.

اندازه نگه داریم!

واسطه در بازار امروز کشور ما باتوجه به کمبودهایی که در چرخه بازار وجود دارد، تبدیل به یکی از ارکان تاثیرگذار زنجیره اقتصادی شده که نقش‌های فراوانی از جمله بازاریابی، تامین، توزیع و نیازسنجی بازار را ایفا می‌کند و حذف آن از سیستم نه‌تنها در شرایط کنونی سودی برای اقتصاد بازار ندارد، بلکه ممکن است در بخش‌هایی، نبود واسطه‌ها باعث ایجاد اختلال شود. با این حال افزایش تعداد واسطه‌ها در یک زنجیره خود ممکن است باعث ایجاد مشکلات فراوانی شود که تعادل را از بازار دور و مصرف‌کننده را نیز با مشکلات عدیده‌ای مواجه کند. همچنین تسلط بی‌قید و شرط واسطه‌گری بر بازار می‌تواند رانت، فساد و انحصار ایجاد کند؛ بنابراین ضرورت دارد وجود چنین ساختارهایی در نظام توزیع کشور منوط به رعایت شروط و قواعدی باشد تا آش این بازار نه شور شود و نه بی‌نمک؛ یعنی واسطه‌گری در نظام توزیع کالا، ضمن ایفای نقش‌های کلیدی خود در این چرخه، تعادل بازار مصرف را به‌هم نزند و فشار اقتصادی بیشتری را در این بحران اقتصادی بر دوش مردم نیندازد.

در گفت‌وگوی صمت با مدیرعامل شرکت لابراتوار دکتر اخوی مطرح شد:

محصولاتی منطبق بر اقلیم ایران تولید می‌کنیم

شرکت لابراتوار دکتر اخوی در داروسازی، آرایشی و بهداشتی

شرکت لابراتوار دکتر اخوی در سال ۱۳۶۹ توسط دکتر نصراله اخوی تأسیس شده و تولید محصولات آرایشی و بهداشتی با نام تجاری سی‌گل (SEAGULL) را آغاز کرد. چشم‌انداز لابراتوار اخوی دست یافتن به جامعه‌ای سالم‌تر است و همواره در این راستا تمامی تلاش خود را در تولید محصولات سلامت‌محور به کار گرفته است. این شرکت براساس رسالت خود که حفظ و ارتقای سلامت جامعه است، متخصصان فعال در این حوزه را با اتکا به دانش فنی و تجربه چندین ساله گرد هم آورده تا با مشارکت و همدلی همه‌جانبه، نیازهای به‌روز بهداشتی و مراقبتی تمامی اقشار جامعه را مرتفع سازد.

شرکت لابراتوار دکتر اخوی طی سالیان پس از شروع، با اخذ استانداردهایی نظیر گواهی استاندارد ISO ۹۰۰۲ از QMI کانادا، گواهی AFAQ از فرانسه، ISO۱۰۰۰۲ (رضایت‌مندی مشتریان) از آلمان و ISO۹۰۰۱ در کنار اخذ گواهینامه تاسیس و تجهیز آزمایشگاه آکرودیته (آزمایشگاه همکار وزارت بهداشت)، دریافت گواهینامه‌های معتبری همچون SASO، ISO، HALAL، گواهینامه GMP و ده‌ها نشان و تندیس دیگر، بیش از ۲۰۰ محصول باکیفیت را طراحی کرده و در سطح استانداردهای بین‌المللی قرار داده است. از آخرین افتخارات این شرکت حضور موفق در چهارمین جشنواره سلامت‌محور بوده است. به همین بهانه در این شماره روزنامه صمت گفت‌وگویی کوتاه با لیلا حسام‌وزیری، مدیرعامل شرکت لابراتوار دکتر اخوی انجام داده‌ایم که شرح آن را در ادامه می‌خوانید:

◉ تولیدات این شرکت شامل چه محصولاتی هستند؟

موسسان این مجموعه به‌عنوان نخستین متخصصان بین‌المللی در زمینه تولید محصولات آرایشی و دارویی در ایران و همچنین عضو موسسه فرانسوی متخصصان بین‌المللی، همکاری خود را با شرکت‌های بزرگ آرایشی مانند اورآل، ویشی، لانکوم و لابراتوارهای دارویی سرشناس بین‌المللی و داخلی آغاز کرده و عصاره ۴۰ سال تجربیات خود را در محصولات لابراتوار دکتر اخوی فرموله کردند که با نام‌های تجاری سی‌گل (SEAGULL)، پریم (PRIME)، فریس (FRICE)، فارمد (PHARMED) و دیپ سنس (Deep Sense) در حال فعالیت در گروه محصولات بهداشت و مراقبت از پوست، مو و بهداشت دهان و دندان هستند.

◉ در زمینه دامنه فعالیت در داخل کشور و صادرات چه برنامه‌هایی داشته‌اید؟

رویکرد شرکت لابراتوار دکتر اخوی از همان بدو تاسیس به سمت توسعه و با افق بلندمدت بوده تا بتواند علاوه بر اشتغالزایی، محصولاتی با کیفیت ممتاز منطبق با اقلیم ایران و نیاز مشتریان طراحی و تولید کند. ضمن اینکه با بهره‌مندی از شبکه وسیع فروش و توزیع محصولات در داخل و خارج از کشور مناطق جغرافیایی بیشتری را پوشش دهد تا تمامی مصرف‌کنندگان بتوانند نیازهای اولیه مراقبتی پوست و مو و دهان و دندان خود را به‌سهولت و آسان مرتفع سازند.

همچنین با فراهم کردن زمینه‌های صادرات به سایر کشورها از جمله افغانستان، پاکستان، بحرین و... نام ایران و صنعت آن را در این مناطق پررنگ‌تر کرده و نشان داده محصولات باکیفیت ایرانی قابلیت رقابت با برندهای مطرح خارجی را داشته و در این صنعت رو به رشد ایفای نقش می‌کنند.

◉ تعداد پرسنل این شرکت چند نفر است و در زمینه اشتغالزایی در منطقه چه نقشی ایفا کرده‌اید؟

این مجموعه در بدو تاسیس با حدود ۱۰ نفر شروع به کار کرده و در راستای ماموریت سازمانی خود در حال حاضر زمینه اشتغال بیش از ۵۰۰ نفر را مهیا کرده است.

◉ شاخص‌های سلامت در محصولات شما چه نقشی دارند؟

از آنجا که محصولات تولیدی لابراتوار محصولات مراقبت از پوست و مو و بهداشت دهان و دندان است، بنابراین همواره سعی ما بر این بوده که با ایجاد تنوع در محصولات و افزایش تولید و توسعه توزیع آنها در راستای برآورده کردن نیازهای رو به تغییر مشتریان در جهت ارتقای سلامت و زیبایی در جامعه ایران گام برداریم و در این زمینه در سال‌های فعالیت خود موفقیت‌های بسیاری را نیز به‌دست آورده‌ایم.

◉ نقش جشنواره ملی صنعت سلامت‌محور را در این عرصه چطور ارزیابی می‌کنید؟

برگزاری جشنواره‌هایی اینچنینی برای صاحبان صنایع و شرکت‌ها این امکان را فراهم می‌سازد تا در جریان روندهای توسعه‌ای کشور قرار گرفته و انتقال دانش و مهارت بین آنها صورت پذیرد. این‌گونه رویدادها در صورت استمرار، بستری را فراهم می‌کنند تا با تبادل و انتشار دانش و مهارت‌های موجود، سطح سلامت در کل جامعه بالا برود و زمینه رشد سازمان‌های مختلف دست‌اندرکار در این حوزه‌ها فراهم شود.

تحلیل روز

شعارهایی که بلای‌جان معیشت شد

اتاق بازرگانی ایران در تحلیلی از وضعیت اقتصادی کشور در طول دهه‌های گذشته، می‌گوید شعارهای مردم‌گرایانه و پوپولیستی بلای‌جان معیشت و رفاه شده است. به گزارش روابط عمومی اتاق بازرگانی ایران، براساس آمارهای ارائه‌شده از سوی مرکز پژوهش‌های این اتاق، با تحریم‌های پیاپی در دهه ۹۰ و وجود اشکالات ساختاری مانند وابستگی به نفت، تولید رانتی و... اقتصاد ایران با رشدهای منفی روبه‌رو و پیامد این وضعیت به شکل کاهش قدرت خرید مردم و افت توان مصرفی آنها ظاهر شد. مردم ایران احساس می‌کنند رفاه آنها کاهش‌یافته است.

این مرکز تصریح کرده بخش بزرگی از رفاه مردم از نسبت درآمد و قیمت‌ها مشخص می‌شود. هر چه قیمت‌ها بالاتر باشد، رفاه کمتر و هرچه درآمد بیشتر باشد، رفاه بیشتر خواهد بود. ازآنجاکه افزایش درآمد کار دشواری است و نیازمند اصلاح ساختار اقتصادی است، سیاستمداران گزینه راحت‌تر را دنبال کرده و تلاش می‌کنند قیمت‌ها را سرکوب کنند تا رفاه عمومی با افت کمتری روبه‌رو شود. همان‌طورکه خواهیم دید این کار به‌دلیل وجود و استمرار علل تورم نه‌تنها در میان‌مدت شدنی نیست، بلکه آثار سوئی در اقتصاد برجا می‌گذارد. بنابراین یک مطالبه عمومی درست باید این باشد که به‌جای کنترل قیمت، نظام حکمرانی ساختار اقتصاد را به نحوی اصلاح کند که رشد اقتصادی اتفاق بیفتد و درآمد مردم بالا برود.

بررسی شاخص رفاه در ۳ دهه گذشته نشان می‌دهد رفاه جامعه ایران همواره کاهش‌یافته و پایین‌تر آمده است. هرچه شاخص رفاه بالاتر باشد، خانواده‌ها از سطح رفاه پایین‌تری برخوردارند. برای مثال، میانگین شاخص رفاه در دولت نهم ۲۲.۹ بوده که در دولت دهم به ۲۷.۱ رسیده است. بعد از روی کار آمدن دولت یازدهم، این شاخص دوباره شروع به کم شدن کرد تا جایی که در نهایت میانگین این شاخص در دولت یازدهم به ۲۵.۷ رسید تا وضعیت رفاه خانوار اندکی بهبود پیدا کند. میانگین این شاخص در دولت پنجم -سازندگی- ۳۴.۷ بود که بالاترین رقم در تمامی این سال‌ها (از ۱۳۶۴ تا ۱۳۶۸) است. خانوارها کمترین این شاخص را در سال ۱۳۸۶ تجربه کردند که رقم آن به ۲۲.۴ رسیده؛ یعنی بیشترین رفاه خانواده ایرانی در ۳ دهه اخیر مربوط به سال ۱۳۸۶ بوده است.

در چنین شرایطی، نگرانی فعالان اقتصادی و کارشناسان این است که صرف ارائه وعده‌های معیشتی و پوپولیستی به جذب رای برای نامزدها منجر شود. اتاق بازرگانی گفته که میزان افزایش هزینه خوراکی‌ها در سال گذشته ۷۰ درصد بوده و هزینه اساسی زندگی یک خانوار چهارنفری در ماه به ۶ میلیون و ۸۰۰ هزار تومان رسیده است. البته تاکید بر هزینه اساسی است و با اضافه شدن دیگر هزینه‌ها، بودجه ماهانه خانوار باید رقمی بیشتر از این باشد.

اتاق بازرگانی اعلام کرده برخی از سیاسیون عنوان می‌کنند مشکل کشور، مدیریت است و کافی است مدیران قوی سرکار بیایند تا وضعیت بهبود یابد. این حرف اگرچه تا حدی درست است اما همه حقیقت نیست و گاه از آن منظورهای نادرستی در نظر است. کمتر کسی است که به ظرفیت‌های بالقوه اقتصاد ایران واقف نباشد. اما ساختار تصمیم‌گیری باید اصلاح شود تا این ظرفیت‌ها قابل‌استفاده شوند. در دانش مدیریت بین مدیر و رهبر سازمان فرق گذاشته می‌شود و یکی از ساده‌ترین فرق‌ها این است که مدیر یک سازمان در چارچوب رویه‌ها و ساختارهای موجود عمل می‌کند اما رهبر رویه‌ها و ساختارهای نامناسب را به رویه‌ها و ساختارهای مناسب تبدیل می‌کند و چارچوب فعالیت موجود را به یک چارچوب فعالیت بهتر تغییر می‌دهد. در وضعیت موجود بیش از آنکه به مدیران اقتصادی نیاز داشته باشیم به رهبران اقتصادی نیاز داریم که قاعده بازی اقتصاد در اقتصاد ایران را تغییر دهند.

رشد اقتصادی مثبت یا منفی، یکی دیگر از مسائل و چالش‌های اقتصاد ایران است به‌ویژه که میانگین رشد اقتصادی ایران در دهه ۹۰ به سمت صفر میل می‌کند و در کارنامه نیمی از سال‌های این دهه، رشد اقتصادی منفی به ثبت رسیده است. از همین‌رو، یکی از شعارهای جذاب انتخاباتی احتمالا وعده رشد اقتصادی مثبت برای سال ۱۴۰۰ خواهد بود.

در گفت‌وگوی صمت با یک کارآفرین مطرح شد

صنعت چوب، ظرفیتی عظیم برای ارزآوری

راه‌اندازی کارگاهی سودآور با ۳۰۰ میلیون تومان سرمایه

نجاری یکی از مشاغل زیرمجموعه مصنوعات چوبی بوده که به باور بسیاری از فعالان این حوزه، با سودآوری نیز همراه است. یک کارگاه نجاری کوچک باید دست‌کم ۱۵۰ تا ۲۰۰ مترمربع مساحت داشته باشد. در چنین فضایی به‌طور متوسط ۵ نفر کارگر می‌توانند مشغول به‌کار شوند. چنین کارگاهی با تجهیزات معمول در ایران با ۲۰۰ تا ۳۰۰ میلیون تومان سرمایه اولیه، قابل‌راه‌اندازی است. برای راه‌اندازی یک کارگاه کوچک نجاری به چه تجهیزات و ملزوماتی نیاز است؟ علاقه‌مندان برای شروع کار در سطح خرد، به چه مقدار سرمایه نیاز دارند؟ مهم‌ترین چالش‌های فعالان این حوزه چیست؟ برای بررسی ابعاد گوناگون موضوع با بابک انالو به عنوان یکی از فعالان و باتجربه‌های صنعت چوب به گفت‌وگو نشستیم. با صمت همراه باشید.

شاپور پشابادی
editor@smtnews.ir

◉ در یک دسته‌بندی اولیه، محصولات صنایع چوب چگونه تقسیم‌بندی می‌شوند؟

در یک دسته‌بندی اولیه، محصولات صنایع چوب را می‌توان به ۵ دسته تقسیم کرد. البته این گروه‌ها فقط شامل کارگاه‌های کوچکی می‌شود که محصولات نهایی تولید می‌کنند. البته کارخانه‌های عظیم صنعتی و تولیدکنندگان بزرگ مواد اولیه مانند صنایع نئوپان‌سازی، روکش‌گیری، استحصال از جنگل و چوب‌خشک‌کنی شامل این تقسیم‌بندی نمی‌شود. در کل این ۵ گروه عبارتند از:

-ساخت و تامین ملزومات ساختمانی از قبیل در، کابینت، کمد دیواری، نمای چوبی، پارکت، قرنیز، پلکان، انواع دکورهای طراحی‌شده به صورت سفارشی و...

- ساخت خانه و ویلای چوبی به صورت تمام چوب یا در ترکیب با سایر مصالح

- دسته سوم عمدتا تولید مبلمان را شامل شده و طیف بسیار وسیعی از ساخت لوازم منزل تا تجهیزات اداری، آموزشی و امثال آن را شامل شود.

- دسته چهارم، تولیدات صنعتی است که بسته به نوع صنایع مصرف‌کننده بسیار متنوع است؛ از جعبه‌های چوبی مهمات برای صنایع دفاعی گرفته تا قرقره‌های بزرگ کابل‌های فشار قوی

- دسته پنجم به‌عنوان آخرین دسته شامل لوازم تزئینی می‌شود؛ مانند لوازم چوبی برای آشپزخانه و آثار هنری و لوازم تزئینی مانند چراغ خواب و...

◉ برای راه‌اندازی این کسب‌وکار چقدر سرمایه اولیه نیاز است؟

یک کارگاه نجاری کوچک که امکان فعالیت در هر یک از ۵ دسته را داشته باشد؛ باید دست‌کم ۱۵۰ تا ۲۰۰ مترمربع فضای کار داشته باشد. در چنین فضایی به‌طور متوسط ۵ نفر کارگر می‌توانند مشغول به‌کار شوند. چنین کارگاهی با تجهیزات معمول در ایران با ۲۰۰ تا ۳۰۰ میلیون تومان سرمایه اولیه، قابل‌راه‌اندازی است. استاندارد فنی تجهیزات صنایع چوب در ایران در نهایت در حد دهه ۵۰ یا ۶۰ میلادی اروپا و امریکاست. هزینه جاری تقریبی اداره چنین کارگاهی به‌طور متوسط به این شکل است که اجاره کارگاه ماهانه ۵ تا ۱۰ میلیون تومان، دستمزد ۵ کارگر ماهر و نیمه‌ماهر ماهانه ۳۰ میلیون تومان، هزینه‌های متفرقه شامل هزینه انرژی، هزینه‌های اداری مثل بیمه و مالیات و تعمیر و نگهداری ماشین‌آلات ماهانه ۵ میلیون تومان. مجموع این هزینه‌ها افزون بر ۴۰ تا ۵۰ میلیون تومان در ماه می‌شود.

◉ با این سرمایه‌گذاری، چقدر سود نصیب سرمایه‌گذار خواهدشد؟

براساس تجربه شخصی و بررسی شرایط کلی بازار، چنین کارگاهی ماهانه حدود ۲۰۰ تا ۳۰۰ میلیون تومان محصول تولید می‌کند. برای تولید این حجم از محصول حدود ۱۰۰ میلیون تومان مواد اولیه شامل چوب، رنگ، چسب و امثال آن موردنیاز است؛ بنابراین در صورتی‌که بازار فروش مهیا باشد و کارگاه بتواند با تمام ظرفیت خود کار کند حدود ۵۰ تا ۱۰۰ میلیون تومان سود خالص برای کارآفرین به جا می‌گذارد که معادل ضریب سود ۳۰ تا ۴۰ درصدی است.

◉ با این شرایط، وضعیت فعالان این حوزه را می‌توان مطلوب توصیف کرد؟

اعداد و ارقام یادشده تا حد زیادی با آنچه در بازار واقعا اتفاق می‌افتد، قرابت دارد. دلیل اینکه کارگاه‌های کوچک، وضعیت اقتصادی خوبی ندارند عموما ضعف در فروش است. در واقع به‌ندرت می‌توان کارگاهی را پیدا کرد که تمام سال برای کارکنان خود کار کافی داشته باشد. درحال‌حاضر ما به لحاظ صنعتی و اقتصادی، یک فرصت تاریخی در اختیار داریم. این فرصت ناشی از افت ارزش پول ملی است که باعث می‌شود هزینه تمام‌شده کالا در ایران حتی با کشوری مثل چین، دارای مزیت رقابتی باشد. به‌علاوه اینکه هزینه اصلی در فعالیت تولیدی، به‌طورمعمول به هزینه‌های جاری شامل نیروی کار، انرژی و مکان کارگاه مربوط می‌شود؛ در نتیجه نرخ تمام‌شده محصولات در وضع فعلی کشور با توجه به افت ارزش ریال بسیار پایین است. حتی در مقایسه با کشورهای همسایه و کشور چین، با فرض اینکه مواد اولیه یکسانی در تولید محصولات مصرف شود و کیفیت ساخت آنها کاملا مساوی با انواع ساخته‌شده در کشورهای پیشرفته‌تر باشد (که با توجه به توانایی تولیدکنندگان ایرانی، غیرممکن نیست.) بازهم نرخ تمام‌شده به‌دلیل ارزان بودن هزینه‌های جاری نصف نمونه‌های تولیدشده در کشورهای پیشرفته‌تر خواهد بود.

◉ با این توصیف، این مسئله یک مزیت بی‌نظیر رقابتی برای فعالان این نوع کسب‌وکار به‌شمار می‌رود. چقدر از این مزیت استفاده کرده‌ایم؟

متاسفانه به علت ناتوانی بخش مدیریتی در صادرات و سازماندهی به فعالان این رشته، این ظرفیت بالقوه کاملا هرز می‌رود و هیچ بازده اقتصادی ندارد.

با ذکر یک مثال می‌توان ظرفیت اقتصادی کارگاه‌های کوچک محلی را بررسی کرد. طبق آمارهای سازمان ملی آمار، در کشور حدود ۵۰ هزار کارگاه کوچک و قانونی صنایع چوب (یعنی به‌جز کارگاه‌های خانگی، غیررسمی یا نیمه‌وقت) فعالیت می‌کنند که هرکدام از آنها به‌طور میانگین ۵ کارگر را در استخدام خود دارند. فرض کنیم دولت با مدیریت و برنامه‌ریزی و دیپلماسی درست و از طریق اتاق‌های بازرگانی در کشورهای همسایه که از قضا همگی (به‌غیراز ترکیه) مصرف‌کننده مصنوعات چوبی هستند و به‌راحتی امکان صادرات به‌تمامی آنها وجود دارد، می‌توانست قراردادهایی با این کشورها ببندد و به‌طور مستمر، مصنوعات چوبی را به خاک آنها صادر کند.

با فرض اینکه دولت کوچک‌ترین اقدامی برای کمک به توسعه و رشد کارگاه‌های یادشده نکند و کارگاه‌ها در همین وضعیت و با متراژ متوسط ۱۵۰ تا ۲۰۰ مترمربع و ۵ نفر نیروی کار فعالیت کنند و هر کارگاه ماهانه فقط معادل ۱۰ هزار دلار محصول تولید کند، با یک محاسبه ساده می‌توان برآورد کرد که مجموعه تولید سالانه کارگاه‌ها، حدود ۶ میلیارد دلار خواهد بود. اگر نرخ نفت را برای هر بشکه ۵۰ دلار در نظر بگیریم و تولید و فروش نفت را برابر با روزانه ۲ میلیون بشکه در نظر بگیریم، حجم خالص دلاری تولیدات سالانه این ۵۰ هزار کارگاه کوچک به اندازه ۶۰ روز درآمد نفتی کشور خواهد بود. حال در صورتی‌که دولت از طریق مدیریت درست، به کمک این کارگاه‌ها بیاید و از طریق واردات یا ساخت تجهیزات مناسب و کمک‌های مالی و مدیریتی، حجم تولید کارگاه‌ها افزایش یابد، مقدار واقعی تولید سالانه، به‌مراتب بیشتر خواهد بود.

◉ بروز مسائلی مانند تحریم‌ها و محدودیت‌های صادراتی چقدر بر این بازار و این نوع کسب‌وکار موثر است؟

اصولاً صنایع کوچکی مانند صنعت چوب، در صورت مدیریت درست می‌توانند به نسبت برخی دیگر از صنایع خودکفا عمل کنند و کمتر در مقابل مسائلی مانند تحریم و محدودیت‌های صادراتی و مشکلات سیاسی، اجتماعی و اقتصادی آسیب‌پذیر باشند. از سوی دیگر، این صنایع عموما بازار قابل‌اتکایی در داخل کشور دارند و می‌توانند به‌دوراز مسائل سیاسی و بین‌المللی، نیازهای داخلی را تامین کنند و هم‌زمان، امکان صادرات و گسترش کمی نیز برای آنها فراهم است. از دیگر محاسن و فرصت‌های موجود بر سر راه این صنعت، تشابه شرایط آب و هوایی استان‌های مرزی کشور با کشورهای همسایه است، چراکه محصولات چوبی اصولا نسبت به میزان دما و رطوبت حساس هستند. در صورت برنامه‌ریزی مدبرانه برای صادرات، تمامی استان‌های مرزی که به‌ویژه با بیکاری دست‌وپنجه نرم می‌کنند، می‌توانند برای کشورهای همسایه نزدیک خود محصول تولید کنند و این محصولات در شرایطی تولید می‌شود که وضعیت اقلیمی کشور مقصد بسیار نزدیک است.

◉ چند سالی است بر توسعه اقتصاد مبتنی بر کارگاه‌های کوچک محلی تاکید می‌شود. به نظر شما، کدام مزیت‌ها منجر به رشد این نوع کسب‌وکار در اقتصاد ایران شده است؟

ایرانی کشوری است باسابقه مدنی طولانی که طبیعتا در طول هزاران سال زندگی، صنایع و حرفه‌های بسیاری در آن رشد کرده‌اند که امروز زمینه و پیشینه تاریخی، اجتماعی و اقتصادی دارند. رشته‌هایی مانند فرش، سفال، فلزکاری، چوب و مانند این موارد. در عین حال در ایران دسترسی خوبی به منابع انسانی وجود دارد که عمدتا جوانان تحصیلکرده هستند که دانش و انگیزه لازم دارند. همچنین بازار قابل اتکایی در همسایگی کشور وجود دارد که به‌راحتی می‌تواند مشتری عمده تولیدات کشور باشد؛ بنابراین راه‌اندازی کارگاه‌های کوچک دارای مزیت نسبی مانند مصنوعات چوبی و نجاری می‌تواند بازار مناسبی در اقتصاد باشد.

◉ بااین‌همه، اقتصاد مصنوعات چوبی نیز مانند بسیاری دیگر از مشاغل و کسب‌وکارهای خرد و بزرگ با تهدیدها و مشکلاتی همراه است. به نظر شما، مهم‌ترین این مشکلات کدامند؟

نخستین مشکل برای دست‌اندرکاران صنایع چوب، مشکل دسترسی به بازار مناسب و امکان فروش محصولات و تولیداتشان است. متاسفانه حتی بازار داخلی نیز به نحوی سازماندهی نشده که عرضه و تقاضا در آن متناسب باشد و نیازمند واردات درهای ضدسرقت چینی و مبلمان ترکیه‌ای نباشیم، درحالی‌که کارگاه‌های داخلی همه بیکار یا نیمه‌تعطیل هستند. مشکل دوم که به‌ویژه در سال‌های اخیر فلج‌کننده شده، تأمین مواد اولیه است که به بهانه تحریم‌ها و در حقیقت به علت احتکار و سوءاستفاده گروهی سودجو و عین حال سوءمدیریت متولیان بازرگانی، مواد اولیه با روند ثابت و درستی وارد بازار نمی‌شوند و کیفیت و نرخ کالاها در طول سال، چندین‌بار تغییر می‌کند. نکته بعدی ضعف قوانین چه در بحث پیمانکاری و چه در بحث روابط کارگر و کارفرماست. در واقع قوانین منسجم و کاملی در کشور وجود ندارد که روابط کارفرما، تولیدکننده و کارگر را تنظیم کند. به همین دلیل سفارش‌دهنده عموما با مشکل عدم‌تحویل به‌موقع و باکیفیت کار، تولیدکننده با تسویه‌حساب با کارفرما و مشکلات کارگران و کارگر با دریافت حقوق و همکاری بلندمدت با کارگاه، درگیر و در این چرخه معیوب هر ۳ گروه مغبون و ناراضی هستند. مشکل دیگرعدم‌دسترسی به کالاها، مصالح و دستگاه‌های باکیفیت ساخت شرکت‌های معتبر و درعوض جایگزین شدن آنها با محصولات بی‌کیفیت چینی است که نیاز به توضیح بیشتر ندارد. همچنین یکی از جدی‌ترین مشکلات در این صنایع همان‌طور که پیش‌تر گفته شد، قدیمی بودن فناوری کلی صنایع چوب در ایران است. دسترسی به ماشین‌آلات مدرن بسیار پرهزینه است و به‌دلیل عدم دسترسی به اپراتور تعلیم‌دیده و قطعات و لوازم موردنیاز عملا بی‌فایده است. یکی دیگر از معضلاتی که سر راه این صنعت وجود دارد، این است که متاسفانه تقریبا تمامی مواد اولیه، وارداتی هستند و عملا چوب قابل بهره‌برداری در کشور وجود ندارد.

◉ با این وجود این کسب‌وکار با فرصت‌ها و ظرفیت‌هایی نیز همراه است که منجر به ایجاد انگیزه برای ورود به کسب‌وکار می‌شود. به‌عنوان یکی از فعالان اقتصادی کشور، فرصت‌ها و ظرفیت‌های صنایع چوب ایران را در چه می‌دانید؟

یکی از اصلی‌ترین فرصت‌ها برای صنایع چوب در کشور، وجود کشورهای همسایه دورتادور کشور است که همگی -به غیر از ترکیه- در عمل مصرف‌کننده بوده و کمابیش هیچ تولیدی ندارند. در عین حال به‌دلیل تفاوت جایگاه اقتصادی کشورهای همسایه، امکان ارائه خدمات و محصولات متنوع به آنها وجود دارد. نکته دیگر که می‌توان از آن به‌عنوان یک فرصت بسیار بزرگ یادکرد، غنای فرهنگی و معماری تمدن ایرانی است که از قدیم مصنوعات چوبی با تنوع و کیفیت بسیار بالا در آن ساخته می‌شده و تکنیک‌ها و روش‌های متعددی وجود دارد که مختص ایران است و هنوز افرادی هستند که در این تکنیک‌ها تخصص دارند. صنایع چوب در حالت کلی بسیار پاک هستند و آلایندگی و آسیب جدی به محیط‌زیست وارد نمی‌کند. امروزه کشورهایی که صادرکنندگان اصلی چوب در جهان هستند، چوب را از جنگل‌های خود تامین نمی‌کنند، بلکه در طرح‌های بلندمدت مزارع بسیار عظیم درختان مناسب برای کار نجاری دارند که طبق یک روال درست و در مدت‌زمان لازم کاشته می‌شوند و براساس مصرف در صنایع چوب حرس و تیمار و نگهداری و سپس قطع می‌شوند و جای آنها دوباره درخت جدید کاشته می‌شود. در عین حال، صنایع چوب ضایعات چندانی ندارد و تمامی ضایعات آن نیز قابل بازیافت بوده و در انواع فعالیت‌ها مانند ساخت تخته‌های خرده‌چوب، کودهای کشاورزی و صنایع مرغداری و دامداری قابل‌استفاده است و تقریبا هیچ نوع پسماند سمی شبیه به پساب بسیاری از کارخانه‌ها یا دود و بخارات آلوده‌کننده در این صنایع وجود ندارد و این صنایع در حالت کلی صنایع کاملا سبز تلقی می‌شوند.

◉ چه دلایلی برای توسعه این هنر- صنعت در اقتصاد ایران دارید؟

اساسا در کشوری مشابه کشور ما، با شرایط جغرافیایی، اجتماعی، اقتصادی و سیاسی خاص، برای رهایی از اقتصاد نفتی یا وابسته به نفت، یکی از بهترین و کم‌هزینه‌ترین راه‌های ممکن تمرکز روی صنایع کوچک محلی است که زیرساخت‌های لازم و کارگاه‌های در حال فعالیت، تقریبا در حد قابل‌قبولی هم‌اکنون در کشور وجود دارد و تمام کاری که دولت نیاز دارد انجام دهد این است که ثبات سیاسی و اقتصادی لازم را مهیا کند و در فروش و صادرات به این صنایع کمک کند. در صورت حرکت در چنین جهتی، اشتغالزایی در سطح بسیار وسیع انجام خواهد شد و درعین حال این اشتغالزایی کاملا محلی است که نه‌تنها باعث می‌شود مهاجرت از شهرهای کوچک به شهرهای بزرگ کُند شود، بلکه زمانی که امکان کار و حصول به نتیجه منطقی اقتصادی در قسمت‌های گوناگون کشور مهیا شود، به‌طور قطع، شاهد سیر منفی مهاجرت و مهاجرت معکوس خواهیم بود.

متاسفانه به علت ناتوانی بخش مدیریتی در صادرات و سازماندهی به فعالان صنعت چوب، این ظرفیت بالقوه کاملا هرز می‌رود و هیچ بازده اقتصادی ندارد

گزارش خبری

بازارچه‌های مرزی از کار افتاد

رئیس اتاق مشترک بازرگانی ایران و ترکمنستان اظهار کرد: مرزهای ترکمنستان با ایران باز است و رفت‌وآمدها تابع شرایطی خاص و با رعایت پروتکل‌های بهداشتی اعلام‌شده از سوی ترکمنستان انجام می‌شود؛ بدین صورت که صادرات و واردات جاده‌ای و ریلی فقط در صورت حضور گاری و کشنده از سوی ترکمنستان میسر می‌شود و راننده‌ها و کشنده ایرانی حق تردد در خاک ترکمنستان را ندارند. مجید محمدنژاد در گفت‌وگو با ایلنا درباره روند تجاری ایران و ترکمنستان بعد از شیوع کرونا اظهار کرد: با شروع پاندمی کرونا و همه‌گیر شدن این بیماری در سطح جهان، تمام سیستم‌های دنیا دستخوش چالش‌ها و تغییرات فراوانی شد که درباره تجارت ایران و ترکمنستان می‌توان به بسته شدن مرزهای این کشور اشاره کرد. با شروع این پاندمی حدود ۱۰ ماه مرزها بسته شده بودند که پس از مدتی و با تدابیر خاص مرز ترکمنستان باز و دادوستد از سر گرفته شد. وی افزود: پس از گذشت یک سال و درگیری‌ها بر سر شیوه و نحوه تجارت، مرزهای اینچه‌برون، سرخس، لطف‌آباد صادرات و واردات خود را تحت همان تدابیر از قبل اعلام‌شده از سوی دولت ترکمنستان انجام می‌دهند و درحال‌حاضر با توجه به شروع قرنطینه در ترکمنستان و همچنین درگیری ایران با موج چهارم کرونا، اطلاعات دقیق و مفیدی مبنی‌بر اینکه دادوستدهای جاده‌ای مانند قبل از کرونا انجام شود در دست نیست اما این ۳ مرز فعال هستند و با ترکمنستان و سایر کشورها مراودات تجاری خودشان را مانند گذشته انجام می‌دهند. محمدنژاد با اشاره به وضعیت این ۳ مرز گفت: در مرز اینچه‌برون، صادرات و واردات ریلی فعال بوده اما دادوستد جاده‌ای قطع شده و بازارچه‌های مرزی در این منطقه به دلیل عدم ورود و تردد ماشین‌آلات، از کار افتاده است. در مرز سرخس، صادرات و واردات ریلی و جاده‌ای فعال بوده و تنها مسئله بر سر شیوه ارسال گاری‌ها و کشنده است. در مرز لطف‌آباد نیز صادرات و واردات جاده‌ای فعال است و ریلی ندارند. رئیس اتاق مشترک بازرگانی ایران و ترکمنستان در ادامه اضافه کرد: مرزهای ترکمنستان با ایران باز است و رفت‌وآمدها تابع شرایطی خاص و با رعایت پروتکل‌های بهداشتی اعلام‌شده از سوی ترکمنستان انجام می‌شود؛ بدین صورت که صادرات و واردات جاده‌ای و ریلی فقط در صورت حضور گاری و کشنده از سوی ترکمنستان میسر می‌شود و راننده‌ها و کشنده ایرانی حق تردد در خاک ترکمنستان را ندارند. محمدنژاد با اشاره به وضعیت این ۳ مرز گفت: در مرز اینچه‌برون، صادرات و واردات ریلی فعال بوده اما دادوستد جاده‌ای قطع شده و بازارچه‌های مرزی در این منطقه به دلیل عدم ورود و تردد ماشین‌آلات، از کار افتاده است. در مرز سرخس، صادرات و واردات ریلی و جاده‌ای فعال بوده و تنها مسئله بر سر شیوه ارسال گاری‌ها و کشنده است. در مرز لطف‌آباد نیز صادرات و واردات جاده‌ای فعال است و ریلی ندارند. رئیس اتاق مشترک بازرگانی ایران و ترکمنستان در ادامه اضافه کرد: مرزهای ترکمنستان با ایران باز است و رفت‌وآمدها تابع شرایطی خاص و با رعایت پروتکل‌های بهداشتی اعلام‌شده از سوی ترکمنستان انجام می‌شود؛ بدین صورت که صادرات و واردات جاده‌ای و ریلی فقط در صورت حضور گاری و کشنده از سوی ترکمنستان میسر می‌شود و راننده‌ها و کشنده ایرانی حق تردد در خاک ترکمنستان را ندارند. مجید محمدنژاد در گفت‌وگو با ایلنا درباره روند تجاری ایران و ترکمنستان بعد از شیوع کرونا اظهار کرد: با شروع پاندمی کرونا و همه‌گیر شدن این بیماری در سطح جهان، تمام سیستم‌های دنیا دستخوش چالش‌ها و تغییرات فراوانی شد که درباره تجارت ایران و ترکمنستان می‌توان به بسته شدن مرزهای این کشور اشاره کرد. با شروع این پاندمی حدود ۱۰ ماه مرزها بسته شده بودند که پس از مدتی و با تدابیر خاص مرز ترکمنستان باز و دادوستد از سر گرفته شد. وی افزود: پس از گذشت یک سال و درگیری‌ها بر سر شیوه و نحوه تجارت، مرزهای اینچه‌برون، سرخس، لطف‌آباد صادرات و واردات خود را تحت همان تدابیر از قبل اعلام‌شده از سوی دولت ترکمنستان انجام می‌دهند و درحال‌حاضر با توجه به شروع قرنطینه در ترکمنستان و همچنین درگیری ایران با موج چهارم کرونا، اطلاعات دقیق و مفیدی مبنی‌بر اینکه دادوستدهای جاده‌ای مانند قبل از کرونا انجام شود در دست نیست اما این ۳ مرز فعال هستند و با ترکمنستان و سایر کشورها مراودات تجاری خودشان را مانند گذشته انجام می‌دهند. محمدنژاد با اشاره به وضعیت این ۳ مرز گفت: در مرز اینچه‌برون، صادرات و واردات ریلی فعال بوده اما دادوستد جاده‌ای قطع شده و بازارچه‌های مرزی در این منطقه به دلیل عدم ورود و تردد ماشین‌آلات، از کار افتاده است. در مرز سرخس، صادرات و واردات ریلی و جاده‌ای فعال بوده و تنها مسئله بر سر شیوه ارسال گاری‌ها و کشنده است. در مرز لطف‌آباد نیز صادرات و واردات جاده‌ای فعال است و ریلی ندارند. رئیس اتاق مشترک بازرگانی ایران و ترکمنستان در ادامه اضافه کرد: مرزهای ترکمنستان با ایران باز است و رفت‌وآمدها تابع شرایطی خاص و با رعایت پروتکل‌های بهداشتی اعلام‌شده از سوی ترکمنستان انجام می‌شود؛ بدین صورت که صادرات و واردات جاده‌ای و ریلی فقط در صورت حضور گاری و کشنده از سوی ترکمنستان میسر می‌شود و راننده‌ها و کشنده ایرانی حق تردد در خاک ترکمنستان را ندار

بسته‌های سرمایه‌گذاری بهترین روش توسعه معادن

ارائه پیشنهادها در قالب بسته سرمایه‌گذاری، بهترین روش جذب سرمایه‌گذار برای توسعه معادن است. به‌گزارش روابط‌عمومی ایمیدرو، وجیه‌اله جعفری، رئیس هیات عامل ایمیدرو در نشستی در فرمانداری تربت حیدریه، تاکید کرد: مطلوب است که به جای اقدامات مجزا، طرح‌های مزایده‌ای در قالب بسته‌های سرمایه‌گذاری ارائه شود.

وی با اشاره به نقش ایمیدرو اظهارکرد: اکتشاف، بهترین مرحله‌ای است که این سازمان می‌تواند وارد عمل شود. اقدامات پرریسک همچون اکتشاف که برای بخش خصوصی هزینه‌بر و زمان‌بر است، از سوی ایمیدرو انجام می‌شود و این سازمان می‌تواند کمک شرکت‌های بزرگ معدن و صنایع معدنی را نیز جلب کند. وی ادامه داد: ایمیدرو هیچ محدودیتی برای انجام فعالیت‌های اکتشافی و هزینه آنها ندارد و با همکاری سازمان صنعت، معدن و تجارت استان‌ها این مهم را انجام می‌دهد. طرح احیاء معادن کوچک طی بیش از ۲ سال گذشته از سوی ایمیدرو و به نیابت از وزارت صنعت، معدن و تجارت در حال اجراست و در کنار آن طرح ایجاد زیربناهای لازم در معادن هم برای حمایت از بخش خصوصی فعالیت می‌کند. معاون وزیر صنعت، معدن و تجارت گفت: این سازمان علاوه بر اقدامات یادشده، طرح توسعه گوهرسنگ‌ها را به‌عنوان اقدام حمایتی از بخش خصوصی در دست اجرا دارد.

به‌گفته جعفری، ایمیدرو با استفاده از منابع مالی شرکت‌های بزرگ در بانک‌ها و همچنین نهاد صندوق بیمه سرمایه‌گذاری فعالیت‌های معدنی از توسعه معادن حمایت می‌کند.

عملکرد بازار فولاد، ضعیف‌تر از انتظاراست

توزیع دستوری و ادامه التهاب

مرضیه احقاقی
editor@smtnews.ir

خریدوفروش در زنجیره فولاد در ۲ سال گذشته با التهابات گسترده‌ای روبه‌رو بوده است. بسیاری از فعالان این زنجیره، نظام توزیع و کاستی‌های آن را علت اصلی این نابسامانی‌ها می‌دانند و تاکید دارند که این روند اشتباه حتی زمینه رشد غیرقابل‌قبول و غیرمنطقی بهای فروش فولاد را فراهم کرده است. فولاد در طول سال‌های گذشته از طریق بازار سنتی خریدوفروش می‌شد اما بورس کالا برای بهبود شرایط تجارت این محصول شکل گرفت تا معاملات در بستری نظام‌مند شکل بگیرد و امکان نظارت بر آنها وجود داشته باشد. در همین حال، امکان کشف نرخ در فضایی سالم و در تقابل میان عرضه و تقاضا فراهم باشد. با این وجود، این راهکار تاکنون نتوانسته نقشی که از آن انتظار می‌رفت را اجرایی کند. در چنین شرایطی، بسیاری از فعالان بازار فولاد نسبت به عملکرد نظام جدید توزیع فولاد انتقاد دارند. حتی در مواردی موج انتقادات به‌قدری گسترده می‌شود که برخی از فعالان بازار فولاد نظام توزیع قدیمی را مثبت‌تر از سازکار نوین بورس کالا می‌دانند.

عکس: صمت

راهکار اساسی برای ساماندهی بازار توزیع فولاد، حذف دخالت‌های غیرکارشناسی و مصلحتی در این زنجیره است. سیاست‌ها و استراتژی‌های حاکم بر این زنجیره باید از ابتدا تا انتها مبتنی بر اصول علم اقتصاد باشد

بازار فولاد قاعده‌مند نیست

ابوذر انصاری، کارشناس بازار کالایی در گفت‌وگو با صمت و در پاسخ به سوالی مبنی بر ارزیابی نظام توزیع فولاد در کشور، گفت: متاسفانه قواعد مشخصی بر زنجیره فولاد کشور حاکم نیست و همین موضوع نیز زمینه بی‌ثباتی را در بازار فولاد کشور فراهم کرده است. در همین حال، تغییر و تحولات مداوم در وزارت صنعت، معدن و تجارت نیز مانع تصمیم‌گیری واحد در این زنجیره شده است. از آنجاکه با تغییر مدیران، سیاست‌های کلی حاکم بر این زنجیره تغییر می‌کند، شاهد تغییر مداوم استراتژی‌های حاکم بر این زنجیره هستیم. در چنین شرایطی، نتوانسته‌ایم در زنجیره فولاد به چارچوبی ثابت برسیم و براساس آن عمل کنیم.

این کارشناس بازار کالایی اظهارکرد: چالش اصلی حاکم بر زنجیره فولاد این است که سازکارهای حاکم بر این زنجیره مشخص نیست. هر مدیری با در نظر گرفتن منافع بخشی، تصمیماتی را اتخاذکرده که هیچ‌کدام کامل نیستند و نواقصی دارند؛ بنابراین در سایه این سیاست‌ها نه‌تنها نواقص موجود برطرف نشده‌اند، بلکه هر روز بر شدت التهابات حاکم بر این زنجیره نیز افزوده شده است.

وی در پاسخ به سوالی مبنی بر شبهاتی که درباره توزیع ورق فولادی مطرح می‌شود، گفت: تصمیم‌گیران اعتقاد دارند نابسامانی‌های موجود در حوزه تامین ورق فولادی از کمبود این محصول نشأت می‌گیرد. حال می‌توان میزان تولید و مصرف این محصول را بررسی کرد و دلایل کمبود را یافت.

انصاری در ادامه با اشاره به رشد قابل‌توجه تورم در کشور و تاثیر آن بر اقتصاد، گفت: با توجه به انتظارات تورمی که در کشور وجود دارد و در ۲ سال اخیر تشدید شده، ورق فولادی و سایر محصولات فولادی به کالایی سرمایه‌ای بدل شده است. در چنین شرایطی، بسیاری از افراد این محصولات را با هدف حفظ ارزش سرمایه خود خریداری یا به مراتب زودتر از نیاز اقدام به خرید می‌کنند. بدین‌ترتیب تقاضایی غیرواقعی برای این محصولات شکل می‌گیرد و درنتیجه شاهد رشد نرخ بیش از تصور آنها خواهیم بود. علاوه بر این، عملکرد سیستم توزیع نیز به هم می‌ریزد. این کارشناس بازار کالایی در ادامه راهکار ساماندهی بازار توزیع فولاد را حذف دخالت‌های غیرکارشناسی و مصلحتی دانست و گفت: سیاست‌ها و استراتژی‌های حاکم بر این زنجیره باید از ابتدا تا انتها مبتنی بر اصول علم اقتصاد باشد.

متاسفانه وزارت صنعت، معدن و تجارت در طول سال‌های گذشته تلاش قابل‌تقدیری برای ساماندهی بازار فولاد ترتیب نداده است. البته در طول چند ماه گذشته، تلاش مناسبی برای ساماندهی بازار ورق فولادی آغازشده است.

معاونت امور معادن و صنایع معدنی وزارت صنعت، معدن و تجارت نیز تلاش‌هایی را در این زمینه ترتیب داده است. بسیاری از افرادی که در گذشته اقدام به خرید از بورس کالا می‌کردند، کُد بهین‌یاب نداشتند و همین موضوع نیز زمینه تقاضاهای کاذب را در این حوزه افزایش داده بود اما اکنون تلاش شده تا این دست ابهامات برطرف شود. با این وجود، همچنان این تلاش‌ها با موفقیت کامل همراه نبوده است و همچنان با کمبود ورق فولادی روبه‌رو هستیم.

انصاری در پایان ضمن تاکید بر تاثیر بهبود نظام توزیع بر رفع چالش‌ها و التهابات زنجیره فولاد تاکید کرد: امید می‌رود عزمی جدی برای رفع این کاستی شکل بگیرد تا درنهایت شاهد رفع مشکلات و کمبودهای این حوزه و خاموش شدن تنش‌ها باشیم.

با توجه به انتظارات تورمی که در کشور وجود دارد و در ۲ سال اخیر تشدید شده، ورق فولادی و سایر محصولات فولادی به کالایی سرمایه‌ای بدل شده است

توزیع سنتی موفق‌تر بود

سیدعلی‌محمد ابویی‌مهریزی، فعال صنعت فولاد در گفت‌وگو با صمت و در ارزیابی نظام توزیع فولاد در کشور، گفت: عرضه و تقاضا فولاد و محصولات فولادی از طریق کانال‌های متفاوت و متعددی انجام نمی‌شود. در چنین شرایطی و با وجود انحصار در مسیر خریدوفروش فولاد، توزیع این محصول در قالبی دستوری جا گرفته است. ابویی افزود: در گذشته بازار سنتی نقشی اثرگذاری در توزیع فولاد و محصولات فولادی داشت. در طول سال‌های اخیر بورس کالا به نظام توزیع اضافه شده، هرچند انتقاداتی به عملکرد آن وارد است.

این فعال صنعت فولاد ضمن انتقاد به عملکرد بورس کالا اظهارکرد: این بازار مجازی با کارکنان محدود، درآمد قابل‌توجهی را از آن خود می‌کند. با این وجود، حتی به هزینه‌های خریدوفروش فولاد نیز افزوده شده است. به‌علاوه آنکه باید تاکید کرد این شرکت با اعمال نفوذ در حاکمیت و همچنین انحصار در توزیع عمل می‌کند.

وی با اشاره به عملکرد بورس کالا در قیمت‌دهی محصولات گفت: عموما نرخ فروش محصولات بالادستی با تاخیر اعلام می‌شود. به‌عنوان مثال در مواردی شاهدیم که نرخ فروش میلگرد به‌عنوان محصول نهایی ساعت ۱۰ صبح اعلام می‌شود، درحالی که بهای فروش شمش فولادی که معیار نرخ‌گذاری محصولات فولادی است، ساعت ۱۲ اعلام می‌شود. در همین حال شاهد انواع سفته‌بازی در این بازار هستیم که روند توزیع فولاد و محصولات فولادی را متاثر کرده است.

ابویی درباره راهکارهایی برای بهبود شرایط توزیع فولاد گفت: اصل بهره‌گیری از سازکاری با عنوان بورس کالا برای ایجاد شفافیت در بازار، ضروری به‌نظر می‌رسد. با این وجود، انتظار می‌رود بازارهای رقیبی برای بورس کالا تعریف شوند تا در سایه آن، شرایط کاری بهبود یابد و رقابت شکل بگیرد.

وی همچنین افزود: قدرت بورس کالا با وجود همه امکانات و پشتیبانی‌هایی که دارد، به اندازه یکی از بازارهای سنتی فولاد کشور نیست. درواقع عملکرد بورس کالا به‌جای آنکه به ابزاری شفاف برای تقابل میان عرضه و تقاضا و کشف نرخ بدل شود، به ابزاری برای نرخ‌گذاری محدود شده است. درواقع از این بستر برای نرخ‌گذاری دستوری بهره گرفته شده و بدین‌ترتیب کارآیی خود را از دست داده است. در بازار بورس کالا به‌راحتی و با دستکاری عرضه و تقاضا روی تابلو می‌توان در قیمت‌ها دخالت کرد، درحالی که در بازارهای سنتی بدین‌صورت امکان اعمال نفوذ وجود نداشت.

ابویی در پایان خاطرنشان کرد: شاید پاساژهای بزرگ فولادی کشور تعطیل شده‌اند اما هنوز برای بهبود نظام توزیع به فعالان صنف آهن و فولاد نیاز داریم. چون هیچ مصرف‌کننده‌ای نمی‌تواند صبرکرده و ساعت ۱۲ اقدام به نرخ‌گذاری کند. بازار مصرف، بازاری لحظه‌ای است و صرف زمان قابل‌توجه برای قیمت‌گذاری منطقی به‌نظر نمی‌رسد.

سخن پایانی

نظام توزیع از اهمیت و اثرگذاری ویژه‌ای در روند خریدوفروش محصولات فولادی برخوردار است. انتقادات قابل‌توجهی به نظام توزیع فولاد در کشور وارد است که از ناکارآمدی توزیع این محصولات نشأت می‌گیرد. در چنین شرایطی، شاهد رشد غیرمنطقی فولاد و محصولات فولادی در سایه کمبود عرضه آنها در بازار هستیم. اقدامی که از آن با عنوان بازارسازی یاد می‌شود. سیستم‌های نوین توزیع همچون بورس کالا برای رفع این دست چالش‌ها آماده شده‌اند، هرچند انتقاداتی به عملکرد آن وارد است. نبود شفافیت و تاثیرپذیری از نهادهای قدرت، تاثیرگذاری بر نهادهای قدرت و نبود شفافیت در روند معاملات از مهم‌ترین انتقاداتی هستند که به این سازکار جدید وارد می‌شود.

مصرف آب فولاد مبارکه به کمترین مقدار می‌رسد

فولاد مبارکه در تلاش است با اجرا و بهره‌برداری از پروژه‌های گوناگون در راستای کاهش مصرف آب، نیاز خود به آب را به کمترین مقدار ممکن در این شرایط کاهش دهد. به گزارش روابط‌عمومی شرکت فولاد مبارکه، سیدامیر طباطبائیان، مدیر انرژی و سیالات این شرکت با بیان اینکه بحران کم‌آبی در سال ۱۴۰۰ به‌مراتب از بحران سال ۹۷ سخت‌تر است، گفت: امسال سال سختی برای همه صنایع ازجمله شرکت فولاد مبارکه است، زیرا با ۲ نوع محدودیت آب و برق مواجه خواهند بود.

کاهش ۵ هزار مگاواتی تولید برق

وی با بیان اینکه نیاز فولاد مبارکه به منابع آبی برای تداوم چرخه تولید اجتناب‌ناپذیر است، گفت: خشکسالی‌ها و کمبود منابع آبی پشت سدها، علاوه بر اینکه شرکت‌ها را با مشکل تأمین منابع آبی مواجه می‌کند، تولید برق با نیروگاه‌های برق‌آبی را تقریبا به میزان ۵ هزار مگاوات در کشور کاهش می‌دهد که تأثیر آن، هم در بخش صنعتی و هم در بخش‌های خانگی مشاهده خواهد شد.مدیر انرژی و سیالات شرکت فولاد مبارکه افزود: شرکت فولاد مبارکه به‌عنوان یک شرکت فعال در حوزه صنعت مادر فولاد، با برنامه‌ریزی و اجرای پروژه‌های گوناگون در راستای کاهش مصرف و بهینه‌سازی مصرف آب در فرآیند تولید فولاد در تلاش است تا موانع تولید را در امسال به حداقل برساند. برنامه‌ریزی جهت اجرا و بهره‌برداری از چند پروژه آبی در حوزه تصفیه و بازچرخانی پساب بهداشتی و صنعتی به‌منظور پوشش محدودیت‌های ناشی از خشکسالی‌های اخیر ازجمله این اقدامات است. به‌علاوه انجام اقدامات اقتضایی و متناسب در همه واحدها در قالب کمیته‌ها و پروژه‌های کاهش مصرف آب نیز در جریان است.

استفاده بهینه از منابع آبی

طباطبائیان ادامه داد: مهم‌ترین این اقدامات استفاده از بلودان یا آب زیرکش برخی واحدها که کیفیت مناسبی دارند به‌عنوان آب تازه موردنیاز واحدهای دیگر است. در همین راستا، ۲ پروژه در سال ۹۹ به بهره‌برداری رسید: انتقال آب زیرکش واحد اکسیژن به ورودی نورد گرم که مصرف آب صنعتی این واحد را ۵۰ درصد کاهش داد و پروژه انتقال و استفاده از آب چرخه‌های خنک‌کاری کوره‌های قوس الکتریکی به سیستم خنک‌کاری تختال با آب. این ۲ پروژه تأثیر قابل‌توجهی در کاهش مصرف آب و تولید فولاد و ورق در ناحیه نورد گرم و فولادسازی داشت.

وی تصریح کرد: فولاد مبارکه در تلاش است با ایجاد هم‌زمانی میان تعمیرات بلندمدت سالانه با محدودیت‌های برق و آب تأثیرپذیری تولید از محدودیت‌های موجود را کاهش دهد. در همین راستا سعی می‌کنیم با استفاده از ذخایر داخلی آب فولاد، محدودیت آب را به فصل گرما منتقل کنیم و توقفات برنامه‌ریزی‌شده سالیانه نیز به‌طور متمرکز در این زمان انجام شود. همچنین توقفات کوتاه‌مدت و روزانه نیز در زمان‌های محدودیت پیک مصرف برق خواهد بود تا تأثیر کمتری در میزان تولید ایجاد شود. هدف اصلی همه اقدامات گفته‌شده، دستیابی به برنامه تولید سال ۱۴۰۰ است.

مدیر انرژی و سیالات شرکت فولاد مبارکه با بیان اینکه امسال سال «تولید، پشتیبانی‌ها، مانع‌زدایی‌ها» است، گفت: وظیفه اصلی واحدهایی مثل انرژی و سیالات پشتیبانی از تولید است. اگرچه پیش‌بینی می‌شود امسال از سال سخت ۹۷ دشوارتر باشد اما تاکنون با مدیریت مصرف و منابع آبی و به لطف پروژه‌های انجام‌شده در سال‌های اخیر، در مقایسه با مدت مشابه سال ۹۷، وضعیت بسیار بهتری داریم، بنابراین لازم است همه بخش‌ها در مصرف آب صرفه‌جویی کنند تا با موفقیت از این بحران کم‌آبی عبور کنیم.طباطبائیان خاطرنشان کرد: همه باید در مصرف بهینه آب صنعتی و شرب همکاری لازم را داشته باشند و اگر پروژه‌ای به‌منظور کاهش مصرف آب قابل‌اجراست، آن را در قالب پیشنهاد ارائه دهند.

یادداشت

اصلاح سیاست‌ها ضروری است

محمد حیدرزاده
فعال صنعت سرب و روی

واحدهای تولیدی در صنایع گوناگون برای سال ۱۴۰۰ رشد تولید و فعالیت با حداکثر ظرفیت اسمی را در دستور کار خود دارند. این واحدها در همین حال در تلاش هستند با سودآوری هرچه بیشتر به تولید مشغول باشند. صادرات نیز در رده مهم‌ترین اهداف واحدهای تولیدی است. تولیدکنندگان سرب و روی نیز از این قاعده مستثنا نیستند و برای رشد تولید، افزایش سودآوری و ارتقای سطح صادرات محصولات خود تلاش می‌کنند. چنانچه مواد اولیه موردنیاز این واحدها تامین شود می‌توان به تحقق هدف رشد تولید در این صنعت امید داشت، چراکه درحال‌حاضر بخش قابل‌توجهی از ظرفیت‌های این صنعت خالی مانده است. بدین‌ترتیب با رشد تولید نخستین گام در مسیر توسعه صادرات و سودآوری برداشته خواهد شد.

در ادامه باید خاطرنشان کرد بخشی از مواد اولیه موردنیاز تولیدکنندگان شمش روی از ذخایر داخلی و مابقی آن از طریق واردات تامین می‌شود. تحریم و محدودیت‌های بین‌المللی در طول سال‌های اخیر تجارت بین‌المللی را با دشواری‌هایی روبه‌رو کرده است. چنانچه واردات خاک روی به کشور تسهیل شود، می‌توان به تحقق رشد تولید در این صنعت امید داشت. تولیدکنندگان روی از منظر تولید در جایگاه قابل قبولی قرار دارند. نیروی انسانی، فناوری تولید، مدیریت، بسته‌بندی و... همگی با بهترین کیفیت در این مجموعه فعالیت می‌کنند؛ بنابراین چنانچه الزامات توسعه در مسیر فعالیت آنها تامین شود می‌توان به بهبود عملکردشان امید داشت.

توجه به این نکته ضروری به‌نظر می‌رسد که میزان شمش روی تولیدشده در کشور به مراتب بالاتر از نیاز صنایع داخلی است. درنتیجه همگام با رشد تولید، ارتقای صادرات نیز در رده مهم‌ترین اهداف این تولیدکنندگان قرار دارد. البته فعالان صنعت روی تاکنون توانسته‌اند ظرفیت قابل‌قبولی از بازارهای صادراتی را از آن خود کنند. کما اینکه این شرکت‌ها درحال‌حاضر توانسته‌اند در بازار کشورهای همسایه مانند ترکیه، عراق و افغانستان، امارات و حتی چین حضور پیدا کنند اما کشش بازار بیشتر از عرضه مواد اولیه از سوی این واحدهاست؛ بنابراین چنانچه امکانی برای رشد تولید این واحدها ایجاد شود، زمینه توسعه صادرات این واحدها نیز فراهم است. البته در این مسیر، تصمیمات وزارت صنعت، معدن و تجارت و همچنین سیاست‌گذاری‌های حاکم بر بخش صنعت و معدن نیز اثرگذار است؛ یعنی امید می‌رود سیاست‌گذاری‌ها در مسیر درستی سامان‌دهی شود تا بدین‌ترتیب شاهد بروز چالش در این حوزه نباشیم.

خبر

اجرای طرح‌های اقتصادی با سرمایه‌گذاری ۵ میلیارد یورویی گل‌گهر

در راستای سیاست‌های اقتصاد مقاومتی و سرمایه‌گذاری برای توسعه کشور، مدیرعامل شرکت معدنی و صنعتی گل‌گهر و وزیر صنعت، معدن و تجارت تفاهمنامه همکاری امضا کردند. به گزارش روابط‌عمومی و امور بین‌الملل شرکت گل‌گهر، تفاهمنامه‌ای با حضور علیرضا رزم‌حسینی وزیر صنعت، معدن و تجارت و ایمان عتیقی مدیرعامل شرکت معدنی و صنعتی گل‌گهر و با حضور معاونان وزارت صنعت، معدن و تجارت، رئیس مجمع نمایندگان استان، رئیس کل دادگستری استان و معاون قضایی دادستان کل‌کشور منعقد شد. در این تفاهمنامه مقرر شد شرکت معدنی و صنعتی گل‌گهر در اجرای ۳۶ طرح و پروژه بزرگ اقتصادی، صنعتی و زیربنایی با مبلغ ۵ میلیارد یورو سرمایه‌گذاری کند. این طرح‌ها براساس برنامه جامع توسعه‌ای گل‌گهر و در راستای محورهای تکمیل زنجیره ارزش، تنوع محصولی و جغرافیایی محصولات، توسعه زیرساخت‌ها، توسعه اکتشافات و نوسازی ماشین‌آلات معدنی، ارتقای فناوری‌ها و شتاب‌دهنده‌هاست. در اجرای این طرح‌ها و پروژه‌های بزرگ، اشتغالزایی، انجام مسئولیت‌های اجتماعی، سرمایه‌گذاری برای تولید و تکمیل صنایع معدنی، استفاده از منابع داخلی و بهره‌گیری از حداکثر توان ساخت داخل کشور محوریت داشته و وزارت صنعت، معدن و تجارت و نهادهای مربوط به‌منظور پشتیبانی‌ها و مانع‌زدایی‌ها، تسهیلگر خواهند بود.

یادداشت

آسیب‌شناسی راهکار حل مشکلات است

حسین حاتمی/نماینده مجلس شورای اسلامی

گاهی برخی از مشکلات اقتصادی به‌راحتی با آسیب‌شناسی درست قابل رفع هستند. مانند آنچه برای حوزه معدن اتفاق افتاده است. مسئله کاهش صادرات بخش معدنی که در ابتدای امسال مطرح شد را می‌توان زنگ خطری برای فعالان و صاحبان معادن توصیف کرد چراکه موازنه صادرات و واردات بخش معدنی کشور برای نخستین‌بار به هم خورده و این عدم تعادل نگران‌کننده به نظر می‌رسد. بخش معدن و صنایع معدنی ما توانایی تبدیل به ظرفیت انحصاری برای کشور را دارد؛ به این معنا که علاوه‌بر بی‌نیازی از واردات، بخش صادرات ما افزایش یافته و به‌عنوان یکی از بزرگ‌ترین فعالان معدنی در جهان شناخته شویم. آمار اعلام‌شده مبنی‌بر کاهش صادرات را می‌توان نشان‌دهنده از دست رفتن بخشی از بازارهای جهانی برای بخش معدن و صنایع معدنی دانست. این در حالی است که فعالان معدنی سایر کشورها در بازارهای داخلی ما دنبال جای پای مناسب برای صنایع معدنی خود هستند و روند فعلی در پیش گرفته شده به سمت خروج از تعاملات بین‌المللی، ما را بسیار از جهان امروز عقب نگه می‌دارد که این موضوع برای بخش معدنی کشور به‌شدت حصارآفرین است. بنابراین به منظور جلوگیری از ادامه روند فعلی، باید ضمن آسیب‌شناسی، برای رفع دلایل کاهش صادرات و افزایش واردات بخش معدن و صنایع معدنی کشور تمهیدات مناسبی اتخاذ شود. در این صورت همراه با تامین نیاز بازار داخلی، می‌توانیم شاهد گسترش سهم بازارهای جهانی مواد و صنایع معدنی ایران در سایر کشورها باشیم. می‌توان گفت موانعی که بر سر راه فعالیت صاحبان معادن و فعالان صنایع معدنی قرار گرفته، منجر به کاهش تولید و افزایش واردات شده است. به بیانی دیگر، یکی از موارد مهمی که باید در فعالیت‌های معدنی به آن پرداخته شود، بحث توانایی توسعه بخش معدن و صنایع معدنی است. کشور ما ظرفیت‌های مطلوبی در بخش معدنی داشته و باید برای بهره‌برداری از آنها و همچنین رفع مشکلات متعدد موجود در مسیر فعالیت معدنی، اقدامات گسترده‌ای انجام شود. برخی سیاست‌گذاری‌های محدودیت‌زا را می‌توان یکی از دست‌اندازهای مهم بخش معدنی معرفی کرد. به عبارتی، بحث مهمی که می‌توان در دسته‌بندی مشکلات فعالیت‌های معدنی دانست، سیاست‌گذاری‌های این بخش است. در وهله نخست جای خالی آمایش سرزمین در بخش معدن کشور بسیار احساس می‌شود؛ بدین نحو که چشم‌انداز مناسبی برای آمایش سرزمین در بخش معدن و شناسایی ظرفیت‌های معدنی در جهت بهره‌برداری مطلوب از این ذخایر، تدوین نشده است. به این ترتیب، تا امروز نتوانسته‌ایم به تناسب ذخایر و منابع معدنی موجود در کشور، بهره‌وری داشته باشیم و اکتشافات و استخراج‌های معدنی کشور با محدودیت مواجه شدند. همچنین نباید جهت‌گیری‌های منفی سازمان حفاظت محیط‌زیست و نهادهای زیرمجموعه و مرتبط با آن را نادیده گرفت. به نظر می‌رسد در بحث تاثیر معادن بر محیط‌زیست باید به جای استفاده از قوانین محدودکننده فعالیت‌های معدنی، بحث‌های مدیریتی را مطرح کرده و آن را گسترش دهیم. به عبارت دیگر، مانع‌گذاری بر سر راه فعالیت‌های صاحبان معادن از بین رفته و باید با همکاری فعالان معدنی و مسئولان نهادهای مرتبط با محیط‌زیست، شرایطی ایجاد شود تا ضمن کاهش آسیب به محیط‌زیست، فعالیت‌های معدنی نیز گسترش یابند. در چنین شرایطی معادن به دلیل وجود مقررات زیست‌محیطی تعطیل نشده و طبیعت نیز درگیر مشکلات جدی نخواهد شد. بنابراین بازبینی و اصلاح شیوه‌نامه‌های معدنی، یکی از اقدامات مهمی است که باید در دستور کار مسئولان نهادهای دولتی قرار گیرد. برخی فعالان معدنی کاهش چشمگیر صادرات سنگ‌آهن را یکی از دلایل مهم کاهش صادرات مواد و صنایع معدنی می‌دانند چراکه در سال گذشته شاهد وضع قوانین محدودکننده صادرات سنگ‌آهن کشور بودیم و این موضوع اعتراضات زیادی را برانگیخت. لازم به توجه است که قوانین تدوین‌شده در موضوع کاهش صادرات سنگ‌آهن، به دلیل توجه به فرمایشات رهبر معظم انقلاب مبنی‌بر جلوگیری از خام‌فروشی است. نه‌تنها سنگ‌آهن بلکه تمام مواد معدنی کشور نیز باید در روند تولید صنایع معدنی قرار گیرند و از خام‌فروشی آنها جلوگیری شود. در حوزه مواد معدنی اگر روند صادرات ما برمبنای خام‌فروشی باشد، حتی در صورت ارزآوری قابل‌توجه این اقدام، مناسب به نظر می‌رسد تا مسیر صادرات مواد معدنی بسته شده و فعالان معدنی راه دیگری را جایگزین آن کنند. فعالان معدنی و صاحبان معادن کشور باید به سمت تبدیل مواد معدنی به ارزش افزوده پیش رفته و زنجیره صنایع معدنی را گسترش دهند.

نماینده کارگری شورای عالی کار در گفت‌وگو با صمت:

دوره «گفتاردرمانی» تمام شده است

امیرعباس آذرم‌وند
editor@smtnews.ir

با اعلام تورم ۵۰ درصدی در فروردین امسال از سوی نایب‌رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی دوباره توجهات به مسئله معیشت کارگران و فرودستان در جامعه ایران جلب شد. در حالی به گفته خاندوزی، نرخ تورم در ماه اول امسال به بیش از ۵۰ درصد رسیده که در اسفند حداقل دستمزد افزایش ۳۹ درصدی داشت. به نظر می‌رسد بانک مرکزی هم با اعلام نکردن آمار رسمی تورم که مبنای تعیین مزد است، در عمل به زیان کارگران و به نفع کارفرمایان عمل کرده است.

علی خدایی، نماینده کارگری شورای عالی کار، در گفت‌وگو با صمت تاکید کرد: پس از اینکه کمیته دستمزد افزایش هزینه‌ها را محاسبه کرد ما به‌سرعت درخواست جلسه شورا را خواهیم کرد. امسال حتما ارقام خود را قبل از جلسه منتشر خواهیم کرد. او با اعلام اینکه دوره «گفتاردرمانی» به اتمام رسیده است، خاطرنشان کرد: جامعه تحت تبعیض و فاصله طبقاتی جامعه‌ای پایدار نخواهد بود. مشروح این گفت‌وگو را در ادامه بخوانید:

عکس: صمت

همه قبول دارند یک جامعه تحت تبعیض و دچار اختلافات طبقاتی چشمگیر پایدار نخواهد ماند. نمی‌شود در یک جامعه عده‌ای بهترین زندگی ممکن را داشته باشند و در مقابل خانوارهایی حداقل‌های مورد نیازشان را هم نتوانند تامین کنند

◉ خبرها حکایت از تداوم گرانی‌ها و تشدید آن در سال جاری دارند. در این باره و درحالی‌که حدود ۲ماه از افزایش ۳۹ درصدی حداقل دستمزد می‌گذرد، برخی از این صحبت می‌کنند که تاثیر این افزایش از بین رفته است. در این باره چه نظری دارید؟

واقعیت این است که معیشت کشور به طور عام و به طور خاص طبقه کارگر در ۳ سال گذشته شرایط بدی را از سر گذرانده است. البته این شرایط مشابه ابتدای دهه ۹۰ نشد اما به هر حال پس از سال ۹۲ و از سال ۹۳ به طور دقیق سیاستی مورد توافق طرفین در شورای عالی کار قرار گرفت که برمبنای آن به شکل سالانه و تدریجی از شکاف میان مزد و معیشت کاسته شود. این روش با توجه به ظرفیت‌های موجود در کشور به گونه‌ای بود که با کمترین فشار می‌توانست شرایط رفاهی کارگران را بهبود بخشد.

اما این سیاست تنها تا سال ۹۷ دوام آورد و از آن سال که همزمان با تحریم‌های دوباره بود، این سیاست را کنار گذاشتند. به این ترتیب سهم مزد از کل معیشت به جای اینکه به روند افزایشی خود ادامه دهد، معکوس شد. این در حالی است که هر سال تلاش می‌شود قدرت خرید از دست رفته مزدبگیران بازگردد اما عملا تورم بالای کشور سبب می‌شود در همان ابتدای سال شیرینی تقویت قدرت خرید به دهان نیروی کار کشور تلخ شود و دوباره با افزایش مشکلات معیشتی مواجه شوند.

◉ با وجود اینکه در ۳ سال گذشته همواره مشکلات زیادی وجود داشت اما در هیچ سالی اعتراض به تعیین دستمزد به اندازه اواخر سال ۹۸ نبود. تاثیر آن سیاست امروز در سفره کارگران مشاهده می‌شود؟

قطعا مشاهده می‌شود. اتفاقات سال ۹۸ اتفاقات بسیار بدی بودند. در آن سال برای تعیین حداقل دستمزد حتی توجهی به آمارهای رسمی تورم هم نکردند و مزد تعیین‌شده حتی قدرت خرید از دست رفته را هم جبران نمی‌کرد. برخی گاه اعلام می‌کنند افزایش مزد در فلان سال خیلی خوب بوده و بیش از تورم بوده پس حتما خلأ ناشی از تورم کاهش یافته است. این از نظر من هم حرف غلطی است و هم عوام‌فریبانه.

تعیین حداقل دستمزد به شکل متمادی انجام می‌شود و اگر در یک سال مزد از معیشت عقب بیفتد تا زمانی که این عقب‌افتادگی جبران نشود اثر خود را خواهد داشت. به همین دلیل حتما می‌توان گفت بخشی از مشکلات امروز معیشتی نیروی کار کشور ناشی از رفتارهای غلط در سال‌های گذشته و از جمله در سال ۹۸ بوده است.

◉ با توجه به روند فزاینده تورمی، نمایندگان کارگری شورای عالی کار چه برنامه‌ای برای جبران قدرت خرید دارند؟

درحال‌حاضر ما به جمع‌آوری مستندات می‌پردازیم. اکنون دوستان عضو در کمیته دستمزد در حال انجام مطالعات میدانی خود هستند تا بتوانیم دوباره سبد معیشت خانوار را رصد کنیم و براساس آن سناریوهایی را آماده خواهیم کرد. به هر حال تلاش می‌کنیم تا منافع کارگران را به بهترین شکل تامین کنیم.

◉ در سال‌های گذشته حداقل دستمزد چند درصد از نیازهای معیشتی خانوار را تامین می‌کرده است؟

واقعیت این است که در این زمینه بدترین عملکرد سال‌های پس از انقلاب با اختلاف به سال ۹۱ تعلق دارد. در این سال حداقل دستمزد کارگران می‌توانست تنها حدود ۲۸ درصد از هزینه‌های زندگی را تامین کند. در سال‌های پیشین هم توضیح دادم با تغییر دولت و در سال ۹۲ شرایط مشابه سال ۹۱ بود اما از سال ۹۳ قرار شد به شکاف عمیقی که میان مزد و معیشت وجود دارد به شکل تدریجی خاتمه داده شود. هدف‌گذاری در آن زمان این بود که مزد بتواند ۷۰ درصد هزینه‌های خانوار را تامین کند. این امر هم تا حدودی در سال ۹۶ محقق شد و مزد سهم بالاتری در تامین هزینه‌ها را به دست آورد. در سال ۹۶ مزد می‌توانست ۵۸ درصد از هزینه خانوار را تامین کند که به هر حال در ۵ سال رشدی چشمگیر را داشت اما در سال‌های بعدی تاکنون هر بار افزایش دستمزد در همان ماه‌های نخست سال خنثی می‌شود.

برخی سیاست‌های نادرست باعث شد تا در سال ۹۸ دوباره شرایط معیشت به‌شدت بحرانی شود به نحوی که در پایان سال ۹۸ محاسبات نشان می‌داد مزد به زحمت ۳۴ درصد از نیازهای معیشتی را تامین می‌کند.

◉ با این وصف در مذاکرات مزدی سال گذشته چقدر تصور می‌کردید در ابتدای سال ۱۴۰۰ چنین تورم بزرگی را مشاهده کنیم؟

باور کنید اصلا در مخیله ما هم نمی‌گنجید که تورم چنین افسارگسیخته معیشت خانوار را گروگان بگیرد. شاید از نظر آماری چندان تفاوتی در نرخ تورم امسال و با دو سه سال قبل نباشد اما باید توجه کنیم تورم در دو بخش اصلی هزینه خانوار یعنی خوراکی‌ها و مسکن با شدتی چند برابر بخش‌های دیگر رشد کرده است.

همین امر هم سبب شده که مثلا ما در سال‌های قبلی مشاهده می‌کردیم اثر افزایش مزد در تابستان خنثی می‌شود اما اکنون می‌توانم ادعا کنم تمام تاثیرات افزایش مزد تا پایان اردیبهشت دوام داشته است. روند کنونی تورم هم ما را به‌شدت نگران می‌کند چراکه خوراکی‌ها و مسکن در مرکز آن قرار دارد. حتما همه خبر از افزایش رسمی نرخ روغن دارند. در کنار آن گفته شده مرغ، قند، شکر، برنج و همه نیازهای اساسی خانوار به شکل فزاینده در حال گران شدن هستند.

◉ به شکل آماری هم می‌توانید ما را در جریان محاسبات افزایش هزینه‌ها بگذارید؟

واقعیت این است که براساس محاسبات کمیته دستمزد شورای عالی کار در دو ماه نخست امسال خوراکی‌ها ۸۰۰ هزار تومان گران‌تر شدند این در حالی است که حداقل مزد بین یک میلیون تا یک میلیون و ۴۰۰ هزار تومان رشد کرده است. به این ترتیب خوراکی‌ها به‌تنهایی بیش از ۵۰ درصد از اثر افزایش دستمزد را بی‌تاثیر کرده است. حال هزینه‌ها در بخش‌های دیگر هم افزایش بوده و ما از کمیته دستمزد خواستیم افزایش هزینه‌های دیگر را هم محاسبه کند. من نمی‌خواهم پیش‌داوری کنم اما مشاهدات نشان می‌دهد تاثیر افزایش مزد از بین رفته است.

◉ در سال‌های گذشته هم نمایندگان کارگری در طول سال و با توجه به افزایش هزینه‌ها و تضعیف قدرت خرید خواهان تشکیل جلسه بودند اما پاسخی دریافت نمی‌کردند. امسال چه برنامه‌ای برای تقویت قدرت خرید کارگران تا پیش از پایان سال و مذاکرات مزدی مرسوم دارید؟

پاسخ به این سوال قدری دشوار است زیرا همه اعم از مردم و مسئولان مشکلات را می‌بینند و می‌فهمند اما متاسفانه برخی حاضر نیستند این را بپذیرند.

◉ اما شما تاکید کردید بدترین وضعیت معیشتی به سال ۹۱ تعلق دارد. تفاوت اعتراض کارگران با آن دوران چیست؟

حتما دلایل و عوامل گوناگونی دارد که پژوهشگران می‌توانند درباره این تفاوت به بررسی‌های جدی بپردازند اما به نظر من به دلیل پرداخت یارانه نقدی در آن زمان تا حدی فشارها کاسته می‌شد. از سوی دیگر فراموش نکنیم دولت وقت در چه شرایطی به سال ۹۱ رسید. در دهه ۸۰ اقتصاد ایران شرایط دیگری داشت و کارگران در آن زمان می‌توانستند قدری از حقوق خود را پس‌انداز کنند. به همین دلیل برای سال ۹۱ و ۹۲ توان مقابله بیشتری در مقابل مشکلات داشتند.

اما دولت فعلی شرایط دیگری داشت. من به هیچ وجه قصد مقایسه سیاسی میان دولت‌ها را ندارم اما این را باید پذیرفت که در زمان آقای روحانی در شرایطی این میزان فشار به مزدبگیران وارد شد که دوره پیش از او هم تاب و تحمل جامعه از دست رفته بود و جامعه چنان زیر فشار آن دوران بود که راه آقای روحانی را پذیرفت. به همین دلیل هم امروز طبقه کارگر توان مقابله با فشارهای موجود را ندارند.

◉ شما فکر می‌کنید در خواست نمایندگان کارگری شورای عالی کار مسئولان را به حرکت وامی‌دارد؟

این را من دقیقا نمی‌توانم بگویم یا حدس بزنم. اما با قاطعیت می‌توانم بگویم نمایندگان کارگری شورای عالی کار از تمام ظرفیت قانونی موجود برای پیگیری مطالبات طبقه خود استفاده خواهند کرد. این میان لازم می‌دانم یکبار دیگر به مسئولان کنم دوره «حرف‌درمانی» و «گفتاردرمانی» تمام شده و اکنون جامعه‌ای گرسنه در مقابل شما قرار دارد که تامین معیشت خانوار خود را هم به دشواری انجام می‌دهد.

◉ در میان اهم خواسته‌های طبقه کارگر ایران، کدام مطالبه را عاجل‌ترین مطالبات می‌دانید؟

کارگران مطالبات اصلی گوناگونی دارند که آن‌قدر شرایط دشوار است فعلا مطرح نمی‌شود. مثل مداخله در تصمیم‌گیری‌های اساسی. چرا کارگران باید صرفا تماشاگر سیاست‌گذاری باشند درحالی‌که کارفرمایان و سرمایه‌داران متشکل در انواع تشکل‌های طبقاتی خود چنین حقی را دارند؟

اما اکنون شرایط دشوارتر از این حرف‌ها است. اکنون مهم‌ترین خواسته‌های کارگران را باید معیشت، تشکل‌یابی و امنیت شغلی بدانیم. در میان این ۳ مطالبه هم درنتیجه فشارهای شدید اقتصادی مسئله معیشت در اولویت خواسته‌ها قرار دارد.

◉ مشکل معیشتی را صرفا باید از طریق افزایش رقم مزد حل کرد؟

قطعا نه. راه‌های فراوانی وجود دارد که دولت به آن تن نمی‌دهد. از قضا در قانون اساسی جمهوری اسلامی هم تاکید شده باید دولت برخی از نیازهای جامعه را تامین کند. ما هم صرفا راهکار را افزایش اسمی مزد نمی‌دانیم. از سال ۹۸ شخصا پیگیر حمایت‌های جدی از معیشت مزدبگیران هستم. البته منظورم از حمایت کارهای مرسومی چون تعیین سبد کالا و... نیست. به هر حال اصلاحاتی شد و تصمیماتی مصوب شد اما هنوز معلوم نیست چه سرنوشتی بر سر این تصمیمات آمده است.

در همین بحث‌ها ما تاکید کردیم نهادهای بالادستی در مقابل مسکن کارگری مسئول هستند. قانون اساسی هم بر این امر صحه می‌گذارد اما دولت با وجود این تاکید و تصریح بی‌توجهی کرد. اکنون به دلیل تورم بالا ضریب اهمیت مسکن در سبد خانوار به حدود ۴۰ درصد رسیده است که واقعا جای نگرانی دارد.

همچنین ما مخالف سیاست فعلی ارز ترجیحی هستیم. البته نه اینکه طرفدار بازاری کردن همه چیز باشیم بلکه فکر می‌کنیم هم‌اکنون این ظرفیت در نیروی کار کشور وجود دارد که بتواند از طریق تعاونی‌های کارگری کالاهای اساسی وارد شده را بدون رانت‌خواری و فساد در اختیار مصرف‌کنندگان واقعی قرار دهد.

◉ به نظر می‌رسد شما هم نگران آینده هستید. چنین است؟

همه قبول دارند یک جامعه تحت تبعیض و دچار اختلافات طبقاتی چشمگیر پایدار نخواهد ماند. نمی‌شود در یک جامعه عده‌ای بهترین زندگی ممکن را داشته باشند و در مقابل خانوارهایی حداقل خود را هم نتوانند تامین کنند.

◉ همه این اتفاقات در شرایطی رخ می‌دهد که کرونا همچنان شیوع پیدا می‌کند. شما به‌تازگی از چنگال این بیماری رها شدید. هزینه‌های درمان این بیماری چقدر برای شما تمام شد؟

ما به دفعات مشکلات را گفتیم و از بیان آن خسته شدیم. از قضا کرونا هم شرایط را دشوارتر کرده است. من خوشبختانه به بیماری حاد دچار نشدم و ریه‌ام درگیر نشد و تنها در خانه ماندم. همین بیماری و درمان ساده آن برای من ۶ میلیون تومان آب خورد. از سوی دیگر مشاهدات خودم نشان می‌دهد که اگر بیماری حادتر شود هزینه‌های بیمارستان چند برابر می‌شود. به طور مثال یکی از آشنایان که به آن دچار و ریه‌اش درگیر شد برای بستری شدن در بیمارستان همان ابتدای کار ۴۰ میلیون کارت کشید و به ازای ۵ روز بستری بیماری خود ۴۹ میلیون تومان پرداخت. این رقم معادل یک سال حقوق کارگران است.

◉ نگفتید سرانجام امسال چه برنامه‌ای برای ترمیم مزد دارید؟

ما قبل از هر چیز هنوز متوجه نشدیم با چه زبانی به مسئولان کشور بگوییم مشکل داریم و این مشکلات باید حل شوند. ما حتما پس از تعیین میزان افزایش هزینه‌های خانوار به نمایندگی از کارگران ایران درخواست تشکیل جلسه شورای عالی کار برای ترمیم مزدی را خواهیم داشت. این بار اما تمام آمار و محاسبات خود را اول منتشر خواهیم کرد و بعد به جلسه می‌رویم و امیدواریم بتوانیم پیش از تغییر دولت کمکی به زندگی و معیشت نیروی کار ایران کنیم.

علی خدایی

اکنون مهم‌ترین خواسته‌های کارگران را باید معیشت، تشکل‌یابی و امنیت شغلی بدانیم. در میان این ۳ مطالبه هم درنتیجه فشارهای شدید اقتصادی مسئله معیشت در اولویت خواسته‌ها قرار دارد

۳۱ روز تنفس هوای قابل‌قبول در اردیبهشت

کیفیت هوا در پایتخت طی اردیبهشت در تمامی روزها در شرایط قابل‌قبول قرار داشت. به‌گزارش ایسنا، اطلاعات شرکت کنترل کیفیت هوای تهران نشان می‌دهد در اردیبهشت سال گذشته نیز کیفیت هوا یک روز در شرایط پاک و ۳۰ روز در شرایط قابل‌قبول قرار داشت.

به‌گزارش روابط‌عمومی شرکت کنترل کیفیت هوای تهران، هر یک از شاخص‌های آلودگی تاثیر متفاوتی بر سلامت انسان دارد. در هوای پاک، شرایط کیفیت هوا مناسب و بی‌خطر است. زمانی‌که هوا در شرایط قابل‌قبول قرار دارد، غلظت آلاینده‌ها تاثیر کمی بر سلامتی دارد یا کمتر از حدی است که تاثیر منفی بر سلامت انسان بگذارد.

یادآور می‌شود چنانچه شاخص کیفیت هوا بین عدد صفر تا ۵۰ باشد هوا پاک و چنانچه شاخص بین اعداد ۵۱ تا ۱۰۰ باشد، کیفیت هوا قابل‌قبول است اما اگر شاخص کیفیت هوا بیشتر از عدد ۱۰۰ و بین اعداد ۱۰۱ تا ۱۵۰ باشد هوا ناسالم برای گروه‌های حساس است. زمانی‌که هوا ناسالم برای گروه‌های حساس است، مقدار شاخص کیفیت هوا (AQI) بین ۱۰۱ تا ۱۵۰ قرار می‌گیرد و در نتیجه گروه‌های حساس جامعه، اثرپذیری بیشتری از آلودگی هوا خواهند داشت.

با توجه به وضعیت موجود، هرچه به جلوتر می‌رویم این روند ادامه خواهد داشت، زیرا در روزهای گرم تابستان وزش باد بسیار کمتر و به همان اندازه، توده‌های آلاینده در کلانشهرها به‌ویژه تهران بیشتر خواهد بود.

همزمان با امضای تفاهمنامه مشترک انجام شد

احیای مسئولیت اجتماعی در راستای اقتصادمقاومتی

گروه صنعت
editor@smtnews.ir

احیای مسئولیت‌های اجتماعی شرکت‌ها در چارچوب اقتصاد مقاومتی با امضای تفاهمنامه مشترک از سوی وزیر صنعت،معدن وتجارت،مدیرعامل گروه خودروسازی سایپا و مدیران ارشد استان اصفهان در شرکت سایپاسیتروئن آغاز شد. این تفاهمنامه در راستای تحقق اقتصاد مقاومتی ابلاغی از سوی رهبر معظم انقلاب و پیاده‌سازی اقتصاد مردمی درون‌زا اجرا خواهد شد.

■ تولید و مسئولیت اجتماعی

مسئولیت اجتماعی، یکی از مولفه‌های مهم تولید است. صنعتگر به‌جز تولید، موظف است محصولی ارائه دهد که کمترین آسیب را برای محیط‌زیست داشته باشد.به‌گزارش سایپانیوز، تفاهمنامه احیای مسئولیت‌های اجتماعی اقتصاد مقاومتی که به امضای علیرضا رزم‌حسینی، وزیر صنعت، معدن و تجارت و سیدجواد سلیمانی، مدیرعامل گروه خودروسازی سایپا رسید، دستیابی به توسعه متوازن منطقه‌ای برای استفاده حداکثری از ظرفیت‌های بخش مردمی و غیردولتی را در دستور کار دارد. آیت‌اله عباسعلی سلیمانی نماینده ولی‌فقیه و امام‌جمعه کاشان، عباس رضایی استاندار اصفهان، سیدجواد ساداتی‌نژاد نماینده مردم کاشان و آران و بیدگل در مجلس، روح‌اله دهقانی دادستان کاشان، علی‌اکبر مرتضایی فرماندار ویژه کاشان و ناصر آقامحمدی مدیرعامل سایپاسیتروئن از دیگر امضاکنندگان این تفاهمنامه بودند. تحقق‌بخشی به رویکرد دولت برای دستیابی به عدالت اجتماعی و توسعه متوازن با توجه به شرایط اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و طبیعی منطقه در کنار تکیه بر قابلیت و توانمندی‌های بومی و طبیعی در راستای مردمی و درون‌زا کردن اقتصاد منطقه و ارتقای تاب‌آوری جامعه محلی از مهم‌ترین اهداف این تفاهمنامه است. توانمندسازی روستاییان با استفاده از ظرفیت‌های بومی، اولویت‌دادن به رفع محرومیت، حفظ عزت‌نفس و کرامت انسانی محرومان و رفع مشکلات اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی محلات شهر کاشان از دیگر اهداف تفاهمنامه احیای مسئولیت‌های اجتماعی اقتصاد مقاومتی است. موضوع دیگر تعیین‌شده در این تفاهمنامه، جلب مشارکت‌های مردمی و توانمندسازی جوامع محلی برای معیشت پایدار و جذب سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی است.

■ شاهین سایپا با نمایشگر سراتو

همچنین گروه خودروسازی سایپا در راستای تحولاتی که این خودروساز در محصولات خود داشته،اعلام کرد با هدف تسریع در تکمیل کاری، تجاری‌سازی و تحویل محصولات شاهین و نیز استقبال بسیار خوب مشتریان دارای حواله سررسید شده، امکان انتخاب نمایشگر (مالتی‌مدیا) سراتویی را برای همه مشتریان فراهم کرده و حواله‌داران شاهین می‌توانند، پیش از صدور دعوتنامه مالتی‌مدیای خود را انتخاب کرده تا در روند تحویل خودرو تسریع شود. عدم‌تامین به‌موقع از سوی یکی از شرکت‌های سازنده قطعات به‌دلیل مشکلات و محدودیت‌های جاری، تامین برخی قطعات خودروها از جمله نمایشگر شاهین، تجاری‌سازی و تکمیل و تحویل این خودروها را براساس زمان اعلام‌شده در قرارداد با تاخیر مواجه کرده است. بر این اساس، با دستور ویژه مدیرعامل گروه سایپا و طی یک برنامه‌ریزی فشرده اقدامات فنی‌مهندسی برای ایجاد امکان نصب یک نمایشگر دیگر عملیاتی شد و در حداقل زمان مالتی‌مدیای سراتویی (ساخت کشور کره‌جنوبی) روی تعدادی از شاهین‌های تولیدی نصب شد و مشتریانی که نوبت تحویل خودرو آنها فرا رسیده بود با استقبال از این ابتکار و ثبت موافقت در سایت سایپا خودرو خود را تحویل گرفتند. بر همین اساس و با توجه به‌احتمال ادامه مشکلات برای تامین این قطعه از سوی سازنده تا مدتی دیگر، سایپا تصمیم گرفته و اعلام کرده که سایر خریداران شاهین نیز در صورت تمایل می‌توانند خودرو خود را با نمایشگر سراتویی تحویل بگیرند. براساس اعلام گروه خودروسازی سایپا، هم‌زمان با اتخاذ و اجرای این تصمیم برای تکمیل و تحویل خودروهای شاهین، تلاش برای تامین قطعات از پیش برنامه‌ریزی‌شده برای شاهین با جدیت ادامه دارد. گفتنی است نمایشگر جایگزین‌شده در محصولات شاهین که مشتریان حق انتخاب آن را دارند، ساخت کشور کره‌جنوبی است و براساس استاندارد کیفی و الکتریکی شرکت کیا طراحی‌شده است. از نظر ابعاد صفحه‌نمایش، مانیتور سراتویی مشابه نمایشگر قبلی بوده و قابلیت اتصال به دوربین دنده عقب، درگاه‌های ورودی مختلف، پخش فرمت‌های گوناگون تصویری و صوتی، رهیاب ماهواره‌ای، قابلیت اتصال مستقیم به تلفن‌های همراه آیفون و سیستم‌عامل‌های IOS و... را دارد. همچنین قیمت، گارانتی و ضمانت کیفی نمایشگر سراتویی بیشتر از نمایشگر دیگر است.

> حواله‌داران شاهین می‌توانند پیش از صدور دعوتنامه، مالتی‌مدیای خود را انتخاب کرده تا روند تحویل خودرو آنها تسریع یابد

■ سخن پایانی

بنابر این گزارش تعاملات و مشارکت‌های درون کشوری در حال پررنگ شدن است. تولیدکنندگان با نهادهای ذی‌ربط در حال همکاری برای بهبود تولید در راستای مسئولیت اجتماعی هستند. این امر می‌تواند زمینه‌ساز تغییرات در صنعت خودرو کشور باشد. از سوی دیگر، ارتقای کیفی محصولات خودرویی در همین راستا در حال پیگیری و انجام است.

سایپای نوین و تولید خودروهای باکیفیت

عضو کمیسیون امور داخلی کشور و شوراهای مجلس شورای اسلامی اظهارکرد: سیاست سایپای نوین و رفتن به سمت تولید خودروهای شاسی‌بلند و باکیفیت، یکی از اقدامات خوب سایپا در دوره جدید است. به‌گزارش سایپانیوز، جلال رشیدی، نماینده مرودشت و ارسنجان مجلس شورای اسلامی با اشاره به اتخاذ سیاست سایپای نوین از سوی مدیران این شرکت خودروساز گفت: اقدام شرکت سایپا برای رفتن به سمت تولید خودروهای با کیفیت و نرخ مناسب، اقدامی قابل‌تحسین و قابل‌توجه است.

رشیدی در همین راستا به تولید خودرو شاهین از سوی سایپا اشاره و تصریح کرد: شاهین یک خودرو باکیفیت بوده و از خودروهای قبلی به‌لحاظ کیفی بالاتر است و می‌تواند با برخی از خودروهای خارجی رقابت کند.

عضو کمیسیون امور داخلی کشور و شوراهای مجلس شورای اسلامی درباره اتخاذ سیاست سایپای نوین و رفتن به سمت افزایش تولید قطعات خودرو و همکاری سایپا با شرکت‌های دانش‌بنیان ایرانی و استارت‌آپ‌های زیر نظر نیروهای مسلح، تاکید کرد: باید با استفاده از ظرفیت نخبگان و قطعه‌سازان داخلی صنعت خودرو را بومی‌سازی کنیم و نیاز کشور به خارج را کاهش دهیم. رشیدی با اشاره به انتقادات برخی از مردم به صنعت خودرو ایران گفت: مردم نسبت به نرخ و کیفیت خودرو معترض هستند و به خودروسازان انتقاد دارند.

وی افزود: تا زمانی‌که در صنعت خودرو انحصار وجود داشته باشد، نمی‌توانیم شاهد رقابت و افزایش کیفیت خودرو و همچنین کاهش نرخ خودرو باشیم.

عضو کمیسیون امور داخلی کشور و شوراهای مجلس شورای اسلامی با بیان اینکه هر وقت عرضه و تقاضا با هم همخوانی نداشته باشد، قیمت‌ها افزایش می‌یابد، تصریح کرد: درحال‌حاضر عرضه کم و تقاضا زیاد است و خودرو با هر قیمتی ارائه می‌شود. او اظهارکرد: باید این انحصار شکسته شود که یکی از راهکارهای موجود واردات خودرو ورود شرکت‌های بزرگ به داخل کشور است.

رشیدی با اشاره به ضرورت تنوع در طراحی و ساخت پلتفرم‌های جدید در داخل کشور گفت: اگر پلتفرم‌های جدید تولید و عرضه شود، به‌طور قطع مردم به خودرو داخل تمایل پیدا می‌کنند.

شاهین نقطه عطفی در کارنامه سایپا

عضو کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی اتکای بیش‌ازپیش به توانمندی‌های داخلی در طراحی و تولید خودرو شاهین را گام بلندی برای مقابله با تحریم‌ها اعلام و بر قابلیت‌ها و نقاط برجسته این خودرو در حوزه طراحی و رعایت استانداردهای ایمنی تاکید کرد.

به‌گزارش سایپانیوز، علی‌اکبر کریمی با بیان اینکه طراحی و ساخت خودرو شاهین، نقطه مثبتی در کارنامه شرکت سایپا به‌شمار می‌رود، اظهارکرد: پس از حرکت شرکت سایپا در تولید و عرضه محصولات جدید، طراحی و تولید خودرو باکیفیت و با استاندارد بالای شاهین به‌منزله نقطه عطفی در روند فعالیت این شرکت خواهد بود.

این نماینده مجلس یازدهم با توجه به تحریم ظالمانه صنعت خودرو کشور اتکای بیش‌ازپیش به توانمندی‌های داخلی در طراحی و تولید خودرو شاهین و داخلی‌سازی ۸۵ درصدی این محصول را گام بلندی برای مقابله با تحریم‌ها اعلام کرد و افزود: بدین‌ترتیب خودرو شاهین می‌تواند یک خودرو ملی تلقی شده و در عین حال در جلب دانقه و تامین نیاز مصرف‌کنندگان موفق باشد و از فشار خارجی بر صنعت خودرو کشور نیز بکاهد.

این عضو کمیسیون ویژه جهش تولید و نظارت بر اجرای اصل ۴۴ قانون اساسی همچنین با تایید این مطلب که گارانتی ۳ سال یا ۶۰ هزار پیمایشی که از سوی خودروسازی سایپا برای محصول جدید شاهین در نظر گرفته‌شده، حرکت تدریجی در جهت انطباق با واقعیت‌های صنعت خودرو در سطح جهانی است، تاکید کرد: ارتقای داوطلبانه استاندارد کیفی خودروهای داخلی اقدامی بسیار مثبت برای افزایش اعتماد عمومی نسبت به صنعت خودرو داخلی و تامین حقوق مصرف‌کنندگان به‌شمار می‌رود.

کریمی در ادامه تصریح کرد: این حق مصرف‌کنندگان است که از حق انتخاب میان خودروهای داخلی و خارجی برخوردار باشند و خودروسازان داخلی زمانی می‌توانند موفق باشند که تولیدات خود را در یک فضای رقابتی عرضه کنند.

وی با بیان اینکه روند ارتقای کیفیت در صنعت خودرو داخلی، یک مطالبه عمومی و جدی است، اذعان کرد: ارتقای پیوسته کیفیت و ایمنی خودروهای داخلی و انطباق با استانداردهای جهانی یک انتظار همگانی از دست‌اندرکاران صنعت خودرو کشور است که به فعلیت درآمدن این موضوع، موجب کاهش تصادفات و تلفات جاده‌ای و جلب رضایت مصرف‌کنندگان شده و در عین حال امکان بالقوه صادرات فراهم خواهد شد.

زمینه تولید تایرهای رینگ ۱۳ تا ۱۵ در کشور فراهم است

سخنگوی انجمن صنفی صنعت تایر ایران با تاکید بر توانایی تایرسازان در تولید رینگ ۱۳ تا ۱۵ که با ممنوعیت واردات مواجه شده‌اند، پیشنهاد همکاری واردکنندگان با تولیدکنندگان داخلی در صادرات محصول تایر را مطرح کرد.

مصطفی تنها در گفت‌وگو با خبرخودرو درباره دلایل ممنوعیت واردات تایرهای رینگ ۱۳ تا ۱۵ اظهارکرد: تمام تایرهای رینگ ۱۳ تا ۱۵ در داخل به تولید می‌رسد و این تایرها عمده مصرف کشور در بخش سواری را به خود اختصاص می‌دهند.

وی افزود: رینگ ۱۳ تا ۱۵ به سه گروه خودرو پراید، پژو و سمند تعلق دارند که این خودروها بیش از ۹۰ درصد خودروهای تولیدی کشور را شامل می‌شوند و رینگ ۱۳ تا ۱۵ نیز به‌عنوان اصلی‌ترین محور فعالیت تایرسازان کشور به‌شمار می‌رود.

سخنگوی انجمن صنفی صنعت تایر ایران با تاکید بر اینکه تولید این گروه تایرها متناسب با میزان مصرف داخلی و حتی مازاد بر نیاز کشور است، گفت: فقط برخی از اندازه‌ها بسیار محدود در رینگ ۱۳ یا ۱۴ که ممکن است، مختص تعداد محدودی خودروهای قدیمی باشند، تولید داخلی ندارند که در صورت مواجهه با تقاضا، امکانات، ظرفیت و فناوری موردنیاز برای تولید این اندازه‌ها نیز در داخل فراهم است.

تنها در ادامه بیان کرد: پیشنهاد می‌شود، واردکنندگان تایر که تجربه و شناخت کافی از بازارهای بین‌المللی دارند، با همکاری تولیدکنندگان داخلی اقدام به صادرات تولیدات داخلی در این ۳ رده محصول کنند تا زمینه رونق صنعت داخلی نیز فراهم شود.

وی تصریح کرد: میزان تولیدات تایرسازان داخلی در بخش سواری به ۲۲ میلیون حلقه در سال ۹۹ افزایش یافت، درحالی‌که مصرف سالانه کشور حداکثر ۲۱ میلیون حلقه است.

سخنگوی انجمن صنفی صنعت تایر ایران اذعان کرد: اگر اندازه‌هایی با مصرف خرد و با تقاضای اندک نظیر تایرهای بنز و بی‌ام‌و که تولید داخل ندارند، از تقاضای ۲۱ میلیون حلقه کسر شود، به‌طوری که این تایرهای پراکنده، یک میلیون حلقه در سال باشند، ۲۰ میلیون حلقه باقی می‌ماند که بدین‌ترتیب، ۱۰ درصد بیش از مصرف کشور در حال تولید است.

تنها در ادامه با اشاره به گستردگی اندازه انواع تایر درباره آماری نظیر فقدان ۲۲ اندازه تایر رینگ ۱۵ در داخل کشور گفت: نکته دارای اهمیت این است که کدام اندازه‌ها مصرف داخلی دارند، علاوه‌بر اینکه هر سایزی که کشش آن در بازار وجود داشته باشد، با توجه به وجود فناوری و توان داخلی در صورت اعلام نیاز و انعقاد قرارداد به تولید خواهد رسید.

سخنگوی انجمن صنفی صنعت تایر ایران با توجه به تعرفه ۴۰ درصدی واردات تایرهای سواری و نرخ بالای ارز درباره این موضوع که مشکل صنعت تایر درحال‌حاضر بیش از آنکه بحث واردات باشد، ممنوعیت صادرات و وجود موانعی نظیر سامانه جامع تجارت است، گفت: دریافت تعرفه ۴۰ درصدی با ارز ۴۲۰۰ تومانی محاسبه می‌شود، علاوه‌بر اینکه هر چند قطعا ممنوعیت صادرات مشکل اصلی تولیدکنندگان داخلی است اما صادرات و واردات دو موضوع کاملا مستقل از یکدیگر هستند.

تنها در پایان خاطرنشان کرد: تولیدکنندگان مکررا بر این موضوع تاکید داشته‌اند که واردات محصولی مانند تایر که توان تولید داخلی آن به میزان نیاز کشور و حتی مازاد بر آن وجود دارد، ازآنجایی‌که با مصرف ارزی نیز همراه است، براساس کدام استدلال انجام می‌شود، درحالی‌که می‌توان ارز موجود را به واردات کالاهای ضروری‌تر اختصاص داد.

دلیل کاهش عرضه خودرو

سخنگوی انجمن سازندگان قطعات و مجموعه‌های خودرو درباره چرایی علت کاهش عرضه خودرو از سوی دو خودروساز بزرگ کشور توضیحاتی ارائه داد. فرهاد بهنیا در گفت‌وگو با باشگاه خبرنگاران جوان، در پاسخ به پرسشی مبنی بر اینکه دلیل کاهش عرضه خودروهای ایران‌خودرو و سایپا به بازار چیست، گفت: نقدینگی ایران‌خودرو و سایپا کاهش‌یافته و این موضوع در عرضه آنها اثر گذاشته است. وی افزود: بسیاری از سازندگان قطعه برای دریافت پول به مشکل برخورده‌اند که کارشان به مجلس کشیده شده است. بزرگ‌ترین مشکلات قطعه‌سازان مشکل نقدینگی است و باعث می‌شود تولید انواع قطعات مانند جلوبندی و چراغ با بحران روبه‌رو شود. در اصل، روش قیمت‌گذاری کنونی اجازه نمی‌دهد مشکل نقدینگی حل شود.او بیان کرد: چندی پیش‌طرح واگذاری خودرو به بورس را مطرح کردند اما روش اجرایی آن مشخص نشده و ممکن است حتی این روش همان رانت روش قیمت‌گذاری فعلی را به‌وجود بیاورد و در نهایت خودرو بازهم با نرخ بالا فروخته شود، چراکه کشف نرخ نیز در آن مشخص نشده است. او ادامه داد: متاسفانه در کشورمان نهادی برای تصمیم‌گیری درباره قیمت‌گذاری خودرو نداریم و وزارت صنعت، معدن و تجارت، شورای رقابت، سازمان حمایت و مجلس روش‌های مختلفی را برای قیمت‌گذاری اعلام می‌کنند. در کشورمان توانایی افزایش تولید را داریم و حتی امسال با وجود مشکل نقدینگی ۲۵ درصد افزایش تولید داشته‌ایم. مطالبات قطعه‌سازان فقط در ۲ ماه نخست امسال به ۳۵ هزار میلیارد تومان رسیده است و اکنون نمی‌توانیم ورق فولادی، نیم‌ساخته و دیگر مواد اولیه را خریداری کنیم. سخنگوی انجمن قطعه‌سازان گفت: خودروسازان خودرو تولید می‌کنند اما نمی‌توانند آن را تجاری کنند، چراکه برخی قطعات را نمی‌توانند تهیه کنند. اکنون نرخ خودرو در بازار و کارخانه ۱۰۰ درصد اختلاف دارد. او تصریح کرد: قطعه‌ساز به سایت بهین‌یاب برای تهیه مواد اولیه مراجعه می‌کند اما موانعی سر راه آنها گذاشته‌شده که نمی‌توانند فعالیت خود را به‌خوبی ادامه دهند و ممکن است حتی توقف تولید داشته باشند.

مزدا CX-۳ به پایان خط تولید نزدیک می‌شود

مزدا به‌تازگی خط تولید CX-۳ مدل ۲۰۲۱ را کاهش داده و این کار به معنای پایان تولید این مدل خودرو است. به‌گزارش باشگاه خبرنگاران جوان، مزدا پس از تولید در سال ۲۰۲۱ مدل CX-۳ را از خط تولید خود خارج می‌کند. CX-۳ کوچک‌تر و قدیمی‌تر از مدل CX-۳۰ جدید و البته از نظر اندازه و نرخ مشابه است. مزدا CX-۳ مدل ۲۰۲۱ به صورت استاندارد از سیستم صوتی با ۶ بلندگو، بلوتوث، صفحه لمسی ۷ اینچی، صفحه‌نمایش فعال، اندروید اتو و اپل کارپلی بهره می‌برد. از سایر تجهیزات این خودرو نیز می‌توان به شیشه‌های برقی، صندلی‌های پارچه‌ای، استارت دکمه‌ای، ورود بدون کلید و ترمز پارک الکترونیکی با اتوهُلد اشاره کرد. این کراس‌اوور جمع‌وجور به صورت استاندارد از بسته ایمنی مزدا بهره می‌برد که مواردی چون دوربین دنده عقب، پایش نقاط کور، نور بالای خودکار، هشدار خروج از مسیر، کروز کنترل رادار، ترمز شهری هوشمند و تشخیص عابران در شب را شامل می‌شود. این خودرو از تجهیزات دیگری چون آنتن بال کوسه‌ای، اسپویلر روی سقف، جلوپنجره مشکی، ۲ خروجی اگزوز، رینگ‌های ۱۶ اینچی و چراغ‌های حساس به گردوغبار نیز بهره‌می‌برد. اکنون این کارخانه خودروسازی تصمیم گرفته این خودرو را از خط تولید خارج کند و اساسا این مدل قدیمی را با CX-۳۰ جدید جایگزین خواهد کرد. این دو در بخش ساب‌کامپکت در کنار یکدیگر به رقابت می‌پردازند و CX-۳۰ از CX-۳ تاریخ‌دار قدرتمندتر، جادارتر و مجلل‌تر است. درحالی‌که CX-۳۰ براساس مزدا ۳ جمع‌وجور ساخته‌شده، CX-۳ نیز براساس کامپکت کوچک مزدا ۲ ساخته‌شده، این بدان معنی است که در داخل از بسیاری از رقبای خود بسیار کوچک‌تر است. نمایش این خودرو برای سال ۲۰۱۶ آغاز شد و طی این سال‌ها فقط به‌روزرسانی‌های کمی داشته است. مزدا به‌تازگی خط تولید خود را کاهش داده و این آغاز پایان این مدل است. براساس شنیده‌ها ممکن است در نتیجه این تغییر، مزدا سرانجام CX-۳۰ را به CX-۳ تغییر نام دهد.

یادداشت

وارسی یک اختلاف قدیمی

علی‌محمد احمدی/ نماینده پیشین مجلس شورای اسلامی

شفافیت در انتشار آمار یکی از الزامات اجرای سیاست‌های انضباطی در اقتصاد است و در کشورهای توسعه‌یافته نیز اهمیت بسیار بالایی دارد. تجربه نشان داده هرگاه دولت‌ها و بانک مرکزی در انتشار آمار شفاف عمل کرده‌اند میزان پاسخگویی نیز افزایش یافته و به همین دلیل شاخص‌های کلان اقتصاد نیز به‌شکل معناداری بهبود وضعیت اقتصادی را نوید داده‌اند. اما در سال‌های اخیر شاهد وجود یک خلأ آماری در اقتصاد هستیم که بین بانک مرکزی و مرکز آمار وجود داشته و تفاوت‌هایی بین گزارشات این دو نهاد به چشم می‌خورد.

همان‌طور که گفته شد موضوع اختلاف آماری بانک مرکزی و مرکز آمار ایران، به قدری قدیمی شده که اکنون به یک مشکل ریشه‌دار تبدیل شده و به‌نوعی هم عادی جلوه می‌کند.

اما نباید فراموش کرد این تناقضات تولیدکنندگان، فعالان اقتصادی، بازرگانان، سهامداران بازار سرمایه، متقاضیان تسهیلات بانکی و... را دچار مشکل می‌کند، چراکه نمی‌توانند با خیال راحت روی داده‌های منتشر شده حساب و برای فعالیت‌های خود استراتژی مشخصی تبیین کنند.

باید توجه داشت شفافیت اقتصادی بدون ارائه آمار و اطلاعات درست در هیچ سیستم اقتصادی امکان‌پذیر نیست، اما متاسفانه به‌ویژه از برنامه‌های دوم و سوم توسعه به این سو، اطلاعاتی که مرکز آمار و بانک مرکزی منتشر می‌کنند، دچار تناقضاتی گاه اساسی است که همواره موجبات سردرگمی فعالان اقتصادی را فراهم کرده است.

مرکز آمار ایران به‌عنوان متولی ارائه آمارهای کشور و همچنین بانک مرکزی در جایگاه سیاست‌گذار در حوزه پولی و بانکی هر یک مدعی‌اند که وظیفه انتشار آمارهای اقتصادی به‌ویژه نرخ تورم، رشد اقتصادی، شاخص‌های تولید، شاخص‌های سرمایه‌گذاری و... بر عهده آنهاست و مرجع مقایل در کارشان دخالت می‌کند. در سال‌های اخیر هم سعی شد این موازی‌کاری و هم‌پوشانی وظایف بین این دو نهاد حل شود اما می‌بینیم که مشکل همچنان پابرجاست.

به‌تازگی هم بانک مرکزی و مرکز آمار بر سر نرخ تورم دچار اختلاف شده بودند. از یک سو بانک مرکزی می‌گفت شاخص‌ها و سنجه‌های ما دقیق‌تر است و مرکز آمار هم مدعی بود گزارشی که ارائه کرده واقعی و علمی‌تر است؛ در حالی که هر یک از این دو نهاد از متدهای مختلفی استفاده کرده بودند که به‌طبع دو نتیجه ناهمگون را در بر داشت و باعث ایجاد اختلافات شد.

مجلس هم در دوره پیشین طرحی را به تصویب رساند که طبق آن مرکز آمار متولی انتشار آمارهای اقتصادی اعلام می‌شد و قرار هم شده بود بانک مرکزی دیگر این آمارها را اعلام نکند، اما بانک مرکزی معتقد بود مثلا نرخ تورم ریشه پولی دارد و عواملی مانند نقدینگی و پایه پولی در آن موثر هستند که کاملا در حیطه مسئولیت‌های این نهاد است؛ پس وظیفه ارائه آمار مربوط به این حوزه نیز برعهده خودش است. به همین دلیل همچنان با وجود تصویب قانونی برای حل این مشکل شاهد ادامه اختلافات هستیم.

این اختلاف باعث می‌شود در مجامع بین‌المللی هم دچار مشکل شویم، چراکه نهادهایی مانند بانک جهانی و صندوق بین‌المللی پول با استناد به اطلاعاتی که نهادهای رسمی کشورها ارائه می‌کنند، اقدام به انتشار گزارش‌های سالانه خود می‌کنند اما درباره ایران نمی‌دانند که باید به آمار بانک مرکزی استناد کنند یا گزارش‌های مرکز آمار را مرجع قرار دهند؟!

مسئله دیگر این است که برخی از اطلاعات مرکز آمار که از خانوار و اصناف تهیه می‌شود، در اختیار بانک مرکزی نیست و آمار مربوط به انتشار پول و فاکتورهای پولی و بانکی فقط ازسوی بانک مرکزی جمع‌آوری می‌شود که مرکز آمار امکان دستیابی به آنها را ندارد. با این وجود، به‌نظر می‌رسد اگر یک کارگروه مشترک بین نهادهای ذی‌ربط ایجاد شود می‌توان امیدوار بود این مشکل قدیمی حل شود. این دو نهاد باید در این کارگروه سعی کنند با همکاری یکدیگر آماری دقیق و واحد را برای استفاده فعالان اقتصادی و همچنین انتشار در رسانه‌ها آماده کنند.

هشدار نسبت به اجاره کارت ملی برای امور بانکی و ارزی

بانک مرکزی اعلام کرد: از اجاره کارت ملی به افراد سودجو، به‌منظور انجام خدمات پولی، بانکی و ارزی به‌طور جدی خودداری شود، زیرا عواقب ناشی از آن برعهده دارنده مدارک هویتی است.

به‌گزارش روابط عمومی بانک مرکزی، اجاره کارت ملی به‌منظور انجام امور خدمات پولی، بانکی و ارزی امری است که برای پوشش فعالیت‌های سودجویانه، مجرمانه، پولشویی و فرار مالیاتی کاربرد دارد.

براساس اعلام بانک مرکزی، پیشنهاددهندگان، کسانی هستند که برای گریز از عواقب فعالیت‌های خلاف قانون، مسئولیت آن را در قبال پرداخت مبالغی اندک، یکسره متوجه اجاره‌دهندگان می‌کنند؛ از این رو به مردم اکیدا توصیه می‌شود به هیچ عنوان و تحت هیچ شرایطی، پیشنهاد سپردن مدارک و اطلاعات هویتی (اجاره کارت ملی/ حساب بانکی) را با هیچ مبلغی نپذیرند تا از عواقب جدی ناشی از فعالیت‌هایی که از این طریق رخ می‌دهد در امان باشند.

در سال‌های اخیر، اجاره کارت ملی برای افتتاح حساب بانکی و نقل و انتقال پولی رونق زیادی داشته که عمده آنها برای فرار مالیاتی و پولشویی و قاچاق مورد استفاده قرار می‌گرفته است. در برخی موارد کارت‌های ملی و حساب‌های بانکی به مبلغ ماهانه ۵۰۰ هزار تا ۵ میلیون تومان اجاره می‌شد، این در حالی است که میلیاردها تومان به نام صاحبان کارت‌های ملی، تخلف ثبت شده که پرونده برخی از این تخلفات در مراجع قضایی، باز است.

چشم‌انداز اقتصادی ۱۴۰۰، با نگاهی به وین

سنگ بزرگ تورم پیش پای اقتصاد

سهند اینانلو
editor@smtnews.ir

پیش‌بینی در بین فعالان اقتصادی همواره به‌عنوان نوعی از موهبت و برتری شناخته می‌شود؛ از پیش‌بینی نرخ ارز گرفته تا حدس زدن عملکرد سهم‌های مختلف در بورس تهران همگی از دغدغه‌های فعالان اقتصادی بوده است. اما پیش‌بینی نرخ تورم در اقتصادی که ۵۰ سال آزگار با این پدیده دست به گریبان است، به‌عنوان یکی از محورهای فعالیت اقتصادی در کشورمان شناخته شده است؛ یعنی حتی فعالان خرد نیز برای اجرای یک طرح اقتصادی شرایط عمومی کشور را سنجیده و باتوجه به آن حدس می‌زنند که اقتصاد کشور در ماه‌ها و سال‌های پیش رو تا چه حد باثبات خواهد بود تا باتوجه به آن ریسک سرمایه‌گذاری در بخش‌های مختلف را بسنجند.

در حال حاضر نیز بسیاری از اقتصاددانان بر این نکته که اقتصاد ایران در سال ۱۴۰۰ نیز تورم بسیار بالایی را تجربه خواهد کرد تاکید دارند. کارشناسان و فعالان نیز معتقدند دولت باید تمام تمرکز خود را برای رفع تحریم‌ها به کار گیرد تا بار دیگر درآمدهای نفتی را به‌دست بیاورد و بتواند کسری بودجه احتمالی سال جاری را جبران کند؛ در غیر این صورت نه‌تنها نمی‌توان به کنترل تورم در آینده امیدوار بود بلکه به باور برخی از کارشناسان اقتصاد ایران باید خودش را برای روزهای به‌مراتب سخت‌تر از وضعیت کنونی آماده کند زیرا دولت‌ها به‌طور سنتی برای جبران کسری بودجه دست در جیب بانک مرکزی می‌کنند و اصطلاحا این نهاد سیاست‌گذار پولی را به انتشار پول وامی‌دارند که در نتیجه این کار نقدینگی رشد می‌یابد و تورم تشدید می‌شود.

تا زمانی که بی‌انضباطی مالی و هزینه‌های جانبی دولت‌ها تا این حد بالاست، نمی‌توان انتظار کنترل تورم و کاهش آن به زیر ۱۰ درصد را داشت

برخی کارشناسان و مسئولان معتقدند احیای برجام می‌تواند وضعیت را تعدیل کند، زیرا دولت می‌تواند به منابع ارزی خود دسترسی پیدا کند و از طرفی هم صادرات نفت از سر گرفته می‌شود. به‌باور این گروه همین موارد می‌تواند میزان کسری بودجه ۱۴۰۰ را کاهش دهد. البته این نگاه که در بین خوشبین‌ترین فعالان و کارشناسان اقتصادی وجود دارد نیز به هیچ عنوان ادعای کاهش چشمگیر نرخ تورم را ندارد، بلکه در بهترین شرایط، تورمی بین ۳۵ تا ۴۰درصد را برای ماه‌های آینده پیش‌بینی می‌کند.

چشم‌انداز تورم با نگاهی به وین

کامران ندری، اقتصاددان و استاد دانشگاه امام صادق با اشاره به احتمال احیای برجام به صمت گفت: همان‌طور که در اذهان عموم هم جا افتاده، در صورت رفع تحریم‌ها و احیای برجام به احتمال بسیار زیاد باید شاهد کاهشی شدن روند نوسانات تورم در کشورمان باشیم. وی در ادامه افزود: در صورت تحقق اتفاق یادشده تورم نقطه به نقطه می‌تواند بلافاصله کاهش پیدا کند و تورم میانگین هم با یک تاخیر و وقفه، روند ریزشی را در پیش خواهد گرفت؛ به‌عبارتی می‌توان گفت سرنوشت مذاکرات وین می‌تواند چشم‌انداز تورم در اقتصاد ایران را روشن کند. ندری به کاهش احتمالی تورم در صورت به نتیجه رسیدن مذاکرات اشاره و عنوان کرد: باتوجه به اخباری که از وین به گوش می‌رسد و همچنین اظهارات مقامات امریکایی مبنی بر کاهش سختگیری‌ها به‌نظر می‌رسد در هفته‌های آینده می‌توانیم به یک توافق حداقل ابتدایی دست پیدا کنیم.

در صورت رفع تحریم‌ها و احیای برجام به احتمال بسیار زیاد باید شاهد کاهشی شدن روند نوسانات تورم در کشورمان باشیم

در این صورت همان‌طور که پیش‌تر نیز اشاره شد شاهد حرکت نرخ تورم در مسیر کاهشی خواهیم بود.

▣ معضل تورم حل‌شدنی است؟

این اقتصاددان با تاکید بر ساختاری بودن مشکل تورم در اقتصاد ایران به صمت گفت: اگر عده‌ای تصور می‌کنند که با رفع تحریم‌ها معضل تورم در اقتصاد ایران به‌طور کلی از میان برداشته می‌شود، سخت در اشتباهند، زیرا این مشکل ریشه در سیاست‌گذاری‌های ما دارد و بسیار عمیق‌تر از آن چیزی است که با تزریق مقداری پول به اقتصاد از میان برداشته شود. عضو هیات علمی دانشگاه امام صادق به مزمن بودن پدیده تورم در کشور اشاره کرد و یادآور شد: باید توجه داشت که تورم میانگین ۵ دهه اخیر حدود ۲۰درصد است که در بین کشورهای جهان مقدار بسیار بالایی است و در واقع ما در بین کشورهایی قرار داریم که بالاترین میزان تورم در ۵۰ سال اخیر را داشته‌اند و این مشکل یک‌شبه و با تزریق پول و رفع تحریم حل‌شدنی نیست.

▣ چرا تورم بالاست؟

این استاد اقتصاد با اشاره به دلایل ایجاد تورم در اقتصاد، بیان کرد: تا زمانی که بی‌انضباطی مالی و هزینه‌های جانبی دولت‌ها تا این حد بالاست، نمی‌توان انتظار کنترل تورم و کاهش آن به زیر ۱۰درصد را داشت. در واقع اگر گفته می‌شود که با رفع تحریم‌ها می‌توان به کاهش تورم امید داشت، به‌معنای کاهش آن به میزان معقول جهانی نیست، بلکه فقط روند رو به رشدی که در حال حاضر شاهدش هستیم، متوقف می‌شود و تا حدودی هم شاهد ریزش نرخ تورم خواهیم بود. این اقتصاددان بالا بودن هزینه‌های دولت را یکی از اصلی‌ترین عوامل تشدید تورم دانست و به صمت گفت: دولت‌ها تعهدات بسیار زیادی دارند و برای ایفای این تعهدات مجبور به تامین هزینه‌ها هستند. در طول ۴ دهه اخیر شاهد بوده‌ایم که دولت‌ها برای ایجاد تناسب بین دخل و خرج خود به‌ندرت دست به کاهش هزینه‌ها زده‌اند و تقریبا همیشه برای تامین کسری بانک مرکزی را مجبور به خلق پول کرده‌اند. وی در ادامه افزود: در حال حاضر هم دقیقا همین موضوع قابل‌مشاهده است. در دولت یازدهم شاهد کنترل تورم پس از انعقاد برجام بودیم، اما به‌دلیل خروج امریکا از این تفاهم تورم شدت بیشتری گرفت که باعث شد قیمت‌ها به‌طرز بی‌سابقه‌ای افزایش پیدا کند. ندری در پایان خاطرنشان کرد: در واقع اگر این بار هم ما سیاست مشخصی برای بعد از رفع تحریم‌ها نداشته باشیم، پس از اندک زمانی که تورم کاهش می‌یابد بار دیگر شاهد افزایش و تشدید آن خواهیم بود.

آمار واقعی تورم چقدر است؟

سید محمدهادی سبحانیان، مشاور مرکز پژوهش‌های مجلس و استاد اقتصاد دانشگاه خوارزمی با اشاره به متولیان محاسبه و انتشار نرخ تورم به صمت گفت: باید توجه داشت بانک مرکزی مدتی است که نرخ تورم را اعلام نمی‌کند و این وظیفه برعهده مرکز آمار گذاشته شد. طبق آخرین گزارشی هم که مرکز آمار اعلام کرده نرخ تورم نقطه به نقطه در ماه گذشته ۴۹.۵درصد و نرخ میانگین نزدیک ۴۰درصد به ثبت رسیده است. وی در ادامه افزود: همین اعداد و ارقام میزان بسیار بالایی را نشان می‌دهد.

البته اخیرا آمارهای دیگری هم از کانال برخی مراجع قانون‌گذاری و اجرایی و همچنین کارشناسان اعلام شده که نمی‌توان به‌روشنی درباره اینکه تا چه حد واقعی هستند اظهارنظر کرد. سبحانیان به تفاوت‌های بین نرخ تورم اعلامی توسط مرکز آمار و گزارشاتی که در مجلس و سایر ارگان‌ها منتشر می‌شود، اشاره و عنوان کرد: باید توجه داشت که نرخ‌های اعلام‌شده ازسوی مراجع رسمی کشور معمولا با آنچه در گزارشات تخصصی‌تر منتشر می‌شوند، متفاوت است و احتمالا به همین دلیل است که نرخ تورم اعلام شده ازسوی برخی از نمایندگان تا این حد بیشتر از نرخ تورم میانگین اعلام‌شده توسط مرکز آمار است، اما نباید فراموش کرد که در نهایت مرکز آمار متولی محاسبه و انتشار نرخ تورم است. وی ادامه داد: نباید فراموش کرد که حتی اگر گزارش مرکز آمار واقعی باشد، باز هم ما در بین ۶ کشور جهان هستیم که بالاترین تورم را دارند و این به‌معنای حاد بودن وضعیت اقتصادی کشورمان است و ما باید به فکر تعدیل تورم باشیم.

▣ پیش‌بینی تورم

معاون پیشین اقتصادی مرکز پژوهش‌های مجلس به موارد تاثیرگذار در روند افزایشی تورم اشاره کرد و به صمت گفت: برای پیش‌بینی تورم از منظر اقتصادی باید به بخش‌هایی مانند ترازنامه‌ها و ساختار بودجه‌ریزی دولت‌ها توجه شود، اما باتوجه به اینکه در این دو مورد هیچ اصلاح مهم و ساختاری دیده نمی‌شود، پس نمی‌توان انتظار داشت که نرخ تورم هم کاهش پیدا کند یا مهار شود. وی افزود: بودجه ما در مقایسه با سنوات قبلی به‌شدت افزایش پیدا کرده و باتوجه به میزان درآمد کشور که کمتر از سابق است این احتمال می‌رود که کسری بودجه به‌مراتب بزرگ‌تر و سنگین‌تری هم داشته باشیم. سبحانیان در پایان به مذاکرات وین اشاره کرد و با تاکید بر تاثیر آن بر روند نوسانات تورم، خاطرنشان کرد: تنها عاملی که ممکن است ورق را برگرداند و تورم وارد کانال کاهنده شود، به نتیجه رسیدن مذاکرات و آزادسازی منابع است که می‌تواند حداقل به‌صورت مقطعی هم که شده مقداری تورم را کنترل کند.

سخن پایانی...

اعتماد به آماری که دولت‌ها در ایران از نرخ تورم ارائه می‌کنند از زمانی که دولت نهم روی کار آمد تاامروز به‌عنوان یکی از دغدغه‌های اصلی نهادهای دولتی مطرح بوده، زیرا یکی از اهداف انتشار آمار، تنویر افکار عمومی است اما وقتی اعتماد عمومی به این آمار در سطح قابل‌قبولی نباشد قطعا نمی‌توان انتظار داشت که انتشار آمار تاثیر مثبتی در زمینه شفافیت اقتصادی داشته باشد. اقتصادهای بزرگ دنیا به‌دلیل همین شفافیت است که می‌توانند سطح امنیت سرمایه‌گذاری را در کشورهای خود افزایش داده و شرکت‌های داخلی و خارجی را برای ورود به عرصه تولید تشویق و ترغیب کنند، اما وقتی ذهنیت جامعه نسبت به راستی و درستی آمارهای رسمی خدشه‌دار می‌شود، حتی در صورت انتشار صادقانه آمار هم بسیاری از سرمایه‌گذاران از ورود به عرصه تولید منصرف می‌شوند. کارشناسان نیز معتقدند اعتماد عمومی به گزارشات نرخ تورم در کشور سلب و همین مسئله باعث شده ریسک سرمایه‌گذاری برای فعالان اقتصادی ایرانی و خارجی به‌طرز کم‌سابقه‌ای افزایش پیدا کند و همین موضوع زمینه را برای حاکم شدن فضای رکود در اقتصاد فراهم کرده است؛ از همین رو اقتصاددانان بر لزوم شفاف‌سازی در حوزه اقتصاد تاکید داشته و آن را پیش‌شرطی برای رونق بخش تولید می‌دانند. در واقع این عده از صاحب‌نظران معتقدند برای مانع‌زدایی از مسیر تولید تنها تغییر قوانین نمی‌تواند کارگشا باشد، بلکه باید اعتمادی از دست رفته به دولت و مراجع قانون‌گذاری را جلب کرد؛ در غیر این صورت پشتیبانی از تولید تنها شعار باقی خواهد ماند.

باجه خبر

▣ وام قرض‌الحسنه بانک آینده برای ازدواج

با بیش از ۲۷۸۰ میلیارد ریال وام قرض‌الحسنه، بانک آینده ۵۳۰۰ جوان را به خانه بخت فرستاد.

بانک آینده به‌منظور حمایت از زوج‌های جوان نسبت به پرداخت وام قرض‌الحسنه ازدواج در سال ۱۳۹۹ اقدام کرد که بر این اساس، مجموع پرداختی این نوع وام در سال یادشده، بالغ بر ۲.۷۸۰ میلیارد ریال است.

همچنین، از ابتدای اتصال بانک آینده به سامانه ازدواج بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران (۲۷ اردیبهشت سال ۱۳۹۴)، این بانک در مجموع بیش از ۳۸ هزار فقره وام قرض‌الحسنه ازدواج با مجموع بالغ بر ۸.۲۰۰ میلیارد ریال، به زوجین پرداخت کرده است.

▣ وام ۵۰۰ میلیون ریالی برای مزدوجین

مزدوجین سال ۱۳۹۶ وام ۵۰۰ میلیون ریالی ازدواج دریافت می‌کنند.

شرایط و ضوابط دریافت وام ازدواج مزدوجین سال ۱۳۹۶ که در سال ۱۳۹۹ ثبت‌نام کرده‌اند، اعلام شد.

به گزارش روابط عمومی بانک قرض‌الحسنه مهر ایران، براساس ابلاغ بانک مرکزی، مزدوجین سال ۱۳۹۶ که تا پایان سال ۱۳۹۹ ثبت‌نام کرده‌اند، می‌توانند از سقف تسهیلات ازدواج ذکرشده در قانون بودجه سال ۱۳۹۹ بهره‌مند شوند. این وام به زوجینی تعلق می‌گیرد که تاکنون از تسهیلات قرض‌الحسنه ازدواج استفاده نکرده باشند. طبق بخشنامه بانک مرکزی دوره بازپرداخت این وام ۸۴ ماه (۷ ساله) بوده و با کارمزد ۴ درصد است. همچنین پیش‌ثبت‌نام از طریق وب‌سایت است و زوجین هنگام دریافت کد رهگیری می‌توانند به شعبه معرفی شده مراجعه کنند. زوجین برای ثبت‌نام دریافت وام ازدواج باید به وب‌سایت رسمی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به نشانی ve.cbi.ir مراجعه کنند. آدرس یادشده مربوط به وب‌سایت تسهیلات قرض‌الحسنه ازدواج است و جز این لینک هر وب‌سایت دیگری کلاهبرداری است.

▣ بیمه معلم در جشنواره روابط‌عمومی بیمه

در هشتمین جشنواره «روابط‌عمومی‌های صنعت بیمه»، روابط‌عمومی بیمه معلم رتبه سوم را در بخش مدیریت و برنامه‌ریزی کسب کرد و آزاده هراتی‌زاده، مدیر روابط‌عمومی بیمه معلم، لوح تقدیر را از دکتر غلامرضا سلیمانی، رئیس کل بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران دریافت کرد. شرکت‌های بیمه در محورهای «انتشارات»، «ارتباط با رسانه‌ها»، «امور تبلیغاتی»، «روابط‌عمومی الکترونیک»، «مطالعات (پژوهش‌های اجتماعی)»، «ارتباطات (درون‌سازمانی و برون‌سازمانی)»، «مدیریت و برنامه‌ریزی»، «سلامت و بیمه» و «خلاقیت و نوآوری» با یکدیگر به رقابت پرداختند. گفتنی است حمید شکری خانقاه، داود زارعیان، حمید ضیایی‌پرور، احمد یحیایی‌ایله‌ای و سیدشهاب سید محسنی از داوران جشنواره روابط عمومی در سال ۱۴۰۰ بودند.

سال جاری قطعی برق در معابر شهری نخواهیم داشت

وزیر نیرو در واکنش به خبری مبنی بر فوت تعدادی از هموطنان در معابر شهری به‌دلیل خاموشی و تاریکی ناشی از قطعی برق طی سال گذشته، اظهار کرد: در سال جاری قطعی برق در معابر شهری نخواهیم داشت. به‌گزارش ایسنا، رضا اردکانیان در گفت‌وگو با خانه ملت، در واکنش به اظهارات رئیس پلیس راهنمایی و رانندگی تهران بزرگ مبنی براینکه به‌دلیل خاموشی شبکه معابر تهران در بهمن سال گذشته ۲۶ نفر جان خود را در بزرگراه‌ها و خیابان‌ها از دست داده‌اند، گفت: من چنین آماری را ندیده‌ام اما این موضوع را پیگیری می کنم و درحال‌حاضر چنین مشکلی وجود ندارد. وی در ادامه در پاسخ به سوالی مبنی براینکه آیا می‌توان این خبر را اعلام کرد که در سال جاری خاموشی معابر اتفاق نخواهد افتاد، بیان کرد: سال جاری قطعی برق در معابر شهری بزرگراه‌ها و خیابان‌ها نخواهیم داشت. این در حالی است که طبق اعلام شرکت توزیع نیروی برق تهران بزرگ، معاون بهره‌برداری و دیسپاچینگ این شرکت در این‌باره گفت: با توجه به اینکه در دو روز گذشته مصرف برق در سطح کشور و پایتخت افزایش قابل‌ملاحظه‌ای داشته است و به‌دنبال هشدارهای مکرر به ادارات و نهادهای اجرایی مبنی بر ضرورت کاهش حداقل ۵۰ درصدی مصرف برق نسبت به زمان مشابه سال گذشته، اشتراک ۲۲ اداره بزرگ پرمصرف در تهران قطع شد. حمیدرضا منصوری اضافه کرد: دو ۲روز گذشته نیز برق یک وزارتخانه و ۳ نهاد اجرایی بزرگ تهران قطع شد و با ادامه شرایط فعلی، در صورت همراهی نکردن مشترکان اداری، بدون کوچک‌ترین اغماضی برق پرمصرف‌ها قطع خواهد شد.

موج خاموشی در راه است

ورشکستگی آب

کارشناسان و فعالان محیط‌زیستی در طول سال‌های اخیر مدام از وقوع یک ابربحران آبی در کشورمان خبر داده‌اند و با وجود همه این هشدارها، مقوله نجات محیط‌زیست در اذهان مدیران و حتی بخش بزرگی از جامعه، یک موضوع «لوکس» و غیرضروری به‌شمار آمده اما در یک سال اخیر اتفاقاتی در فلات ایران رخ داده که زنگ خطر را برای شهروندان سهل‌انگار نیز به صدا درآورده است. از جمله این رخدادها می‌توان به مواردی مانند جاری شدن سیل‌های ویرانگری که در پی بی‌توجهی به ژئومورفولوژی شهرها جان و مال مردم را به خطر انداخت و صدمات بسیاری را به جامعه وارد آورد، اشاره کرد. آتش‌سوزی‌های پیاپی در جنگل‌ها، تنش‌های آبی و لوکالیزه شدن (محلی‌شدن) اختلافات بر سر آب در سراسر کشور، آلودگی هوا و... از دیگر مواردی هستند که در یک سال اخیر، گریبانگیر مردم ایران بوده و زندگی را در بسیاری از مناطق کشور با مخاطره روبه‌رو کرده است.

اما بحرانی که کارشناسان از زمستان سال گذشته نسبت به آن بارها هشدار داده بودند و هیچ اقدامی در جهت پیشگیری از آن انجام نشد، احتمال وقوع خاموشی‌های گسترده در پی کاهش میزان بارندگی و ذخایر آبی بود که به‌معنای کاهش میزان تولید برق توسط نیروگاه‌های برق‌آبی است اما همان‌طور که گفته شد، گوش مدیران و صاحب‌منصبان به این هشدارها بدهکار نبود و حالا شاهدیم که در روزهای گذشته شهرهایی در سراسر کشور از جمله پایتخت با قطعی برق در ساعاتی از شبانه‌روز مواجه شده‌اند که باعث شده به نگرانی‌ها از وخیم‌تر شدن اوضاع در هفته‌ها و ماه‌های مرداد و شهریور دامن زده شود.

فریب ندهید، ورشکسته هستیم

اسماعیل کهرم، استاد بوم‌شناسی و پیشکسوت محیط‌زیستی با تاکید بر عبور کشور از مرز بحران آبی به صمت گفت: کار از بحران و تنش آبی گذشته است و ما در واقع به «ورشکستگی آبی» رسیده‌ایم و برخی مسئولان در عین بی‌تفاوتی و بی‌خیالی به‌سر می‌برند، این خاموشی‌هایی هم که می‌بینیم به‌دلیل ابربحران آب است. وی در ادامه افزود: از زمستان سال قبل که میزان بارش‌ها کاهش چشمگیری داشت، بارها گفتیم و نوشتیم که دولت باید به فکر تولید و مصرف انرژی برق در تابستان باشد، چراکه در صورت کاهش سطح ذخایر آبی حتما دچار خاموشی‌های گسترده خواهیم شد.

سهم مردم از مصرف آب چقدر است؟

کهرم با انتقاد از رویکرد برخی مسئولان کشور در مواجهه با بحران کم‌آبی و خاموشی در شهرهای کشور، عنوان کرد: متاسفانه برخی مسئولان هر زمان به تابستان نزدیک می‌شویم، مردم را خطاب قرار داده و از آنها می‌خواهند برق و آب کمتری مصرف کنند. این خواسته منطقی است اما نباید نقش مار کشید و مردم را فریب داد، زیرا مهم‌ترین بخش هدررفت منابع آبی مربوط به کشاورزی است که ۹۲ درصد از میزان مصرف آب در کل کشور را شامل می‌شود. این استاد بوم‌شناسی با اشاره به میزان مصرف خانگی در کشورمان به صمت گفت: در حالی که خانوار ایرانی روی هم رفته ۳ درصد از مصرف آب کشور را دارند اما می‌بینیم که برخی مشکل خاموشی‌های فراگیر در کل کشور را به گردن مصرف خانگی می‌اندازند در حالی که سیستم کشاورزی در کشور ما به عهد کوروش کبیر بازمی گردد و ما می‌خواهیم با استفاده از همان روش و الگوها در قرن بیست‌ویکم کشاورزی کنیم. این پیشکسوت و فعال باسابقه محیط‌زیستی بر لزوم تغییر الگوی مصرف آب و برق در بخش صنایع تاکید کرد و یادآور شد: سهم صنایع نیز از کل مصرف آب کشور حدود ۵ درصد است و آن هم به علت محدود بودن صنعت در کشورمان است اما باز هم می‌بینیم که میزان بسیاری از آبی که در صنعت مصرف می‌شود به‌سادگی هدر می‌رود و کسی به فکر جلوگیری از این هدررفت نیست.

البته هرگاه به تابستان نزدیک می‌شویم همه به فکر مصرف خانگی آب می‌روند و به یاد بانوان خانه‌داری می‌افتند که ظرف می‌شویند و به بارو آقایان آب زیادی را هدر می‌دهند.

چه کار باید کرد؟

این بوم‌شناس، ایران را در مرحله ورشکستگی آبی دانست و بیان کرد: ما نباید خودمان را فریب بدهیم، کشور ما از مرز تنش آبی، کم‌آبی، بحران آبی و حتی ابربحران آبی هم گذر کرده و درحال‌حاضر به‌طور کامل ورشکسته هستیم؛ یعنی دیگر آبی باقی نمانده که بخواهیم روی آن چک‌وچانه بزنیم، فقط تنها کاری که از دستمان برمی‌آید، جلوگیری از وخیم و گسترده‌تر شدن اوضاع است. کهرم در پایان با تاکید بر لزوم تغییر روش‌های کشاورزی در کشور و حمایت دولت از بخش خصوصی، خاطرنشان کرد: نخستین اقدامی هم که باید در دستور اجرا قرار بگیرد، تغییرات زیربنایی در بخش کشاورزی است تا از شر این سیستم غرقابی عهد عتیقی که داریم خلاص شویم. البته هزینه تغییر این الگوها بسیار بالاست و مردم نمی‌توانند از پس این هزینه‌ها بربیایند، به همین دلیل دولت‌ها باید تمام تلاش خود را به کار گیرند تا درآمد کشور را افزایش داده و هزینه‌های لازم برای نجات کشور از وخیم‌تر شدن اوضاع را تامین کنند.

«جنگ آب» در راه است؟

محمدرضا محبوب‌فر، استاد توسعه و عضو انجمن مخاطرات محیطی و توسعه پایدار ایران به‌دلیل قطعی برق در برخی نقاط تهران و شهرستان‌ها اشاره کرده و به صمت گفت: دلیل این خاموشی‌هایی که اخیرا رخ داده، بی‌آبی و به‌عبارتی ورشکستگی آبی ایران است، زیرا در آستانه خشک شدن کشورمان هستیم و این موضوع بسیار نگران‌کننده و دردناک است.

وی در ادامه افزود: رودخانه‌هایی که در کشور داریم هم یا فصلی شده یا به‌طور کلی خشک شده‌اند، اندکی ذخایر آبی هم که باقیمانده به زحمت می‌تواند پاسخگوی مصارف خانگی و آب شرب باشد و نمی‌تواند کفاف نیازهای صنعت و بخش کشاورزی ما را بدهد.

جنگ آب چیست؟

محبوب‌فر با توضیح درباره لوکالیزه شدن بحران کم‌آبی، عنوان کرد: با توجه به این وضعیت است که گفته می‌شود دولت باید به فکر یک چاره اساسی باشد وگرنه ما در دوران خطرناکی قرار داریم که در واقع جنگ بر سر آب از بین استان‌ها و شهرها به جنگ در روستاها رسیده و این به معنای محلی شدن این ابربحران است.

وی ادامه داد: اگر نتوانیم تتمه آبی که در کشور باقیمانده را مدیریت کنیم، قطعا باید منتظر شرایط به مراتب بدتری باشیم که مردم حتی بر سر آب شرب هم با یکدیگر به معارضه دست بزنند.

یک پیش‌بینی جدید

عضو انجمن مخاطرات محیطی و توسعه پایدار ایران با یادآوری مصاحبه‌ای که با صمت در زمستان ۹۹ داشته، بیان کرد: سال گذشته پیش‌بینی کرده بودیم که در تابستان ۱۴۰۰ بیش از ۲۵۰ شهر دچار خاموشی خواهند شد اما متاسفانه برخی مسئولان محیط‌زیستی و مدیران ارشد اقدامی در این راستا نکردند. حالا هم می‌گویم اگر مسئولان فکری به حال ابربحران آب نکنند، قطعا در مرداد و شهریور امسال شاهد تشدید بحران آب در روستاهای کشور خواهیم بود.

این کارشناس محیط‌زیست با اشاره به وخیم شدن بحران آب به صمت گفت: وقتی صحبت از ورشکستگی می‌شود دقیقا به معنای همین گسترده‌تر شدن دامنه دعواها بر سر آب است، این روند تا جایی ادامه پیدا می‌کند که شاید شاهد جنگ و تصادم بین شهرها و روستاها بر سر منابع آب شرب باشیم. به همین دلیل است که مسئولان موظفند هرچه زودتر مشکل را به نحوی حل کنند یا اینکه به طرزی معجزه‌آسا با رندگی قابل‌توجهی در کشور رخ دهد تا ذخایر آبی کشور افزایش پیدا کند.

محیط‌زیست را سیاسی نکنیم

عضو انجمن آمایش سرزمین ایران با تاکید بر اجتناب از سیاسی شدن حوزه محیط‌زیست، یادآور شد: یکی از بزرگ‌ترین مشکلاتی که در حوزه مدیریت محیط‌زیست وجود دارد، مدیرانی است که نگاه سیاسی به قضایا دارند، در حالی که کارشناسانی در کشورمان داریم که بسیار توانمند هستند و می‌توانند منطبق بر استانداردهای علمی مدیریت این حوزه را در اختیار بگیرند. تا زمانی که این رویکرد در بین مدیران محیط‌زیستی کشور وجود دارد، وضع به همین منوال خواهد بود. مدیران این حوزه نباید با نگاه جناحی نسبت به ابربحران‌های اقلیم ایران تصمیم بگیرند. محبوب‌فر در پایان خاطرنشان کرد: به همین دلیل معتقدم دولت کنونی و تیم مدیریتی در این حوزه نگاهی کاملا سیاسی به مسئله دارد و تا زمانی که این تیم تغییر نکند نمی‌توان به حل معضلات اکولوژیکی ایران امیدوار بود.

کاهش ۴۰ درصدی بارش

پیش‌تر مرکز ملی اقلیم و مدیریت بحران خشکسالی در گزارش خود اعلام کرده بود: در هفته‌های آینده بارش از نیمه غربی خزر تا شمال‌غرب کمتر از نرمال است و سایر مناطق بی‌بارش بوده یا بارش چندانی ندارند. این مرکز پیش‌بینی کرده از ۲۷ اردیبهشت تا ۹ خرداد، بارش کمتر از نرمال برای بخش‌هایی از استان‌های نیمه‌غربی البرز شمال‌غرب تا زاگرس مرکزی روی دهد. سایر مناطق کشور بی‌بارش هستند یا بارش آنها قابل‌توجه نیست. این روند بیانگر آن است که انتظار سالی تَر (پُر بارش) دور از واقعیت است و از هم‌اکنون باید پیش‌بینی‌های لازم دراین‌باره انجام شود. براساس آمار، میزان بارش‌های کشور از ابتدای سال آبی جاری (ابتدای مهر ۱۳۹۹ تا انتهای شهریور ۱۴۰۰) و تا آخرین روز اردیبهشت با کاهش ۴۱.۳ درصدی همراه شد، این درحالی است که میزان مصرف آن فقط در تهران ۳ میلیارد و ۴۲۰ میلیون لیتر بود که یک درصد افزایش نسبت به سال گذشته نشان می‌دهد. براساس گزارش مرکز ملی اقلیم و مدیریت بحران خشکسالی، میزان بارش‌های کشور از ابتدای سال آبی جاری تا روز ۳۱اردیبهشت به رقم ۱۲۷.۶ میلی‌متر رسید. این درحالی است که میانگین بارش‌های دوره بلندمدت کشور در همین مدت ۲۱۷.۴ میلی‌متر بوده که نشان از کاهش ۴۱.۳ درصدی دارد. وضعیت بارشی کشور درحالی با کاهش دست به گریبان است که مصرف آب به‌دلیل شرایط کرونایی کشور از یک سو و افزایش دمای هوا از سوی دیگر با افزایش همراه شده است، به‌گونه‌ای که در شهری مانند تهران میزان مصرف آن ۳ میلیارد و ۴۲۰ میلیون لیتر بود که یک درصد افزایش نسبت به سال گذشته نشان می‌دهد.

سخن پایانی...

کارشناسان معتقدند دعوت مردم به صرفه‌جویی در مصرف آب و برق، از سوی مسئولان یکی از انحرافاتی است که مدیران برای انداختن تقصیر به گردن مردم استفاده می‌کنند تا ناکارآمدی سیستم مدیریتی کشور در حوزه محیط‌زیست و بهینه‌سازی مصرف انرژی را پشت‌پرده مقصر جلوه دادن مصرف خانگی پنهان کنند.

این عده از صاحب‌نظران تاکید دارند که ۹۲ درصد مصرف آب در کشورمان مربوط به بخش کشاورزی است که به‌دلیل غیراصولی و سنتی بودن روش‌های زراعت موجب بیشترین هدررفت آب می‌شود.

از همین‌رو گفته می‌شود حتی اگر به یکباره همه مصرف خانگی آب در کشور قطع کنیم، فقط ۳ درصد در منابع آبی کشور صرفه‌جویی خواهدشد که نمی‌تواند دردی از این بحران را دوا کند.

این در حالی است که با مکانیزه کردن سیستم کشاورزی کشور می‌توان بیش از ۴۰ درصد منابع و ذخایر آبی کشور را از هدر رفتن نجات داده و از پیشروی بحران آب یا همان «ورشکستگی آبی» جلوگیری شود.

البته این به معنای صدور مجوز برای مصرف غیراصولی آب در واحدهای مسکونی نیست، زیرا کارشناسان بر این باورند بهینه‌سازی مصرف منابع طبیعی مانند آب باید هم‌زمان در همه بخش‌ها اجرایی شود در غیر این صورت نمی‌توان به بهبود شرایط در کشورمان امیدوار باشیم اما صاحب‌نظران معتقدند بدون اینکه قدمی در راستای صرفه‌جویی کلان برداشته نشود، نمی‌توان انتظار داشت فقط با محدود کردن مصرف خانگی این بحران رفع شود. حتی با حذف کل مصرف خانگی آب هم دردی از معضل «ورشکستگی آب» و به تبع آن برق حل نخواهد شد.

سهند اینانلو
editor@smtnews.ir

کشور ما از مرز تنش آبی، کم‌آبی، بحران آبی و حتی ابربحران آبی هم گذر کرده و درحال‌حاضر به‌طور کامل ورشکسته هستیم

یادداشت

میراث محیط زیستی ۹۹ برای ۱۴۰۰

محمد درویش
کویرشناس و فعال محیط‌زیست

با توجه به تداوم اتفاقات ناگوار محیط‌زیستی اعم از آتش‌سوزی جنگل‌ها، آلودگی بی‌سابقه هوای کلانشهرها، غوغای ریزگردها، تنش‌های آبی و... در سال ۹۹، انتظار آن می‌رفت که سال ۱۴۰۰ نیز دوره خوبی را برای محیط‌زیست کشورمان رقم نزند. متاسفانه تا امروز همان‌طورکه انتظار می‌رفت وضعیت زیست‌محیطی وخیم‌تر شده و کاهش میزان بارندگی در مقایسه با سال‌های گذشته و همچنین تداوم و تشدید شیوع کرونا اوضاع را سخت‌تر از آنچه انتظار می‌رفت، کرده است.شاید مهم‌ترین اتفاقی که در سال ۹۹ رخ داد و محیط‌زیست را نیز تحت‌تاثیر قرار داد، شیوع ویروس کرونا در سراسر جهان بود که پیامدهای گسترده‌ای داشت. اما این اتفاق شوکه‌کننده دو اثر عمده روی محیط‌زیست داشت که یکی مثبت و دیگری منفی بود. البته هرچه به پایان سال ۹۹ نزدیک می‌شدیم با کمال تاسف باید گفت که اثر منفی تشدید می‌شد و در نقطه مقابل نیز شاهد کاهش نشانه آثار مثبت بودیم.

مهم‌ترین اثر مثبت این بود که مردم سراسر جهان به اجبار در خانه‌ها ماندند و به همین دلیل، میزان مصرف نهاده‌های انرژی و سوخت‌های فسیلی که باعث تولید گازهای گلخانه‌ای و آلودگی هرچه بیشتر می‌شد، شدیدا کاهش یافت. این خانه ماندن مردم در کشور ما نیز آثار بسیار مثبتی داشت. برای مثال، میزان مرگ‌ومیر حیوانات به‌دلیل برخورد با وسایل نقلیه از جمله خودروهای سواری به میزان قابل‌توجهی کاهش پیدا کرد. این در حالی است که همه‌ساله تعداد زیادی از حیوانات در برخورد با وسایل نقلیه جان‌شان را از دست می‌دادند که از آن جمله می‌توان به جاده‌های اطراف مناطق حفاظت‌شده اشاره کرد.

اما این اتفاق به همان شکلی که کرونا همه‌گیر شد رخ داد؛ برای نخستین‌بار مرز overshoot در جهان به ۱۲ سال قبل بازگشت، یعنی وضعیت در سال ۲۰۲۰ به شرایط کره زمین در سال ۲۰۰۸ بازگشت که کاملا بی‌سابقه بود و این مسئله جای خوشوقتی دارد. از سال ۱۹۸۰ که برای نخستین‌بار میزان مصرف و تولید در جهان با هم برابر شده بود، شاهد متوقف شدن روند افزایش overshoot بودیم که خبر بسیار خوبی برای فعالان حوزه محیط‌زیست بود.

خوشبختانه این اتفاقات در ایران نیز تا حدود بسیار زیادی رخ داد که جای بسی شادمانی است اما با کمال تاسف باید گفت که موضوعات نگران‌کننده‌ای که پیش‌تر به آن اشاره شد در کشور ما بسیار شدیدتر است.

در طول سال ۹۹ شاهد افزایش روزافزون میزان مصرف مواد شوینده، الکل، مواد ضدعفونی‌کننده، ماسک، دستکش و... بودیم که همچنان نیز ادامه دارد. حجم این زباله‌ها به‌قدری بود که سازمان‌های پسماند بدون تفکیک، اقدام به دفن زباله‌ها می کردند که همین مسئله بسیار نگران‌کننده است. یکی از کمیته‌های محیط‌زیستی سازمان ملل به‌تازگی گزارشی منتشر کرده و در آن به پیشی گرفتن ماسک‌های رها شده در اقیانوس‌ها از همه انواع زباله اشاره‌شده بود. یعنی فقط در ۱۳ ماه اخیر انسان به قدری ماسک‌های استفاده‌شده را در طبیعت رها کرده که درحال‌حاضر بیشترین حجم زباله در اقیانوس‌ها را در بر می‌گیرد. تخمین‌زده می‌شود که بشر دست‌کم در یکصد سال آینده با بحران زباله‌های تولیدشده در این مدت (از روزی که ویروس کرونا در جهان شایع شد.) مواجه خواهد بود.

البته این را هم باید در نظر گرفت که تعطیلی کسب‌وکارهای مختلف باعث شده بشر برای تامین نیازهای خود به منابع طبیعی فشار بیشتری وارد کند. برای مثال، گزارش‌هایی از افزایش میزان قاچاق چوب و همچنین شکار غیرقانونی منتشرشده که واقعا نگران‌کننده است. متاسفانه این اتفاق در سال ۹۹ برخلاف آنچه در جهان شاهد بودیم رخ داد، در سال ۹۹ شاهد رکوردشکنی در میزان آلودگی هوا بودیم به‌گونه‌ای که شاخص آلودگی از ۱۰۰ واحد نیز بالاتر رفت و وضعیت در شهرهای بزرگ مانند تهران بسیار بحرانی شده بود. دلیل اصلی آلودگی‌های هوای تهران نیز سوزاندن مازوت در نیروگاه‌ها بود که باعث شد هوای پایتخت برای چندین روز در شرایط بحرانی قرار بگیرد! البته کیفیت پایین نهاده‌های انرژی تولید داخل (به‌دلیل تحریم‌ها) باعث شد میزان آلودگی به‌طور بسیار نگران‌کننده‌ای افزایش یابد.

همین مسئله باعث شد تعداد روزهای آلوده در سال ۹۹ نسبت به سال ۹۸ تا ۲.۵ برابر افزایش پیدا کند که حقیقتا جای تاسف دارد. این مشکل محدود به تهران هم نبود، بلکه شهرهایی مانند اصفهان، کرج، تبریز، اراک و... نیز درگیر این مشکل بودند. همان‌طور که گفته شد دلیل اصلی این اتفاق نیز تولید روزانه بیش از ۴۴۰ هزار بشکه مازوت بود که به‌دلیل تحریم‌ها امکان فروشش به خارج وجود نداشت.

از سویی هم انبارها پر شده بود و نمی‌شد بیش از این مازوت‌ها را ذخیره کنند.

سه‌شنبه
۴ خرداد ۱۴۰۰- ۱۳ شوال ۱۴۴۲ - ۲۵ مه۲۰۲۱-شماره۱۷۹۷-پیاپی۳۱۱۵

صمت
صنعت معدن تجارت

منشور اخلاق حرفه‌ای روزنامه‌نگاری در روزنامه صمت: www.smtnews.ir/about.html

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی و مطبوعاتی «صمت»
مدیرمسئول: ناصر بزرگمهر
سردبیر:عاطفه خسروی

تلفن: ۸۲۱۹۰ - نمابر: ۸۸۷۱۳۷۳۰- پیامک: ۳۰۰۰۸۲۱۹۰
سازمان آگهی‌ها: ۳-۸۸۷۲۲۷۳۲ - نمابر آگهی‌ها: ۸۸۷۲۴۲۱۱-۰۹۱۹۱۲۵۱۴۰۶
امور مشترکین: ۸۸۷۲۲۷۳۵ - روابط عمومی: ۸۸۱۰۵۳۰۹
توزیع و سازمان شهرستان‌ها: ۸۸۷۲۲۷۳۵
تهران، خیابان قائم‌مقام‌فراهانی - کوچه آزادگان شماره ۲۶ - کدپستی ۱۵۸۶۷۳۳۸۱۱
روابط عمومی: pr@smtnews.ir آگهی: ads@smtnews.ir
امور استان‌ها: ostanha@smtnews.ir
چاپخانه: شرکت چاپ رواق روشن‌مهر

www.smtnews.ir info@smtnews.ir
telegram.me/smtnews instagram.com/smtnewspaper
tozi.smtnews@gmail.com

روزنامه صمت با ۶۳ امتیاز رتبه ۲ در میان روزنامه های تخصصی مقام ۱ در میان روزنامه های اقتصادی مقام ۲
عضو انجمن مدیران روزنامه‌های غیردولتی
عضو انجمن مدیران رسانه
عضو تعاونی مطبوعات

تیتر منتخب

از همکاران

قوانین سایبری کشورها در بزنگاه انتخابات

تا چند سال پیش اطلاع‌رسانی و رقابت میان نامزدهای انتخاباتی و احزاب سیاسی در اختیار رسانه‌های سنتی یعنی روزنامه‌ها و تلویزیون بود، اما با ظهور شبکه‌های اجتماعی و فناوری‌های آنلاین، انتخابات‌های پارلمانی و ریاست‌جمهوری در کشورها رنگ دیگری به خود گرفته است. اکنون نامزدهای انتخابات ریاست‌جمهوری و احزاب مختلف، ترجیح می‌دهند در شبکه‌های اجتماعی و فضای مجازی مخاطبان را جذب کنند و تبلیغات انجام دهند. این شبکه‌ها محملی فراهم کرده‌اند تا آنها عقاید، ایده‌ها، شعارها و برنامه‌های خود را بدون در نظر گرفتن زمان و مکان برای جمعیت وسیعی از رأی‌دهندگان ارائه کنند و همزمان بازخورد محتوای انتشاریافته را دریافت کنند.

اما تبلیغات در این فضا از سویی مستلزم رعایت کردن قوانینی است و از سوی دیگر با چالش‌هایی همراه است. انبوهی از اخبار جعلی، نفرت‌پراکنی و محتوای مشوق خشونت در این شبکه‌ها که در بازه‌های انتخاباتی منتشر می‌شوند برخی از این چالش‌ها هستند. همچنین احتمال سوءاستفاده از اطلاعات شخصی کاربران نیز وجود دارد.

برای کاهش این مشکلات، پلتفرم‌ها دست به تدوین و اجرای قوانینی زده‌اند، اما از آنجا که بیشتر آنها امریکایی هستند، قوانین‌شان مربوط به این کشور و دربرگیرنده ملاحظات این کشور است؛ از این رو سایر کشورها نیز اقدام به وضع قوانین خاص خود در این باره کرده‌اند.

▣ برخی قوانین شبکه‌های اجتماعی درباره انتخابات سیاسی:

یوتیوب: این شبکه اشتراک‌گذاری ویدئو به گوگل تعلق دارد. طبق دستورالعمل این شرکت انتشار هرگونه محتوای نفرت‌پراکنی، آزار و اذیت، روش‌های فریبکارانه و تهییج خشونت، ممنوع است. این قوانین شامل محتوای مربوط به انتخابات نیز می‌شود.

این شبکه اجتماعی به برخی محتواهای ناقض قوانین خود اشاره می‌کند:

- محتوایی که به‌طور فنی دستکاری یا طوری تنظیم شده که کاربران را گمراه کند و خطری جدی در بر دارد، مانند ویدئویی دستکاری‌شده.
- محتوایی که مردم را درباره رأی دادن گمراه می‌کند.
- محتوایی که ادعای جعلی درباره صلاحیت نامزدهای سیاسی یا مقامات منتخب مطرح کند.
- محتوایی که حاوی اطلاعات هک‌شده باشد و افشای آنها در فرآیندهای دموکراتیک مانند انتخابات و آمارگیری اختلال ایجاد کند.
- محتوایی که افراد را تشویق می‌کند در فرآیندهای دموکراتیک اختلال ایجاد کنند.

فیس‌بوک: این پلتفرم در ایام انتخابات امریکا اعلام کرد از یک هفته قبل از انتخابات آگهی تبلیغاتی قبول نمی‌کند. پست‌هایی که در آن ادعا می‌شد اگر مردم در انتخابات شرکت کنند، به کووید ۹ مبتلا می‌شوند، حذف شدند و یک لینک به اطلاعات معتبر درباره این بیماری به پست مذکور ضمیمه می‌شد. پست‌هایی که سعی در زیر سوال بردن نتایج انتخابات یا روش‌های رأی‌گیری داشتند نیز برچسب می‌خوردند.

توئیتر: این شبکه اجتماعی نیز در پستی وبلاگی قوانین خود درباره انتخابات را به‌طور کامل توضیح داد. طبق قوانین این شبکه اجتماعی هیچ یک از کاربران از جمله نامزدهای ریاست‌جمهوری نمی‌توانند ادعای برندگی در انتخابات کنند؛ مگر آنکه مقامات آن را اعلام کرده باشند. نتیجه انتخابات باید ازسوی مقامات اعلام شود. توئیت‌هایی که به اختلال در فرآیند انتخابات یا نتایج رأی‌گیری منجر شوند، مانند اقدامات خشونت‌بار حذف خواهد شد. این قانون مربوط به انتخابات ریاست‌جمهوری و پارلمانی نیز می‌شود.

واتس‌اپ: واتس‌اپ نیز قوانین خاصی را در بازه‌های برگزاری انتخابات اجرا می‌کند. درباره انتخابات ریاست‌جمهوری امریکا این شبکه اجتماعی با شبکه جهانی راستی‌آزمایی و اعضای آن همکاری کرد تا سرویس گزارش‌دهی محتوای مخرب را ایجاد کند. سازمان‌های راستی‌آزمایی می‌توانند با کمک سرویس یادشده با کاربران سراسر جهان درباره محتوای گمراه‌کننده، حذف و تایید محتوا فعالیت کنند. همچنین این پلتفرم سعی دارد حساب‌های کاربری را که در انتشار پیام‌های اسپم و اتوماتیک دخالت می‌کنند شناسایی کند.

▣ قوانین کشورها برای شبکه‌های اجتماعی در بازه‌های انتخاباتی

اما رویارویی با پیامدهای گسترش استفاده از شبکه‌های اجتماعی در فرآیندهای انتخاباتی فقط محدود به امریکا نیست. هرچند این پلتفرم‌ها خود قوانینی را اعمال می‌کنند اما برخی از کشورها نیز در این زمینه پیشتاز هستند و سعی کرده‌اند با وضع قوانینی مسئولیت شبکه‌های اجتماعی درباره نظارت بر محتوای انتشاریافته را بیشتر کنند.

فرانسه: فرانسه یکی از کشورهایی است که سعی دارد در این زمینه شفاف عمل کند. به نوشته یورونیوز، در سال ۲۰۱۸ میلادی پارلمان فرانسه تصویب کرد که نظارت سختگیرانه‌تری بر شبکه‌های اجتماعی از جمله فیس‌بوک و توئیتر تحمیل شود. این قانون به قضات اجازه می‌دهد دستور حذف سریع اخبار جعلی در کمپین‌های انتخاباتی را صادر کنند. نامزدهای انتخاباتی می‌توانند به دادگاه مراجعه کنند تا طی بازه‌ای سه‌ماهه قبل از برگزاری انتخابات از انتشار اخبار جعلی جلوگیری شود.

ایتالیا: سازمان AGCOM (نهاد رگولاتوری و ناظر بر رقابت صنعت ارتباطات) ایتالیا در ۲۰۱۸، ۲۰۱۹ و ۲۰۲۰ میلادی دستورالعملی برای دسترسی عادلانه به پلتفرم‌های آنلاین طی کمپین‌های انتخاباتی تصویب کرد. در دستورالعمل مذکور به تضمین اجرای عدالت در شرایط یکسان، دسترسی به ابزارهای اطلاعاتی و سیاسی و روش‌های شفاف و غیرتبعیض‌آمیز اشاره شده است. دیگر نکته مهم ضمانت شفافیت تبلیغات سیاسی آنلاین و مکانیسم گزارش‌دهی محتوای غیرقانونی است. پلتفرم‌های آنلاین باید چنین گزارش‌هایی را ارجحیت دهند و به AGCOM نیز ارسال کنند. همچنین آنها باید مکانیسمی برای گزارش‌دهی هرگونه محتوای غیرقانونی ازسوی کاربران فراهم کنند. دیگر مورد مهم در این زمینه آن است که شرکت‌های آنلاین، سرویس‌ها و ابزارهای راستی‌آزمایی در بازه‌های انتخاباتی به‌کار گیرند.

ایرلند: ایرلند درباره شبکه‌های اجتماعی قوانین واضح و روشنی دارد و دستورالعملی برای تمام احزاب سیاسی درباره تبلیغات آنلاین طی بازه‌های انتخاباتی تهیه کرده است. براساس این دستورالعمل کمپین‌های انتخاباتی نمی‌توانند پیام یا ایمیل به افراد بفرستند و اطلاعات تماس طرف سوم در این فرآیند قابل استفاده نیست.

همچنین محتوای تبلیغات سیاسی باید به‌طور مناسب از محتواهای دیگر متمایز شود. از سوی دیگر از سال ۲۰۱۷ میلادی تاکنون دولت ایرلند یک گروه درون‌سازمانی ایجاد کرده که هدف آن بررسی امنیت انتخابات و جلوگیری از انتشار اخبار جعلی است.

کانادا: نشریه گلول‌اندمیل اشاره می‌کند در ۲۰۱۹ میلادی و پیش از برگزاری انتخابات فدرال کانادا، دولت این کشور از شبکه‌های اجتماعی و پلتفرم‌های دیجیتال خواست برای مقابله با اخبار جعلی کمک کنند. فیس‌بوک، مایکروسافت و گوگل توافق کردند در این زمینه از اقدامات دولت پشتیبانی کنند.

آلمان: نشریه پولیتیکو در گزارشی اشاره می‌کند فیس‌بوک اعلام کرده قبل از برگزاری انتخابات پارلمانی آلمان در سپتامبر اقداماتی برای ایمن‌سازی پلتفرم خود و همچنین ارجحیت دادن به سیاستمداران آلمانی انجام می‌دهد. این شبکه اجتماعی پروتکل‌های امنیتی خود را برای سیاستمداران و مقامات دولتی گسترش می‌دهد.

هند: یکی از چالش‌های بزرگ سیاسی- اجتماعی در هند گستره وسیع اخبار جعلی در این کشور است. دویچه‌وله در گزارشی در سال ۲۰۱۹ میلادی اشاره می‌کند براساس دستور دولت هند احزاب سیاسی باید محتوای نفرت‌پراکنانه و اخبار جعلی را از حساب کاربری شبکه‌های اجتماعی خود پاک کنند.

در سال جاری فیس‌بوک اعلام کرد مشغول ایمن‌سازی پلتفرم خود قبل از انتخابات ایالتی در هند است. فیس‌بوک ادعا می‌کند با محتوای نفرت‌پراکنی، اخبار جعلی و سرکوب رأی‌دهندگان مقابله و با مقامات انتخاباتی در هند همکاری می‌کند تا کانال‌هایی برای حذف محتوای ناقض قانون هند و دریافت دستورات قانونی ایجاد کند.

سخن پایانی...

تأثیرگذاری پلتفرم‌های امریکایی در برهه‌های حساس کشورهای مختلف هر روز بیشتر از دیروز ثابت می‌شود، به همین دلیل اغلب کشورهای دنیا سعی می‌کنند قوانینی را با هدف حفظ منافع ملی خود در زمینه شبکه‌های اجتماعی و فعالیت آنها در کشورشان وضع کنند. این کشورها تلاش می‌کنند فعالیت این پلتفرم‌ها را با قوانین کشور خود به‌ویژه در موقعیت‌های مهمی مانند انتخابات، سازگار کنند، این در حالی است که توجه به وضع قوانین و مذاکره درباره نحوه فعالیت این پلتفرم‌های خارجی در کشور ما همچنان و در برهه‌های حساس مورد غفلت قرار گرفته است.

در شهر

کمپین «موتورسوار خوب»

مدیر کل آموزش‌های شهروندی شهرداری تهران از آموزش ۸۰۰۰ موتورسوار در کمپین موتورسوار خوب خبر داد.

مجتبی دانشور در گفت‌وگو با ایلنا در پاسخ به سوالی درباره بازخوردهای اندک اجرای کمپین موتورسوار خوب در بین موتورسوارن گفت: براساس تجربه جهانی و اتفاقاتی که در حوزه تغییر رفتار و فرهنگ‌سازی می‌افتد، در دوره‌های کوتاه‌مدت نمی‌توان ادعای ایجاد تغییر داشت؛ آنهم در حوزه سختی مانند موتورسواری.

او با بیان اینکه تجربیات پلیس راهور نیز در این زمینه بررسی شده، ادامه داد: نمی‌توان عددی از میزان مطلوبیت ارائه داد، چراکه تازه اول راه هستیم، اما نکته‌ای که رخ داده این است که پذیرش این رفتار تا حدودی پیش آمده است. ما شاهدیم که استارت‌آپ‌ها می‌خواهند در این کمپین مشارکت داشته باشند.

دانشور اضافه کرد: استارت‌آپ‌ها حجم بسیار زیادی از مشتریان موتوری را پوشش می‌دهند، از جمله الوپیک و مواردی از این دست که جامعه مخاطبان خوبی برای آموزش و رصد رفتار شهروندان هستند.

در این پویش روش‌های مختلفی را به کار گرفتیم و تا اینجای کار توانستیم روش‌های متنوع را ارزیابی کنیم.

مدیر کل امور آموزش‌های شهروندی شهرداری تهران، افزود: با یک رویکرد برعکس سعی کردیم به‌جای متوقف کردن موتورسواران متخلف، موتورسوارانی که قانونمند بودند را متوقف کرده و از آنها تقدیر کنیم. در کنار آن با مشارکت پلیس راهور موتورسواران متخلف در طرح موتوریاب، در کنار ماموران پلیس به ارائه خدمت پرداختند.

او گفت: با مشارکت پلیس راهور این کار را انجام می‌دهیم و از اجرای این مرحله از طرح حدود ۴ ماه می‌گذرد. از ابتدای کار تا پایان فاز اول که شهریور است سنجش و ارزیابی را انجام می‌دهیم و جامعه ثابت مخاطبانی که در حال آموزش هستند را ارزیابی می‌کنیم و آن وقت می‌توانیم بگوییم این طرح تا چه حد تاثیر داشته است.

دانشور افزود: از آنجایی که رویکرد متفاوت است و سلبی نیست، نخواستیم تخلف موتورسوار را پررنگ کنیم، بلکه رفتار موتورسوار را مورد ارزیابی قرار دادیم که قطعا این کار سخت‌تر است.

او با اشاره به تلفات موتورسواری اظهار کرد: براساس آمار پزشکی قانونی بیش از ۵۰ درصد تلفات در موتورسواری در اثر ضربه به سر است و اگر روی همین حوزه در بازه زمانی معین بتوانیم کاهش تلفات داشته باشیم، یعنی موفق شده‌ایم.

دانشور در پاسخ به این سوال که تاکنون چند موتورسوار در قالب این طرح آموزش دیدند، گفت: تا پایان اسفند بیش از ۸ هزار موتورسوار تحت آموزش قرار گرفتند.

او با بیان اینکه در حوزه قوانین موتورسواری نیاز به تعریف قوانین داریم که پلیس راهور در حال بررسی آن است، اظهار کرد: نکته این است که صرفا موتورسواران را نباید در نظر گرفت، به تولیدکنندگان و واردکنندگان موتور و استارت‌آپ‌ها نیز باید در این زمینه کمک کرد و استارت‌آپ‌های ارائه‌دهنده خدمات به موتورسواران شیوه بازدارنده‌ای را برای استفاده از کلاه در نظر بگیرند.

دانشور درباره رایزنی با پلیس راهور برای اعمال جریمه، گفت: رایزنی ما با پلیس راهور برای ایجاد قوانین سلبی محکم‌تر است تا بتوانیم در ارتقای فرهنگ موتورسواری اقدامات بیشتری انجام دهیم.

اقتصاد روز

ویژگی بربادرفته رمزارزها

بررسی‌ها نشان می‌دهد اثرپذیری نرخ ارزهای مجازی از اظهارات ثروتمندان و حجم بالای تخلفاتی نظیر کلاهبرداری در این بازار، ریسک بالاتر و نوسانات به‌مراتب شدیدتری را به سرمایه‌گذار تحمیل کرده است.

بکارگیری ارزهای مجازی در معاملات تسلا، توئیت‌ها و برنامه‌های تلویزیونی مرتبط، ارزش بیت‌کوین را در مدت کمتر از یک هفته تا کانال ۳۰ هزار دلار عقب راند و نوسان سنگینی را به سرمایه‌گذاران دوج‌کوین تحمیل کرد.

برخی کارشناسان و سرمایه‌گذاران بازار رمزارز معتقدند یکی از ویژگی‌های ترغیب‌کننده برای ورود به این بازار، غیرمتمرکز بودن آن، بی‌تفاوتی ارزش دارایی نسبت به سیاست‌های اقتصادی دولت‌ها و ارزش‌گذاری برمبنای عرضه و تقاضا داخل شبکه است.

بررسی‌ها نشان می‌دهد، علاوه بر ذات شفافیت‌گریز «رمزارزها» که تخلفاتی نظیر کلاهبرداری، پولشویی و مسدودی کیف پول‌ها را به‌دنبال داشته، اثرپذیری نرخ ارزهای مجازی از اظهارات ثروتمندان، سهام‌داران عمده و نیز سیاست‌گذاری اقتصادهای بزرگ، ریسک بالاتر سرمایه‌گذاری و نوسانات به‌مراتب شدیدتری را نسبت به شبکه‌های متمرکز به سرمایه‌گذار تحمیل می‌کند.

گواه این ادعا، رخدادهایی همچون کاهش چشمگیر ارزش بیت‌کوین در پی اجرای بسته مالیاتی در امریکا، ریزش شدید انواع ارز مجازی در پی اظهارات سرمایه‌گذاران برجسته، افزایش نرخ جهانی طلا با افول رمزارز به‌عنوان دارایی بدون پشتوانه و افزایش حجم کلاهبرداری‌ها از سرمایه‌گذاران ایرانی است.

▣ کسی پاسخگو نیست

در همین زمینه علی ولیپور گودرزی، رئیس پلیس امنیت اقتصادی تهران بزرگ در تازه‌ترین واکنش به پدیده ارزهای مجازی اظهار کرد: توصیه می‌کنیم هموطنان به‌دلیل اشراف نداشتن، در بازار رمزارزها سرمایه‌گذاری نکنند. اگر فردی در این بازارها، سرمایه خود را از دست دهد، کسی پاسخگو نیست و ضمانت اجرایی ندارد.

همچنین رئیس مرکز تشخیص جرایم سایبری پلیس فتا با بیان اینکه تعداد تخلفات در حوزه رمزارز افزایش پیدا کرده، اظهار کرد: سرمایه‌گذاری به‌صورت پانزی یکی از دام‌هایی است که کلاهبرداران برای سرمایه‌گذاران رمزارز پهن کرده‌اند. برخی کلاهبرداری‌ها هم از طریق نرم‌افزارهای جعلی صورت می‌گیرد که اشتراک آنان توسط فرد سرمایه‌گذار خریداری می‌شود. حتی دیده شده کیف پول‌های رسمی نیز توسط این نرم‌افزارها که برخی از آنها در گوگل‌پلی وجود دارد، هک شده است.

رجبی با اشاره به فیشینگ صرافی‌ها گفت: در فیشینگ، ظاهر سایت جعلی مطابق سایت اصلی است و فقط آدرس آن متفاوت است. در تبلیغات فضای مجازی آدرس این سایت‌های جعلی در اختیار مردم قرار می‌گیرد و مردم با ورود به این سایت‌ها، اطلاعات حساب کاربری یا حساب بانکی خود را در اختیار کلاهبرداران قرار می‌دهند.

▣ ریسک تبادل رمزارز

«درخواست بنده همچون گذشته این است که مردم سرمایه‌های خود را به بازارهای غیررسمی که هیچ مجوزی از نهادهای قانونی ندارند، وارد نکنند.» این جدیدترین توصیه رئیس‌کل بانک مرکزی به سرمایه‌گذاران بازار ارزهای مجازی است.

البته همتی در بخش دیگری از اظهاراتش رمزارزهای استخراجی مطابق مصوبه هیات وزیران را، مناسب واردات کالا ارزیابی کرد و مدیریت و تنظیم‌گری مبادلات سایر رمزارزها را نیازمند بررسی همه‌جانبه، جامع و منسجم دانست.

بانک مرکزی پیش‌تر نیز در اطلاعیه‌ای باعنوان «هشدار مجدد به معامله‌گران رمزارز» آورده است: صرافی‌های مجاز و بانک‌ها می‌توانند در چارچوب ضوابط یادشده نسبت به انجام پرداخت‌های ارزی بابت واردات با رمزهای استخراج شده در داخل کشور اقدام کنند، اما معامله و خرید و فروش رمزارزهای دیگر مجاز نیست؛ بنابراین به هم‌میهنان عزیز اکیداً توصیه می‌شود، از خرید و فروش رمزارزها خودداری کنند.

در اطلاعیه مذکور تاکید شده، براساس مصوبه دولت، تمام مخاطرات و ریسک‌های انجام تبادل هر نوع رمزارز فقط بر عهده متعاملین است.

از سوی دیگر، محمد باقر قالیباف در نامه اخیر خود به رئیس کل بانک مرکزی و وزیر اقتصاد با اشاره به غیرمجاز بودن صرافی‌های دیجیتال، خواستار اقدام جدی بانک مرکزی در راستای برخورد با این صرافی‌ها شد.

در این نامه آمده است: یکی از دغدغه‌های مهم فعالان اقتصادی و نمایندگان مجلس این است که باوجود غیرمجاز بودن صرافی‌های دیجیتال در حالی که بانک مرکزی در اسفند ۱۳۹۹ به دارندگان مجوز پرداخت یاری اعلام کرده از ارائه درگاه پرداخت به این سایت‌ها خودداری کنند، همچنان شرکت‌های اصلی ارائه‌دهنده درگاه پرداخت تحت نظارت شاپرک به‌ویژه در قالب IPG به این سایت‌ها خدمات می‌دهند، این در حالی است که شاپرک ملزم به ارائه درگاه‌های پرداخت به سایت‌های دارای نماد اعتماد الکترونیک است.

رئیس مجلس شورای اسلامی همچنین ضمن اشاره به تذکرات مکرر مجلس به بانک مرکزی درباره ارائه درگاه‌های پرداخت به سایت صرافی‌های دیجیتال که فاقد مجوز لازم بوده‌اند، نوشت: در صورت متضرر شدن مردم به‌واسطه وجود درگاه‌های پرداخت دارای مجوز از بانک مرکزی در این سایت‌ها، بانک مرکزی باید پاسخگو باشد.

البته پس از انتشار این نامه، عبدالناصر همتی، رئیس کل بانک مرکزی درباره مسدود شدن درگاه‌های پرداخت صرافی‌های رمزارزی توسط بانک مرکزی اظهار کرد: بانک مرکزی تا زمان ترسیم نقشه راه مذکور از انجام هر اقدام شتاب‌زده‌ای که این روزها شایعه شده، خودداری می‌کند.

▣ مواضع سایر کشورها

بررسی سیاست‌گذاری حوزه اقتصادی در سایر کشورها نیز نشان می‌دهد، تاکنون هیچ کشوری از نظر حقوقی بیت‌کوین و سایر ارزهای مجازی نامتمرکز را به‌عنوان پول به رسمیت نشناخته و این مسئله حاکی از فقدان زیرساخت حقوقی و قانونی به‌منظور رسیدگی به شکایات مالباختگان حوزه رمزارز است. حتی برخی کشورها، قوانین بازدارنده‌ای در این زمینه وضع کرده‌اند.

به‌تازگی نیز اندرو بیلی، رئیس‌کل بانک مرکزی انگلیس در واکنش به بالا گرفتن تب سرمایه‌گذاری در رمزارز، با اشاره به اینکه ارزهای مجازی هیچ ارزش ذاتی ندارند، هشدار داده افرادی که در ارزهای مجازی سرمایه‌گذاری کرده‌اند، باید آماده از دست دادن پول خود باشند.

▣ بمب خبری برای سرمایه‌گذاران داخلی

به گزارش مهر، شاید مهم‌ترین خبر بازار ارزهای مجازی برای سرمایه‌گذاران داخلی اطلاعیه اخیر مرکز بررسی جرایم سازمان‌یافته سایبری باشد؛ جایی که اعضای «توکن» غیرقانونی، بدون پشتوانه و غیرمعتبر BRG به اتهام اخلال در نظام اقتصادی کشور و با دستور دادسرای ویژه جرایم اقتصادی، دستگیر شدند. نداشتن پشتوانه، تبلیغات شعاری، تمرکز عمده سرمایه در چند کیف پول و ایجاد نوسان برای تخلیه سرمایه مردم، موج‌سازی‌های جعلی و غیرواقعی، قیمت‌سازی جعلی و... تنها بخشی از شاخصه‌های کلاهبردارانه پروژه BRG است.